GİZLİ AZAPLARIN ÇÖZÜMÜ

Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar.
(Yunus Suresi, 44)

HARUN YAHYA

Birinci baskı: Temmuz, 2002
İkinci baskı: Mart, 2003
Üçüncü baskı: Temmuz, 2005
Dördüncü baskı: Eylül, 2005
Beşinci baskı: Şubat, 2006

ARAŞTIRMA
YAYINCILIK

-Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İşmerkezi
A. Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Seçil Ofset
100 Yıl Mahallesi MAS-SİT Matbaacılar Sitesi
4. Cadde No: 77 Bağcılar-İstanbul
Tel: (0 212) 629 06 15

İ Ç İ N D E K İ L E R

OKUYUCUYA

•Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

•Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

•Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

•Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

•Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

•Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

•Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat

etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

YAZAR ve ESERLERİ HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 41 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveçce gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme,

kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya Külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya Külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

GİRİŞ

Hayatınız boyunca pek çok insanla karşılaşmışsınızdır. Ailenizin, arkadaşlarınızın, okul ve iş hayatınızda karşılaştığınız insanların yanı sıra, her gün gazete sayfalarında dünyanın farklı yerlerinden yüzlerce insan görmüş, televizyon ekranlarında yüzlerce insanın tavrını izlemişsinizdir. Bir an için hafızanızdaki bu görüntüleri gözünüzün önünden geçirin. Çocukluğunuzdan beri görmeye alıştığınız yüz ifadelerini, konuşmaları hatırlamaya çalışın; bir kısım insanların hayata dair yaptıkları yorumları, sıkıntılarını, dertlerini dile getirdikleri hallerini; iş arkadaşlarınızın her gün tekrarlanan günlük konuşmalarını, ailevi sorunlarından, maddi sıkıntılarından, insanlarla aralarındaki problemlerinden bahsedişlerini; sokakta gördüğünüz insanları, otobüs duraklarında bekleyen, trafik sıkışıklığında evine dönmeye çalışan, geçen arabaların su sıçrattığı insanların yüz ifadelerini, kendi kendilerine söylenişlerini gözünüzde canlandırın.

Eğlence programlarından ekranlara yansıyan insan manzaralarını hatırlayın; kameraların karşısında eğleniyor gibi görünmeye çalışıp mutluluk oyunu oynayan, birbirleriyle dost olduklarını söyleyen ama her fırsatta birbirlerinin arkasından olmadık kötü sözler sarf eden, kıskançlık, kin ya da rekabet gibi duygular nedeniyle huzursuzluktan kurtulamayan kimi insanların ya da meslekleri gereği başkalarını eğlendirmeye çalıştıkları halde, kendi mutsuzlukları her hallerinden anlaşılan bazı insanların ruh hallerinin nasıl olduğunu bir düşünün.

Bir de dünya şartlarında olabilecek en üst hayat seviyesini elde etmiş, istediği anda istediği herşeyi elde edebilecek kadar çok parası olan, en güzel evlerde oturup en son model arabalarla dolaşan, en pahalı giysileri giyen, kariyerleriyle, itibarlarıyla toplumda en saygı duyulan, en sözü dinlenir hale gelen insanların hayatlarına bir göz atın.

Tüm bunları dikkatlice aklınızdan geçirdiğinizde çok önemli bir gerçeği fark ettiğinizi göreceksiniz. Hangi şartlar altında olurlarsa olsunlar bu insanları ortak bir noktada birleştiren önemli bir benzerlik vardır; insanların büyük çoğunluğu mutsuz bir hayat sürmektedir.

Ne sahip oldukları mal-mülk, ne yaptıkları işler, ne de sevdikleri insanlar, bu kişileri gerçek anlamda mutlu etmeye yetmemektedir. Mutluluk, huzur, neşe, sevinç gibi özelliklerin yerine, bu insanların hayatına hakim olan hep hüzün, karamsarlık, ümitsizlik gibi olumsuzluklardır. Çoğu insanın hayatının büyük bölümü bu ruh halinde geçer. Bu insanların mutlu olabildikleri anlar ise hem geçicidir hem de gerçek mutlulukla kıyaslandığında son derece yüzeyseldir. Hatta bazen de, hem kendilerini hem de çevrelerindeki insanları kandırmaya yönelik taklitlerden ibarettir. İçten içe ise çevrelerindeki güzelliklerin tadını almalarını engelleyen gizli bir azap yaşarlar.

Peki ama bu insanlar neden mutsuzdur? Neden iç dünyalarında azap duyar, neden huzursuz bir yaşam sürerler?

Bu insanların, en güzel nimetlerin içerisinde bile azap çekmelerinin ve mutsuz olmalarının nedeni, Allah'tan uzak bir hayat sürüyor olmalarıdır. Allah insanlara mutluluğu ancak iman ile verir, hayatın güzelliklerinden gerçek anlamda zevk alabilmelerini ancak bu şekilde mümkün kılar. Kuran'a uygun samimi bir iman olmadığı sürece, insanların hiçbir yolla, hiçbir yöntemle gerçek mutluluğu elde edebilmeleri mümkün değildir.

İşte bu kitapta bu önemli gerçeğe dikkat çekecek ve insanları gerçek ve samimi imanı yaşamaya davet edeceğiz. İnsanların, mutlu olabilmelerini, nimetlerden zevk alabilmelerini engelleyen ve kendilerini azaba sürükleyen bu sistemi, aslında kendi elleriyle oluşturduklarını anlatacağız. Mutsuzluktan ve gizli azaplardan kurtulabilmenin tek çözümünün, Allah'a samimi bir kalple iman etmek olduğunu ortaya koyacağız. Allah'a karşı bu mutlak samimiyet elde edilmediği sürece, insanların hiçbir yolla gerçek anlamda mutluluğu yaşayamayacaklarını ve dünyadaki bu gizli azapların ahirette sonsuz bir azaba dönüşecebileceğini hatırlatacağız.

Allah bir ayette, "Mü'minler gerçekten felah bulmuştur" (Müminun Suresi, 1) şeklinde buyurarak, mutluluğu ve kurtuluşu bulanların müminler olduklarını bildirmiştir.

İNSANLAR MUTLU OLMAK VARKEN NEDEN AZAP ÇEKERLER?

İnsanların birçoğu tüm çabalarına rağmen bir türlü gerçek anlamda mutluluğu yaşayamazlar. Bunun için dünya hayatında insanın aklına gelebilecek her yolu denerler; her seferinde yeni ideallerin peşinden koşar ve bunları elde ettiklerinde mutluluğu da yakalayacaklarına inanırlar. Kimi zaman iyi bir dost ya da arkadaş arayışı, kimi zaman maddi beklentiler, kimi zaman da manevi istekleri olur. Bu istek ve beklentilerin her biri arzu ettikleri şekilde gerçekleşse bile sonuç yine bekledikleri gibi olmaz. Bir türlü gerçek anlamda, daimi bir mutluluğu tadamazlar. Çoğu zaman iç dünyalarında yaşadıkları bu tatminsizliği dışarıya yansıtmamaya çalışırlar. Ama her ne kadar mutluluk taklitleri yapsalar da aslında, içten içe gizli bir azap yaşarlar.

Oysa ellerinde mutlu olabilmek için her türlü imkan vardır. Allah bir ayette insanlara verdiği nimetlerle ilgili olarak şöyle buyurmaktadır:

Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nahl Suresi, 18)

Allah'ın bu ayette bildirdiği gibi insan yaşamı boyunca birbirinden güzel nimetlerle karşılaşır. Allah dünyayı insanın zevk alabileceği türlü nimetlerle donatmıştır. Ancak insanların gerçek anlamda mutlu olabilmeleri için, ne tüm bu nimetler ne de peşinden koştukları idealleri tek başına yeterli olmaz. Bu kimselerin mutsuzluğu, yaşamlarını üzerine kurdukları inanç sistemindeki bozukluktan kaynaklanmaktadır.

Mutsuz İnsanlar, Yanlış İnançlara Sahip Olan İnsanlardır

İnsanların büyük çoğunluğu arasında yaygın olarak yaşanan bir hayat şekli vardır. Bu hayat şekli, din ahlakının olmadığı yerde hayat bulan 'şeytanın sistemi'dir. Bu sistemin temeli samimiyetsizliğe dayalıdır. Bu samimiyetsizlik insanların hayatlarına öyle derinlemesine işlemiştir ki, dışarıdan en samimi görünen kişiler ya da en içten sanılan tavırlar bile aslında son derece samimiyetsiz niyetlere dayalı olabilmektedir. Nitekim bu insanlar, her ne kadar adını koyamasalar da, kendileri de yaşadıkları bu sistemdeki yanlışlığın farkındadırlar. Her fırsatta bir türlü gerçek dostluğu, gerçek sevgiyi yaşayamadıklarından, gerçek anlamda güvenebilecek kimseleri olmadığından, insanların ikiyüzlülüğünden yakınırlar. Ne var ki kendileri de çevrelerindeki insanlara aynı ahlakı göstermekte bir sakınca görmezler. Bu sistemde, her insan, yaptıklarının

zararını yine kendisi görür. Bu insanlar her yolu denedikleri halde bir türlü gerçek iç neşesini, huzur ve mutluluğu yaşayamaz ve bunu da 'hayatın bir gerçeği' olarak kabullenirler. Yani onlara göre, hayat zaten gerçek mutluluğun ve huzurun daimi olarak bulunabildiği bir yer değildir.

Oysaki mutsuzluk hiçbir şekilde hayatın bir gerçeği değildir. Tam tersine insanların içerisine düştükleri bu sıkıntının çözümü son derece kolaydır. Allah Kuran'da, "... Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur." (Rad Suresi, 28) ayetiyle, insanlara gerçek mutluluğun ancak iman ile elde edilebileceğini bildirmiştir. İnsanlar ancak Allah'ın üzerlerindeki rahmetini ve korumasını kavradıkları ve ancak iman ahlakını yaşadıkları takdirde, dünya hayatının her anından zevk alabilirler. Ancak o zaman çevrelerindeki güzellikleri gereği gibi takdir edip, mutlu olmayı başarabilirler.

Allah, "Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz." (Nahl Suresi, 97) ayetiyle iman eden kullarına dünyada ve ahirette güzel bir hayat yaşatacağını vadetmiştir. İşte Kuran'a uyanlar dünyada ve ahirette Allah'ın vadettiği bu nimetten faydalanırlar.

Ama bu noktada da insanların göz ardı etmemeleri gereken önemli bir gerçek vardır. Bu güzel hayatı yaşayabilmek, hayattan ve dünya nimetlerinden, Allah'ın insanlar için yarattığı onca güzellikten zevk alabilmek için, imanın kalbe gerçek anlamda yerleşmesi gerekmektedir. Yoksa insanların sadece dilleriyle iman ettiklerini söylemeleri ya da iman edenlere sadece belirli yönlerde benzemeleri, onları içerisinde bulundukları mutsuzluktan kurtarmaz. Gerçek mutluluk için insanların kalplerini Allah'a tam bir teslimiyetle bağlamaları ve yaşamlarının her anını Kuran ahlakına uygun bir şekilde yaşamaları gerekir. Aksi takdirde içten içe hayatın her aşamasında azabı tatmaya devam ederler. Ne kadar mutlu olmak isteseler de başaramazlar. Aksine hayatlarına hüzün, karamsarlık, ümitsizlik gibi olumsuzluklar hakim olur.

Görüldüğü gibi mutlu olmanın yolu aslında son derece kolaydır. Allah, indirdiği hak kitap Kuran ile insanlara mutlu olabilmenin sırrını bildirmiştir. İnsan ancak kendi yaratılışına, Allah'ın kendisi için belirlediği fıtratına uygun şekilde davrandığı takdirde güzel bir hayat yaşayabilir. Allah'ın kendilerine rahmet olarak gösterdiği bu yoldan yüz çeviren ya da bu yola gereği gibi uymayan insanlar, kendi elleriyle kendilerine mutsuz bir dünya oluşturmuş olurlar. Allah'ın "Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar." (Yunus Suresi, 44) ayetiyle bildirdiği gibi, bu insanlar kendi kendilerine azap ederler.

Bu kimselerin yaşadığı mutsuzluk, Allah'ın Kuran'da, "Öyleyse sen onları (en dayanılmaz azabla) çarpılacakları günlerine kavuşuncaya kadar bırak. O gün, ne hileli-düzenleri kendilerine herhangi bir şeyle yarar sağlayacak, ne yardım görecekler. Şüphesiz zulmedenlere bundan önce de bir azab vardır; ancak onların çoğu bilmiyorlar." (Tur Suresi, 45-47) ayetleriyle bildirdiği gerçeğin yaşanmasıdır. Allah insanlara

yaptıklarının karşılığını ahirette verecektir. Ancak Allah, bundan önce, dünya hayatında da, insanların çoğunun farkında olmadığı bir azabın başlayacağını haber vermiştir.

Yine bir başka ayette ise Allah, "Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır ve Biz onu kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz." (Taha Suresi, 124) hükmüyle, imandan yüz çevirenler için dünya hayatında yaşanacak bir 'sıkıntı'dan ve ahirette alacakları karşılıktan bahsetmiştir. Allah insanlara bu sıkıntıdan kurtulabilmenin yolunu da göstermiştir ki, bu daha önce de belirtildiği gibi, Allah'a karşı mutlak bir samimiyet ve derin bir imanı yaşamakla mümkün olmaktadır.

İMAN ETTİKLERİNİ SÖYLEDİKLERİ HALDE MUTSUZ OLAN İNSANLAR DA VARDIR

Kuran'da, "Allah Katında onlar derece derecedir. Allah yaptıklarını görendir." (Al-i İmran Suresi, 163) ayetiyle önemli bir gerçeğe dikkat çekilmiştir. Kimi insanlar imanı hiç kabul etmemektedirler. İman edenler ise kalplerindeki Allah korkuları ve imanları bakımından kendi aralarında derece derecedirler. Allah bir ayetinde "Bedeviler, dedi ki: "İman ettik." De ki: "Siz iman etmediniz; ancak İslam (Müslüman veya teslim) olduk deyin. İman henüz kalplerinize girmiş değildir..." (Hucurat Suresi, 14) hükmüyle imanın henüz kalplerine yerleşmediği kimselerden bahsetmektedir. Allah bir başka ayette ise, "Sonra Kitabı kullarımızdan seçtiklerimize miras kıldık. Artık onlardan kimi kendi nefsine zulmeder, kimi orta bir yoldadır, kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda yarışır öne geçer. İşte bu, büyük fazlın kendisidir." (Fatır Suresi, 32) hükmüyle inananlar arasında geride kalan, orta yolu tutan ya da öne geçen kimseler olabileceğine dikkat çekmektedir.

Kuran'da bildirilen bu insanlar arasında bir başka grup daha vardır ki, bu kimseler de 'imanlarını zulümle karıştıranlar'dır. 'İmanı zulümle karıştırma'nın anlamı, insanın Allah'ın yüceliğini, hak dinin üstünlüğünü kavradığı, dünya ve ahiret kurtuluşu için Kuran'a uymaktan başka bir yol olmadığını anladığı halde, yine de cahiliye ahlakından tam olarak kopamamış olmasıdır. Bu insanlar imanı yaşamakla birlikte, nefisleriyle çatışan bir durum olduğunda ya da zorlukla karşılaştıkları anlarda, Kuran ahlakına uygun bir tavır sergilemektense, dini yaşamayan insanların tavırlarını gösterebilmektedirler.

Böyle insanlardan söz ederken, akla sadece dinin hükümlerini açık açık reddeden, dine muhalif tavırlar gösteren insanlar gelmemelidir. Burada ele aldığımız kimseler, Kuran hükümlerinin pek çoğunu uygulayıp hayatlarının büyük bölümünde mümin tavrı gösterebilirler. Ancak bazı konular da vardır ki, bunların Kuran'a göre yanlış olduğunu anlamak istemeyebilir ya da bunu gereği gibi kavrayamamış olabilirler. Bazı insanlar Müslüman olarak yaşadıkları halde, bazı inanç ve davranışların Kuran'a muhalif olmadığını, helal ve haram olarak bildirilen konuları aşmadığını düşünebilirler. Örneğin birçok insan duygusallığın Kuran ahlakına uygun bir davranış olmadığını anlamaz ya da bunu anlamazlıktan gelir. Oysa duygusallık Kuran'a muhalif bir karakterdir ve Kuran'ın birçok ayetinde bu açıkça görülmektedir. Sözgelimi bir yakınının ölümü üzerine, Müslüman bir kişi onun yok olmadığını, sonsuz hayatı için yeni bir başlangıç yaptığını düşünür ve eğer bu yakını mümin ise onun için cenneti umarak sevinç duyar. Ayrıca ölüm Allah'ın bir takdiridir ve Allah her olay gibi ölümü de hayırla yaratır. Dolayısıyla mümin, bir yakını dahi olsa, onun ölümünde hayırlar olduğunu bilir, Allah'tan razı

olduğunu gösteren bir tavır içerisinde olur. Ama birçok insan bu gerçeği bilmesine rağmen, ölüm karşısında cahiliye tavrı gösterebilmekte, duygusal davranarak aşırı tepkiler verebilmektedir.

Bu gibi tavır bozukluklarının Kuran ahlakı ile çatışan özellikler olduğunu düşünmeyen kimseler, bu davranışlarını sürdürmekte bir sakınca görmezler. Hayatlarının bazı anlarında, bunlara benzer cahiliye özellikleri taşıyarak, cahiliye insanlarının hayatına benzer bir hayat yaşarlar. Bunun göstergesi ise, bu kimselerin, müminlerin yaşamadığı ama cahiliye insanlarında görülen sıkıntıları yaşamaları, müminlerin aksine sık sık mutsuz olabilmeleridir.

Bu nedenle 'iman ediyorum' diyen her insanın, Allah'ın Kuran ile müminlere vaat ettiği 'dünyada ve ahirette güzel bir hayat yaşanması' özelliğinin kendisinde tecelli edip etmediğini, bu bilgiler doğrultusunda gözden geçirmesi gerekmektedir. Eğer hala hayatının belirli anlarında az da olsa mutsuzluklar, sıkıntılar, azaplar yer alıyorsa, bu hatırlatmaları üzerine almalıdır.

Bütün yaşamı boyunca azap ve sıkıntı çeken bir insan için çözüm ise, "... Allah, size kolaylık diler, zorluk dilemez..." (Bakara Suresi, 185) ayetiyle belirtildiği gibi çok kolaydır: İnsanın gizli ya da açık cahiliye ahlakından kalan her ne özelliği varsa bunları terk etmesi ve bunun yerine Kuran'a uygun davranması ana çözümdür. Allah'a iman eden ve Kuran'a uyan her mümin, Kuran'a daha samimi yaklaşmalı ve ayetlerde anlatılan mümin ahlakına ters düşecek her türlü tavır ya da düşünceden kurtulmalıdır; Kuran ile bildirilen gerçekleri sadece teorik olarak bilmeyi yeterli görmemeli, bunları pratik hayatta da her an hissetmeli ve yaşamalıdır; Allah'ın her yeri sarıp kuşattığını, insanın içinden geçen gizli saklı tüm niyetlerini bildiğini, gizli samimiyetsizlikleri de gördüğünü unutmamalıdır.

Müslüman bir insan ibadetlerini yeterli görüp, içinde yaşadığı samimiyetsizliği önemsiz görmemeli, Allah'ın samimiyetsizliğe karşı her an amansız bir azap vermeye kadir olduğunu, er ya da geç yaptıklarından hesaba çekilip ona göre bir karşılık alacağını düşünmelidir. Dünya hayatındaki her olayı Allah yaratır, tüm varlıklar Allah'a boyun eğmiştir ve O'nun emriyle hareket eder. Müslümanlar bu gerçekleri unutmadan, her olayda hayır ve hikmetler olduğunu düşünerek, kadere teslim olarak yaşamalıdırlar.

Bir insan bu gerçeklerin şuuruna vararak yaşadığında, kendisi için güzel ve farklı bir hayatın başladığını görecektir. O güne kadar zevk aldığını sandığı nimetlerin tadına aslında hiç varmamış olduğunu, insanların mutluluk sandıkları şeylerin, gerçek mutluluğun yanında ne kadar sıradan zevkler olduğunu anlayacaktır. Yediği yemekten, seyrettiği bir manzaradan soluduğu havaya kadar herşeyin sandığından çok daha büyük sevinçler verebildiğini anlayacaktır. Sevmekten, sevilmekten, güzel ahlak göstermekten, insanlardaki güzellikleri, incelikleri görmekten, gülmekten, eğlenmekten, dostluktan, sohbetten çok daha farklı tadlar alacaktır. Hayatı, dünya şartlarında bir nevi cennet hayatını andırır hale gelecektir.

Ancak bu noktada anlaşılması gereken önemli bir konu daha vardır; 'güzel bir hayat yaşamak' derken kastedilen, insanın hiç zorluk görmemesi anlamında değildir. Çünkü dünya bir imtihan ortamıdır ve insan, hayatının sonuna kadar çeşitli olaylarla denenecektir. İnsan, Allah'ın Kuran ayetlerinde bildirdiği şekilde kimi zaman açlıkla, kimi zaman korkuyla, kimi zaman da malından, canından, sevdiklerinden eksiltmelerle denenecek, gerektiğinde zorluk ve sıkıntıyı da tadacaktır. Ama bunların hiçbirisi, müminin burada anlatılmak istenen iç huzurundan, kalbi mutluluğundan hiçbir şey götürüp eksiltmez. Çünkü mümin olaylardaki hayırları hikmetleri görebilen, göremediğinde dahi bu gerçeğe iman edip, tevekkül eden ve bunun güzelliğini yaşayan insandır. Olayların hayrını düşünmek ve sonsuz akıl sahibi olan Allah'ın takdirine teslim olmak insanlara daimi ve gerçek mutluluğu kazandırır. Bu kitapta insanlara gerçek mutluluğun yolu gösterilirken de kastedilen insanın her türlü koşulda yaşadığı iç huzuru ve kalbi mutluluğudur. Bu mutluluk, Allah'ın sadece gerçek imana sahip, samimi müminlere verdiği bir nimettir.

Allah müjdenin dünyada ve ahirette inananlar için olduğunu belirterek bu konuyu insanlara şöyle açıklamıştır:

Haberiniz olsun; Allah'ın velileri, onlar için korku yoktur, mahzun da olmayacaklardır. Onlar iman edenler ve (Allah'tan) sakınanlardır. Müjde, dünya hayatında ve ahirette onlarındır. Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur. İşte büyük 'kurtuluş ve mutluluk' budur. (Yunus Suresi, 62-64)

Allah bir başka ayette ise, "İman edenler ve imanlarını zulümle karıştırmayanlar, işte güvenlik onlar içindir ve onlar hidayete ermişlerdir." (En'am Suresi, 82) hükmüyle güvenliğin de yine ancak imanlarını zulümle karıştırmayan, samimi bir kalple iman eden kimseler için olduğunu belirtmiştir.

İNSANLARI GİZLİ BİR AZABA SÜRÜKLEYEN İNANÇ VE TAVIR BOZUKLUKLARI

Kitabın başından bu yana, bazı insanların imanı kabul ettiklerini söyledikleri halde yine de mutlak huzur ve mutluluğu yaşayamamalarının nedeninin samimiyetsizlik olduğundan bahsettik. Allah'ın Kuran'da, "Arada bocalayıp dururlar. Ne onlarla, ne bunlarla. Allah kimi saptırırsa, artık sen ona yol bulamazsın." (Nisa Suresi, 143) ayetiyle de bildirdiği gibi, bu kimseler vicdanen herşeyi bildikleri halde, hala cahiliye ahlakı ile Kuran ahlakı arasında bocalamaktadırlar. İman ettikleri halde bile bile böyle bir ahlakta kararlılık göstermeleri, bu kimselerin gizli azaplar çekerek yaşamalarına neden olur.

Çoğu insan ise yaşadığı bu sıkıntı ve azabın, içinde saklı tuttuğu samimiyetsizliklerine bir karşılık olarak yaratıldığının farkında değildir. Onlar tüm bunların 'hayatın gerçekleri', yani az çok her insanın yaşamak zorunda kaldığı yaşamın birer parçası olduğunu sanırlar. Oysaki kendileri için birer azaba dönüşen bu tavırların hiçbiri hayatın değişmez bir gerçeği değildir.

Bu tip insanlar, Allah'ın "Elif, Lam, Ra. Bu bir Kitap'tır ki, Rabbinin izniyle insanları karanlıklardan nura, O güçlü ve övgüye layık olanın yoluna çıkarman için sanaindirdik." (İbrahim Suresi, 1) ayetiyle bildirdiği, insanları 'karanlıklardan' kurtaracak olan din ahlakından yüz çevirdikleri ya da din ahlakını gereği gibi yaşamadıkları için sıkıntı ve azabı tatmaktadırlar.

Peki hangi düşünceler, bozuk mantık örgüleri ve inanışlar insanları din ahlakından uzaklaştırmakta ve cahiliye tavırları sergilemelerine neden olmaktadır? İşte ilerleyen satırlarda bu soruların yanıtlarını verecek ve insanlara mutsuzlukla geri dönen çirkin tavırlara değineceğiz.

Kuran Ahlakının Mükemmelliğini Tam Olarak Kavrayamamaları

Bazı insanların iman ettiklerini söyledikleri halde, halen gizliden gizliye cahiliye hayatının azaplarını çekmelerinin başlıca nedeni, bu kimselerin Kuran'da gösterilen yola tam olarak uymamalarıdır. Allah, ayetlerinde inananları dünyada 'güzel bir hayatla' müjdelemiştir. Ama bunun için insanların Allah'ın emirlerine kayıtsız şartsız uymaları, O'nun beğendiği ahlakı eksiksiz şekilde yaşamaları gerekmektedir. Kişi bir yandan din ahlakını yaşarken, bir yandan da bir parça olsun cahiliye ahlakının etkisiyle hareket ediyorsa, bu durumda Kuran'da bahsedilen güzel hayat tam anlamıyla oluşmaz. İnsanların dünya hayatını Kuran'da vaat edildiği şekilde yaşayabilmeleri için öncelikle

Kuran ahlakı dışında insanın fıtratına uygun bir başka yaşam şekli olmadığını anlamaları gerekmektedir.

Kibir, Dünyada ve Ahirette Azap ve Sıkıntı Nedenidir

Kibir Allah'ın beğenmediği bir ahlak özelliğidir. Kibirli insan büyüklenme hastalığına tutulmuş demektir. Büyüklenmenin nedeni ise, kişinin kendisine müstakil bir benlik vermesi, hem kendini hem de çevresindekileri Allah'tan bağımsız varlıklar olarak görmesidir. Böyle bir insan, yaptığı ve sahip olduğu herşeyi kendisinden bilir. Örneğin bir başarı elde ettiğinde bununla kibirlenir, gösteriş yapar, kendisini en üstün insan olarak görür. Oysa, o başarıyı ona lütfeden Allah'tır. Bu gerçeği göremediği için büyüklenme içine girer. Böyle bir insan her olayda, her konuda üstünlüğünü ve büyüklüğünü çevresine de hissettirmek ister.

Oysa böyle insanlar hiçbir zaman peşinde oldukları gerçek onur ve üstünlüğü elde edemezler. Çünkü onur ve şeref ancak Kuran'a uymakla kazanılır. Allah bu gerçeği bir ayetinde şöyle bildirmektedir:

Eğer hak, onların heva (istek ve tutku)larına uyacak olsaydı hiç tartışmasız, gökler, yer ve bunların içinde olan herkes (ve herşey) bozulmaya uğrardı. Hayır, Biz onlara kendi şan ve şeref (zikir)lerini getirmiş bulunuyoruz, fakat onlar kendi zikirlerinden yüz çeviriyorlar. (Mü'minun Suresi, 71)

İnsan, Kuran'a uymadığında ise, Allah'ın ayetinde bildirdiği gibi, herşey bozulmaya uğrar. Allah Kuran'ın bir diğer ayetinde de insanların sık sık bu yanılgıya kapıldıklarına ve onur ve şerefi insanlara büyüklük taslamakta aradıklarına dikkat çekmektedir:

Derler ki, "Andolsun, Medine'ye bir dönecek olursak, gücü ve onuru çok olan, düşkün ve zayıf olanı elbette oradan sürüp-çıkaracaktır." Oysa izzet (güç, onur ve üstünlük) Allah'ın, O'nun Resûlü'nün ve mü'minlerindir. Ancak münafıklar bilmiyorlar. (Münafikun Suresi, 8)

Ayette de belirtildiği gibi, onur ve izzet Allah'ındır. Ve Allah bu üstünlüğü sadece Kuran'a uyan, güzel ahlak gösteren kullarına vermektedir.

İşte kimi insanlar da iman ettiklerini söyledikleri halde, hala cahiliye hayatlarında almış oldukları telkinlerin etkisi altında kalarak, kibirlerini terk etmeye yanaşmazlar. Oysaki insanları azaba sürükleyen konuların başında kibir ve büyüklenme gelmektedir.

Kibir aynı zamanda insanı günaha sürükleyen, insana Kuran'a uymayan birçok ahlaksızlığı ve kötülüğü yaptıran bir ahlak bozukluğudur:

Ona: "Allah'tan kork" denildiğinde, büyüklük gururu onu günaha sürükler, kuşatır. Böylesine cehennem yeter; ne kötü bir yataktır o. (Bakara Suresi, 206)

Kibirli bir insan kendini herkesten daha çok sever. Bu nedenle çıkarıyla ters düşen herşeyde, Allah'ın rızasını ve vicdanını değil, kendi tutku ve isteklerini önde tutar. Bu ise, onu hep günaha ve kötü ahlaka yöneltir.

Kibirli insan, kendini herşeyin üstünde görüp, hep nefsini kolladığı halde aradığı mutluluk ve huzuru da bulamaz.

Herşeyden önce enaniyetli insanlar, gerçek müminlerin yaşadığı pek çok güzelliğin tadını hiçbir zaman için alamazlar. Örneğin hiçbir zaman gerçek sevgiyi yaşayamazlar. Hayatta herkesten ve herşeyden çok kendilerini sevdikleri için, başkalarını gereği gibi sevemezler. Sevgi duydukları bir insana bunu açık açık söyleyemez, iltifat edemez, sevginin gerektirdiği sıcaklığı, samimiyeti ve dostluğu gösteremezler. Ortaya koydukları bu soğuk ve resmi karakterden dolayı karşılarındaki insan tarafından da gereği gibi sevilemezler.

Kibirli insanlar, nefislerine ağır geldiği için hiçbir zaman bir konuda altta kalmayı kabul edemez, hep dostluğu zedeleyecek, gerginliğe ve huzursuzluğa neden olacak tavırlar sergilerler. Hoşgörülü, sabırlı, alttan alan, affedici, uzlaşmacı bir karakter gösteremezler. Her zaman hep kendi dediklerinin kabul edilmesini isterler. Ortada bir anlaşmazlık söz konusu olduğunda kendilerinden hiçbir zaman ödün vermedikleri için inatçı, dik başlı bir tavır gösterirler. Kendi istedikleri yapılmadığında ise terslik yaparlar. Ve tüm bunlar bu kimseleri 'zor ve geçimsiz insanlar' haline getirir. Onlarla arkadaşlık etmek, konuşup sohbet etmek, sevgiyi, dostluğu, güzel ahlakı yaşamak çok zordur. Bu da çevreleri tarafından sevilmeyen, yanlarında rahat edilemeyen kimseler haline gelmelerine neden olur ki, bu da onlar için büyük bir kayıptır.

Bu güzellikleri yaşayamamak bu kimselerde gizliden gizliye büyük bir azaba dönüşür. Çünkü ruhlarında sevmeyi, sevilmeyi, dostluğu, insanlarla karşılıklı olarak güzel ahlakı yaşamayı fazlasıyla istedikleri ve buna karşı büyük bir ihtiyaç duydukları halde, sadece gururları ve kibirleri nedeniyle bunlardan mahrum kalmaktadırlar. İçin için bunlara özlem duyup, bir türlü elde edememek de onların sürekli gizli bir azap çekmelerine neden olur.

Kibirin neden olduğu bir başka azap şekli de, bu tip insanların 'hata yapma korkuları'dır. Üstünlük ve büyüklük iddiası içerisinde oldukları için, hatasızlık iddiasındadırlar. Bu nedenle hata yaptıklarında büyük bir sıkıntı çekerler. Allah'ın rızasını kazanmak yerine, insanların gözündeki prestijlerini korumayı amaçlarlar.

Bir başkasının, hatalarını veya eksiklerini kendilerine hatırlatması gururlarına çok ağır gelir. Böyle bir durumda küçük düştüklerini, insanların gözündeki itibarlarını kaybettiklerini düşünerek sarsılırlar. Bu nedenle, içten içe sürekli bu korku ve tedirginlikle yaşarlar; içlerinden geldiği gibi hareket edemez, doğal bir hayat yaşayamazlar. Her zaman akıllarının bir yerinde bunların hesabını yapar, içlerinden geldiği gibi samimi davranmak yerine, bu hesaba uygun olan ne ise onu uygularlar. Bundan dolayı da sürekli olarak kendilerini kasmak ve yapmacık hareket etmek zorunda kalırlar.

Örneğin herkesin eğlendiği bir yerde, kibirli kimseler herkesin tersine azap çekerler. Bir yandan ruhlarında eğlenceye katılmak için büyük bir istek duyar, bir yandan da kusursuz tavırlar gösteremeyecekleri takdirde küçük düşecekleri korkusu ile bundan uzak dururlar.

İşte bu insanlar ortaya koydukları bu ahlaktan dolayı yalnız ve soğuk bir dünyada enaniyetleriyle baş başa bir hayat yaşamak zorunda kalırlar. Oysaki bunun yerine mütevazi, Allah'a ve müminlere karşı boyun eğici bir karakter göstermiş olsalar tüm bu sıkıntıları sona erecektir.

Tevazu ile birlikte, azabın yerini neşe, huzur ve mutluluk alacaktır. Çünkü tevazulu insan hata yapma korkusu içerisinde olmaz. Bir hata yaptığı kendisine hatırlatıldığında hemen Allah'a yönelir, Allah'tan bağışlanma diler, niyet ve tavrını düzeltir. Ayrıca, tevekkülü ile, bu hatayı kendisi için bir hayır olarak görür, kendisini daha geliştirmesine vesile olduğunu düşünerek sevinir. İnsanların kendisi için ne düşündüğünü değil, Allah'ın rızasını önemser. Böyle düşünen bir insanla, kibirinden gerginlik ve huzursuzluk yaşayan bir insanın ruh halinin ve hayatının ne kadar farklı olacağı açıktır.

Bunun yanında unutulmamalıdır ki kibir şeytanın en temel özelliğidir. Büyüklenmesi, onun cennetten kovulmasına, Allah'ın lanetini üzerine almasına ve cehennem azabını hak etmesine neden olmuştur. Bu nedenle Allah'ın gücü karşısındaki aczini unutan, haksız bir büyüklenme ile insanlarla yarışa giren kimseler de şeytan ile aynı karşılığı almaktan korkmalıdırlar. Zira Allah bir ayetinde, cahiliye toplumunun değer yargılarından kurtulamayarak, onur adı altında enaniyetlerini sürdüren kimseler için ahirette acı bir azap olabileceğini hatırlatmaktadır. Allah dünyada büyüklük taslayanlara o gün şöyle seslenileceğini bildirmektedir:

(Azabı) Tad; çünkü sen, (kendince) üstün, onurluydun. (Duhan Suresi, 49)

Gerçek onur ve üstünlük ise dünyada iken boyun eğici, mazlum ve yumuşak başlı bir tavır içerisinde olan kimseler içindir. Allah iman edenleri şöyle müjdelemiştir:

Size yasaklanan büyük günahlardan kaçınırsanız, sizin kusurlarınızı örteriz ve sizi 'onurlu-üstün' bir makama sokarız. (Nisa Suresi, 31)

Kaderin Mükemmelliğini ve Herşeyde Hayır Olduğunu Düşünmemek

Allah Kuran'ın bir ayetinde "... Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz." (Bakara Suresi, 216) diye bildirmektedir. İnsanlar yaşamları içerisinde kimi zaman ummadıkları, istemedikleri ya da hoşlanmadıkları olaylarla karşılaşabilirler. Bunların

her biri de "O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı..." (Mülk Suresi, 2) ayetiyle bildirildiği gibi, insanların denenmesi için özel olarak yaratılan durumlardır. İnsanın yapması gereken ise, başına gelen olay her ne kadar zor ya da olumsuz gibi görünse de, Allah'a güvenmek ve Rabbimiz'in bu olayda bir hayır takdir ettiğini bilmektir. Mümin bir kişi, kalbinde yaşadığı bu güven ve teslimiyeti ahlakına da hakim eder. İşte bu, Allah'ın Kuran ile insanlara emrettiği tevekküllü tavırdır.

Tevekkül, insanlar için Allah'tan bir rahmet ve büyük bir kolaylıktır. Allah'ın "… Size isabet eden Allah'ın izni ile idi…" (Al-i İmran Suresi, 166) ayetiyle bildirdiği gerçeği anlayan insanlar, Allah'ın aklına teslim olurlar. Böylece hem hayatlarının her anını, güzellikleri ve hayırları görerek geçirmiş, hem de gösterdikleri ahlak ile Allah'a olan imanlarını ve güvenlerini ortaya koymuş olurlar. İşte Allah bu ahlaka karşılık olarak "...Kim Allah'tan korkup-sakınırsa (Allah) ona işinde bir kolaylık gösterir." (Talak Suresi, 4) ayetiyle bildirildiği gibi, onlara Katından bir kolaylık sağlar. Allah'ın "Mü'minlerin kalplerine, imanlarına iman katıp-arttırsınlar diye, 'güven duygusu ve huzur' indiren O'dur. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır: Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Fetih Suresi, 4) ayetinde buyurduğu gibi, gösterdikleri tevekküle karşılık Allah zorluklar karşısında müminlerin kalplerine ferahlık katar ve onlara huzur ve güven duygusu verir.

Kuran'da, Allah'ın hayır ya da şer olarak görünen tüm olayları samimi kullarının hayrına çevireceğini bilen müminlerin, Allah'a olan tevekküllerini şu sözlerle dile getirdikleri haber verilir:

Bize ne oluyor ki, Allah'a tevekkül etmeyelim? Bize doğru olan yolları O göstermiştir. Ve elbette bize yaptığınız işkencelere karşı sabredeceğiz. Tevekkül edenler Allah'a tevekkül etmelidirler. (İbrahim Suresi, 12)

Allah'a güvenip dayanan bir insan herhangi bir hüzün ve mahzunluk yaşamaz. Bu, Allah'ın mütevekkil kullarına bir vaadidir. Ayette şöyle buyrulmaktadır:

Şüphesiz: "Bizim Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra doğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); artık onlar için korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Ahkaf Suresi, 13)

Görüldüğü gibi tevekkül edildiğinde, Allah'ın izniyle herşey çok kolaylaşır. Tevekkülsüzlükte ise, hayatın her detayı insanlar için ayrı bir zorluk, ayrı bir sıkıntı ve ayrı bir azaba dönüşür. Her iş karmaşık ve içinden çıkılmaz bir hal alır. En basit, en sıradan ve çözümü en kolay olan olaylar bile tevekkülsüz insanların gözünde büyür. Bu insanlar Allah'a iman ettiklerini söyledikleri halde, kimi zaman kaderin nasıl mükemmel bir düzen içerisinde işlediğini unutabilir ve olayların Allah'tan bağımsız olarak geliştiği

düşüncesine kapılabilirler. Bundan dolayı başlarına gelenlere hayır gözüyle bakamaz, olaylardaki hikmetleri göremezler. Sürekli korku ve endişe içerisinde yaşarlar. Daha ortada hiçbir şey yokken bile olabilecek olumsuz ihtimalleri düşünerek tevekkülsüzlüğün getirdiği tedirginliği yaşarlar. Aynı şekilde en olumlu ve en yolunda giden olaylarda bile, yine hep aksilik olarak nitelendirecek bir şeyler bulurlar.

Bunun yanında başlarına gelen olayların Allah'tan olduğunu düşünmedikleri için, karşılarına çıkan tüm aksaklıkları ve sorunları kendilerinin çözeceklerini sanarak müthiş bir sıkıntıya girerler. Oysaki her ne yaparlarsa yapsınlar, Allah dilemedikçe hiçbir konuya çözüm getirmeleri mümkün olmaz. Çözüm bulduklarında, bu da yine ancak Allah'ın emri ile gerçekleşir. Bu nedenle tevekküllü bir insan, tüm çözümleri dener, elinden gelen tüm gayreti gösterir, ancak sonucu yaratacak olanın Allah olduğunu bildiği için, bunları huzur ve rahatlık içerisinde yapar.

Tevekkülsüz insanların yaşadıkları sıkıntılara günlük hayatta sıkça rastlamak mümkündür. Örneğin işe gitmek üzere bineceği otobüsü kaçıran bir insanın, otobüsün ardından öfke ile söylendiğine pek çok defa rastlamışsınızdır. Bundan dolayı dakikalarca kendine gelemez, hatta bir başka yolla işine vaktinde ulaşmayı başarsa bile, gün boyu bu olayın etkisinden kurtulamaz. Güne aksilikle başladığını, dolayısıyla da gün boyunca tüm işlerinin ters gideceğini düşünerek, kendi kendine strese girip azap çeker. Bunun yerine Allah'ın bu olay ile takdir etmiş olabileceği hayırları düşünmüş olsa, hem hiç böyle bir sıkıntıya girmeyecek, hem de ters gitmiş gibi görünen bir olayda Allah'a teslim olduğu için Allah'ın rızasını kazanmış olmayı umacaktır.

Aynı şekilde, geçirdiği bir trafik kazasıyla yaralanan bir kimse, başına gelen bu olaya tevekkülsüz bir tavır gösterdiğinde içine düştüğü üzüntüden kurtulamaz. Bunu yaratanın Allah olduğunu unuttuğu için, hatayı arabayı kullanan şoförde ya da kendinde arayarak öfkelenir. Oysa bu sıkıntısı tümüyle yersizdir. Bu kaza Allah dilediği için olmuştur. Böyle bir durumda olayın sadece tek bir hayrını düşünmesi bile kişiyi içine düştüğü bu çözümsüz azaptan kurtarmaya yetecektir. Örneğin yaralanmak yerine ölümle karşılaşmış olabileceğini düşünmesi bile, Allah'a şükretmesine ve huzur ve neşe kazanmasına neden olacaktır. Ya da yaralanmasının ölümü ve ahireti düşünmesine vesile olduğunu, bu nedenle Allah'a daha çok yakınlaştığını, Allah korkusunun daha çok arttığını düşünerek sevinmelidir. Belki bu sayede kibirden, büyüklenmekten kurtulacak, tevazusu ise Allah'ın ondan hoşnut olmasına neden olacaktır. Bu ise ahireti için ona büyük bir hayır ve kazanç getirecektir. Dolayısıyla Allah'a ve ahiret gününe kesin bir bilgi ile iman eden bir kimse, her türlü koşulda Allah'ın yarattığı hayır ve hikmetleri görebilir.

İmanı yüzeysel anlamda yaşayan insanlar sık sık tevekkülsüz bir tavır içerisine girebilmekte ve bundan dolayı müminlerin aksine hayatı sıkıntı ve azap içerisinde yaşamaktadırlar. Bunun yerine söz konusu insanlar, Kuran'da "Onlar, kendilerine insanlar: "Size karşı insanlar topla(n)dılar, artık onlardan korkun" dedikleri halde imanları artanlar ve: "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" diyenlerdir." (Al-i İmran

Suresi, 173) ayetiyle bildirilen müminler gibi Allah'a tevekkül etmiş olsalar, çektikleri tüm azaplar son bulacaktır.

Nankörlük

Allah Kuran'da, "... Gerçek şu ki, Biz insana tarafımızdan bir rahmet taddırdığımız zaman, ona sevinir. Eğer onlara kendi ellerinin takdim ettikleri dolayısıyla bir kötülük isabet ederse, bu durumda insan bir nankör kesiliverir" (Şura Suresi, 48) ayetiyle, birçok insanın sahip olduğu kötü bir ahlak özelliğine dikkat çekmektedir. Gerçekten de bazı insanlar, içerisinde yaşadıkları sayısız nimete rağmen, Allah'a karşı nankörlük edebilmektedirler. Oysa belki hiç düşünmemiş olabilirler ama mutsuz bir hayat yaşamalarının başlıca nedenlerinden biri, Allah'a karşı gösterdikleri bu ahlaktır. Çünkü Allah, "Öyleyse (yalnızca) Beni anın, Ben de sizi anayım; ve (yalnızca) Bana şükredin ve (sakın) nankörlük etmeyin." (Bakara Suresi, 152) ayetiyle, insanlara nankörlükten kaçınmalarını emretmektedir. İman ettikleri halde Allah'ın rahmetini ve kendilerine verilen onca güzelliği takdir edememeleri, elbette ki insanlara azap olarak geri dönmektedir.

Bu kimselerin böyle bir ahlak sergilemelerinin asıl nedeni temelde dinin özünü tam olarak kavramamış olmalarıdır. Kaderin mükemmel işleyişini, iyi ya da kötü görünen herşeyde bir hayır olduğunu düşünmemeleri, olaylara olumsuz bir gözle bakmalarına neden olur. Oysa bir olayda insanın nimet olarak görüp sevinç duyabileceği yüzlerce detay vardır. Ama bu insanlar bakış açılarındaki çarpıklık nedeniyle, bu nimetleri gereği gibi görüp takdir edemezler. Kimi zaman da Allah'tan kendilerine ulaşan bu güzellikleri gördükleri halde, bunları kendilerinden bilerek gereği gibi şükretmezler. Kendisine, anahtarlarını dahi taşıyamayacağı kadar çok hazineler verilen Karun'un, Allah'a karşı nankör bir tavır içerisine girerek ayette bildirildiği üzere, "... Bu, bende olan bir bilgi dolayısıyla bana verilmiştir..." (Kasas Suresi, 78) dediği gibi, bu kimseler de sahip oldukları nimetleri zaten hak ettikleri düşüncesine kapılırlar. Bu yüzden de bunları birer sevinç ve mutluluk vesilesi nimetler olarak görmezler. Dünya hırsını kalplerinden tam olarak atamamış olmalarından dolayı ellerindeki onlara yetmez. Kanaatkar olmamaları nedeniyle nimetler karşısında dahi aksi, ters ve büyüklenen bir karakter sergilerler.

Bu kimseler ayrıca nimeti verenin de, alanın da, azaltanın da, artıranın da Allah olduğunu unuturlar. Bundan dolayı da nimet kaybına uğradıklarında büyük bir hayal kırıklığına kapılırlar. Oysaki bu Allah'ın bir denemesidir ve insanın elindeki nimetlerin kıymetini anlaması için önemli bir eğitim fırsatıdır.

İnsanın asıl yapması gereken, karşısına çıkan bu fırsatları değerlendirerek, şükredici ahlakıyla Allah'ın rızasını kazanmaya çalışmak olmalıdır. Zira aksinde, Allah Kuran'da nimet içerisinde iken Kendisi'ne karşı nankörlük eden insanların nimet kaybı

ile karşılık görebileceklerini bildirmektedir. Bu gerçeği haber veren ayette şöyle buyrulmaktadır:

Allah bir şehri örnek verdi: (Halkı) Güvenlik ve huzur içindeydi, rızkı da her yerden bol bol gelmekteydi; fakat Allah'ın nimetlerine nankörlük etti, böylece Allah yaptıklarına karşılık olarak, ona açlık ve korku elbisesini tattırdı. (Nahl Suresi, 112)

Eğer ayette bahsedilen kimseler, nankörlük etmek yerine şükredici bir ahlak göstermiş olsalar, Allah onlar üzerindeki nimetini artıracaktır. İman eden kimseler bu ahlakın getirdiği huzur ve mutluluğu yaşarlar. Herşeye iman ve hikmet gözüyle baktıkları için çevrelerindeki nimetleri, güzellikleri ve incelikleri hemen fark edebilirler. Dünya nimetlerine hırsla yaklaşmadıkları için ellerindekilerle yetinmeyi bilirler. En zor şartlarda, en sıkıntılı ortamlarda bile bu ahlaklarını sürdürürler. Olayların olumsuz yönlerini görüp bunlarla mutsuz olmaktansa, her zaman güzel yönlerini görüp bunlardan sevinç duymasını bilirler. Allah, samimi müminlerin gösterdikleri bu güzel ahlaka karşılık olarak Kuran'da, "Rabbiniz şöyle buyurmuştu: "Andolsun, eğer şükrederseniz gerçekten size arttırırım ve andolsun, eğer nankörlük ederseniz, şüphesiz, Benim azabım pek şiddetlidir." (İbrahim Suresi, 7) ayetiyle bildirdiği gibi bu ahlakı gösteren kimselerin üzerindeki nimetlerini daha da artırmaktadır.

Egoistlik

Allah, Kuran'da "Gerçekten, insan, 'bencil ve haris' olarak yaratıldı. Kendisine bir şer (kötülük) dokunduğu zaman feryadı basar. Ona bir hayır dokunduğunda engelleyici olur (veya cimrilik eder)." (Mearic Suresi, 19-21) ayetleriyle insanların nefsinde var olan bir zayıflığı haber vermektedir. İnsan bencil tutkulara kapılmaya yatkın bir varlıktır; her fırsatta kendini ön plana çıkarmaya, kendi menfaatlerini korumaya ve kendini herkesten çok sevmeye müsaittir. İnsan, eğer Allah korkusu ile güzel ahlakta irade göstermezse, nefsi insanı sürekli olarak 'sadece ben sevileyim', 'ben övüleyim' 'ben takdir edileyim' gibi bencilce isteklerde bulunması için kışkırtır. Böyle bir ahlakta başkalarının rahatı, huzuru, mutluluğu her zaman ikinci plana atılır. 'Önce onların rahatı sağlansın' ya da 'onların çıkarına uygun olsun, gerekirse ben kendi menfaatlerimden ödün vereyim' 'başkaları mutlu olsun, ben de onların mutluluğundan zevk alayım' gibi fedakarane düşüncelerdense, her zaman için 'ne olursa olsun, önce ben' fikriyle hareket edilir.

İman edenler nefislerindeki bu tutkuyu yener ve Allah'ın razı olduğu ahlakı yaşarlar. Ancak kimi insanlar da, 'nasıl olsa dinin bazı hükümlerini yerine getiriyorum, arada sırada kendi menfaatlerimi kollamanın ne gibi bir kötülüğü olabilir ki' gibi yanlış bir düşünceye kapılarak, ahlaklarındaki bu eksikliği zararsız görürler. Dahası insanın

kendi menfaatlerini kollamasını 'hayatın bir gerçeği' olarak görürler. Yani her ne kadar Kuran ile bunun yanlışlığı kendilerine anlatılmış olsa da, bilinç altlarında hayatta kalabilmek için kendi çıkarlarını ön planda tutmak gerektiğini zannederler. Aksinde kendi menfaatlerini kimsenin kollamayacağını, ezileceklerini ve zarara uğrayacaklarını düşünürler. Dahası, herkes bu ahlakı gösterip kendi çıkarlarını koruduğunda, bir tek kendileri fedakar ve özverili olurlarsa, bu durumda akılsız konumuna düşeceklerini sanırlar. Bu düşüncelerinden dolayı, fedakar ve ince düşünceli olmak için nefislerini eğitmezler. Oysaki insanın çıkarlarını koruyabilecek tek bir güç vardır; o güç Allah'tır. Aksinde insan ne bencillikle ne de kendi menfaatlerinin peşinde koşturmakla kendinden yana bir çıkar sağlayamaz. Allah bu durumu bir ayette şu şekilde açıklamaktadır:

Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, O'ndan başka bunu senden kaldıracak yoktur. Ve eğer sana bir hayır isterse, O'nun bol fazlını geri çevirecek de yoktur. Kullarından dilediğine bundan isabet ettirir. O, bağışlayandır, esirgeyendir. (Yunus Suresi, 107)

İnsanların egoistliği en belirgin olarak mala ve cana olan tutkularıyla ortaya çıkar. Güzel ve iyi olan herşeyi kendileri kullanmak isterler. Örneğin bir başkası eşyalarını kullanmayı talep ettiğinde vermek istemedikleri için yalana başvurup kendilerinde olmadığını söyleyebilirler. Kalplerindeki bu bencil tutku, hayatlarının her aşamasında ortaya çıkar. Güzel bir yemeğin kendilerine kalmasını isterler. Bunu başkalarıyla paylaşmamak için yalnızken, evde kimse yokken yemeğe özen gösterirler. Paylaşmaları zaruri hale geldiğinde de, yemeğin en güzel olan yerini kendilerine ayırıp, diğer kişilere kalan kısmını ikram ederler. Aynı şekilde yapılması gereken zor bir iş olduğunda da çeşitli bahanelerle bundan kaçarak konuyu başkalarının üstlenmesini sağlamaya çalışırlar. Kendi canları herkesinkinden daha tatlıdır. Bu nedenle bir başkası çok daha yorgun ya da meşgul olsa ve kendileri müsait olsalar bile bir kaçış yolu ararlar.

Bu insanların kalplerinde sakladıkları bu tutku sadece malı, yiyeceği sahiplenme duygusu ile sınırlı değildir, pek çok konuda ortaya çıkabilir. Egoistlikten nefsini arındırmayan bir insan çok basit şeylere bile tenezzül eder; hep kendi istediği olsun ister, son sözü hep kendisi söylemeyi sever. Örneğin kalabalık bir ortamda kendi beğendiği müziğin dinlenmesini, kendi istediği televizyon kanalının seyredilmesini ister. Başkalarının isteklerini ise hiçbir zaman için öncelikli olarak görmez. En rahat yere kendisi oturmak için acele eder. İş bölümü varsa en kolay olana talip olur, zor olanı hep başkalarına bırakmaya çalışır. Koşuşturma ya da fedakarlık gerektiren bir durumda ağırdan alır, daima kendisini bir adım geride tutar. Karşılıklı yapılan bir konuşmada alttan almak yerine üste çıkmayı marifet sayar.

Oysa küçük küçük menfaatler elde etmek için yaptığı bu tür tavırlar iman ettiğini söyleyen ve Kuran ahlakından haberdar olan bir insanı büyük bir samimiyetsizliğin içine sürükler. Samimiyetsizlik ise insanı sürekli huzursuzluk içerisinde yaşatır. Kendi

menfaatlerinin peşine düşen böyle bir insan sürekli olarak gizliden gizliye çevresindeki insanları kandırabilmek için büyük bir emek harcar. Sürekli bu gizli samimiyetsizliğinin ortaya çıkması, deşifre olması korkusuyla yaşar.

Salih Müslümanlar ise hiçbir zaman böyle korkular yaşamazlar. Kuran'da samimi Müslümanların Allah'ın rızasını kazanmak için canlarını ve mallarını ortaya koydukları, hiçbir karşılık beklemeden iyilik yaptıkları, diğer Müslümanların ihtiyaçlarını kendilerininkinden öncelikli tuttukları bildirilmektedir:

Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Haşr Suresi, 9)

Kendileri, ona duydukları sevgiye rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler. "Biz size, ancak Allah'ın yüzü (rızası) için yediriyoruz; sizden ne bir karşılık istiyoruz, ne bir teşekkür." "Çünkü biz, asık suratlı, zorlu bir gün nedeniyle Rabbimiz'den korkuyoruz." Artık Allah, onları böyle bir günün şerrinden korumuş ve onlara parıltılı bir aydınlık ve bir sevinç vermiştir. (İnsan Suresi, 8-11)

Görüldüğü gibi, fedakar ahlaklarından dolayı Allah Müslümanlara bir aydınlık ve nur vermektedir. Bunun tersinde, yani bencillikte ise Allah insanlara gizli bir azap yaşatır. Bencillik yaparak, insanlara tuzak kurduğunu ve kendisinin akıllı olduğunu zanneden bu insanlar, gerçekte kendi kurdukları tuzağın içine düşerler. Bu, Kuran'da bildirilen sırlardan biridir. Fedakar insan bu ahlakı sergilerken daha çok sorumluluğa talip olduğu için görünürde daha çok yorulur, malını verir, parasını harcar, kendi meşru haklarından ve isteklerinden feragat eder ama vicdanen müsterih olan, rahat, mutlu, güzel bir hayat süren de odur. Bencil ve nefsine düşkün bir insan ise, daima nefsini koruma çabası içinde sıkıntılı ve zor bir hayat yaşar. Nefsine gelen en küçük bir zorluk dahi onu mutsuz ve huzursuz etmeye yeter.

Kin ve Öfkenin İnsanlara Yaşattığı Gerilim

Birçok insanın sıkıntı ve huzursuzluk içerisine düşmelerine neden olan ahlak özellikleri arasında kin ve öfkenin yeri de oldukça büyüktür. Her insan günlük hayat içerisinde hoşuna gitmeyen pek çok olay ya da tavırla karşı karşıya kalabilir. Bazı

insanlar bu tür durumlarda hemen öfkelenir, hatta bununla da yetinmeyip öfkelerini içlerine yerleşen bir kine dönüştürürler.

İman edenler ise nefislerinin bu telkinlerine kulak vermezler. Çünkü Allah, rızasını kazanacak ve cennetine kavuşacak kullarını, "Onlar, bollukta da, darlıkta da infak edenler, öfkelerini yenenler ve insanlar (daki hakların)dan bağışlama ile (vaz) geçenlerdir. Allah, iyilik yapanları sever." (Al-i İmran Suresi, 134) ayetiyle tanımlamaktadır. Bu nedenle müminler öfke ve kinden Allah'a sığınır ve bunun için şöyle dua ederler:

Bir de onlardan sonra gelenler, derler ki: "Rabbimiz, bizi ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimizi bağışla ve kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma. Rabbimiz, gerçekten Sen, çok şefkatlisin, çok esirgeyicisin." (Haşr Suresi, 10)

İman edenlere karşı kin ya da öfke duymak, gerçekten inanan bir kimsenin korkup sakınması gereken bir durumdur. Çünkü Kuran'da Allah, "Sizin dostunuz (veliniz), ancak Allah, O'nun elçisi, rüku' ediciler olarak namaz kılan ve zekatı veren mü'minlerdir." (Maide Suresi, 55) ayetiyle müminlerin birbirlerinin velileri olduğunu bildirmiştir. Allah'ı seven, O'nun rızasını arayan, Kuran ahlakını yaşayan ve hayatını dine hizmet etmeye adamış insanlara karşı, kişinin kalbinde kin ya da öfke gibi duygular tutması, imanı kalbine tam olarak yerleştirmemiş olduğunu gösterir. Allah'a ve inananlara karşı kalbinde böyle bir samimiyetsizlik yaşaması, bu kişinin imanın huzurunu ve mutluluğunu gereği gibi yaşayamamasına da neden olur.

Bu ahlakı yaşayan insanlar rahatlıkla hoşgörü gösterip geçebilecekleri olayların etkisinden bir türlü kurtulamazlar. Sıradan bir olay ya da bir kimsenin basit bir hatası bu kişilerin öfkelenmesi için yeterli olur. Hatta bazen de sırf öfke gözüyle baktıkları için, insanların normal davranışlarını dahi kızılacak tavırlar olarak algılayabilirler. Öfkelerinin etkisiyle doğru düşünemez, olayları adil ve objektif bir şekilde değerlendiremezler. Daha da önemlisi öfke hislerini tatmin etme arzuları o an için pek çok şeyden daha öncelikli hale gelir. Allah'ın rızasının, öfkelerini yenip hoşgörülü ve bağışlayıcı bir tavır göstermekte olduğunu bildikleri halde, nefislerinin etkisiyle öfkelenmekten kendilerini alamazlar. Allah insanlara Kuran'da, "Sen af (veya kolaylık) yolunu benimse, (İslam'a) uygun olanı (örfü) emret ve cahillerden yüz çevir." (Araf Suresi, 199) diye bildirmektedir. Bu nedenle, gerçekten öfke duyulacak bir durumda dahi, Allah'ı seven, Allah'ın rızasını arayan bir mümin, mümin kardeşinin hatasını affeder.

Bunun yanı sıra kin ve öfkelerini dışa vurmayıp içlerinde saklamış olmaları da bu kimseleri yanıltmamalıdır. Çünkü Allah'ın insanlardan istediği, bu ahlakı gizli de olsa açık da olsa hiçbir şekilde yaşamamalarıdır. Bu insanlar, Allah'ın insanların kalplerinde

gizlediklerini de bilmekte olduğunu unuturlar. Oysa Allah bir ayetinde şöyle buyurmaktadır:

Yoksa kalplerinde hastalık bulunanlar, Allah'ın kinlerini hiç (ortaya) çıkarmayacağını mı sandılar? (Muhammed Suresi, 29)

Bunun yanı sıra tüm diğer ahlak bozukluklarında olduğu gibi kin ve öfke de herkesten çok kişinin kendisine zarar veren duygulardır. Çoğu zaman karşı tarafın, kişinin içerisine düştüğü bu sıkıntıdan haberi bile olmaz. Ama aynı esnada bu insanlar başka hiçbir şey düşünemeyecek kadar bu konuya kapılıp gitmiş olurlar. Öfkeyi kalplerinden atmadıkları sürece dikkatlerini herhangi başka bir konu üzerinde toplayabilmeleri, akıllarını kullanabilmeleri, işlerini yapabilmeleri ya da insanlarla doğal bir diyaloga geçebilmeleri mümkün olmaz.

Ayrıca öfkenin insanlar üzerinde fiziksel anlamda oluşturduğu tahribat küçümsenemeyecek boyutlardadır; iç huzursuzlukları, baş ağrısı, mide ağrısı, uykusuzluk gibi hastalıkların temelinde genellikle bu tür ahlak bozuklukları olur.

Gösterilen bu ahlak kişilerin o anda Allah'ı, kaderi, imtihan olduklarını ve ahirette hesap vereceklerini unutmuş olmalarından kaynaklanmaktadır. Yoksa saatlerce, günlerce ya da haftalarca bir olayı ya da bir insanın bir tavrını düşünerek, buna karşı kalplerinde öfke barındırabilmeleri mümkün olmaz. Allah'tan gerçek anlamda korkan bir kimse, nefsinin kendisini böyle bir konuda kışkırttığını fark ettiğinde, Allah'ın bildirdiği gibi davranır:

(Allah'tan) Sakınanlara şeytandan bir vesvese eriştiğinde (önce) iyice düşünürler (Allah'ı zikredip-anarlar), sonra hemen bakarsın ki görüp bilmişlerdir. (Araf Suresi, 201)

Kin ve öfke, insanın samimi bir dostluğu, sevgiyi ve karşılıklı anlayışı yaşamasını engeller. Böyle insanlar hep yalnız, dostsuz olurlar. Yalnız ve dostu olmayan bir insanın ise, mutlu olması, nimetlerden zevk alması imkansızdır. İnsan, dostluklardan, sevgiden, muhabbetten, sevincini birileriyle paylaşmaktan, güveneceği insanlarla birlikte olmaktan zevk alacak şekilde yaratılmıştır. Yalnızlık, dostsuzluk insanın fıtratına aykırı olduğu için, insanı bunaltır, sıkıntıya düşürür. Her ne kadar bazı insanlar yalnızlıktan zevk aldıklarını, kimseyi sevmediklerini, sadece kendilerini sevdiklerini ve bu şekilde rahat ettiklerini söyleseler de, bunda samimi değildirler. Onlar sadece insanlara olan kinlerinden dolayı veya gerçekten dost edinebilecekleri birilerini bulamadıkları için kesinlikle mutlu değildirler. Sadece insanlara mutlu görünmek için bunları söylerler. Dost edinemeyen insanların, çaresizlikten kedilerini, köpeklerini, kuşlarını dost edinmelerinin, onlara son derece düşkün hale gelmelerinin, hatta bir insanla konuşur gibi onlarla konuşmaya başlamalarının altında yatan nedenlerden biri budur. Bu nedenle

kin ve öfke, insanın fıtratına aykırıdır ve insanı yalnızlığa, mutsuzluğa ve çaresizliğe sürükler.

Unutulmamalıdır ki Kuran'da, "Oraya esenlikle ve güvenlikle girin. Onların göğüslerinde kinden (ne varsa tümünü) sıyırıp-çektik, kardeşler olarak tahtlar üzerinde karşı karşıyadırlar." (Hicr Suresi, 46-47) ayetleriyle belirtildiği gibi cennet ahlakında kin ve öfkenin yeri yoktur. Dolayısıyla cenneti hedefleyen bir müminin de dünyada bu ahlak bozukluğundan arınması gerekmektedir.

İnsanı Yoran ve Huzursuz Eden Bir Özellik: Yapmacıklık

Bazı insanları yapmacık tavırlara sürükleyen şey, kalplerinde gizli tuttukları birtakım düşünceler barındırmalarıdır. İçleri ile dışları bir olmadığı için, içlerinden geldiği gibi doğal ve samimi davranamazlar. Her zaman bir şeyleri kamufle etme, bir şeylerin taklidini yapma ve insanları bir şeylere ikna etme çabası içindedirler. Bu nedenle de yüzleri hiçbir zaman kendi gerçek yüzleri, sesleri kendi doğal sesleri olmaz ve konuşmaları kendi samimi düşüncelerini yansıtmaz. Yapmacık tavırları nedeniyle bu insanlarla birebir bağlantı kurmak mümkün değildir. Gerçek kişiliklerini örterler; insanlar hakkındaki gerçek düşüncelerini, olaylar hakkındaki gerçek yorumlarını, zaaflarını, istek ve taleplerini hep saklamaya çalışırlar. Kendilerine içerisinde bulundukları durum anlatıldığında ya da yapmacık tavırları tarif edilip samimiyete davet edildiklerinde bile yine aynı suni tepkilerle karşılık verirler. Dolayısıyla bu insanların gerçek karakterlerini anlayabilmek, gerçek düşüncelerini öğrenebilmek hiçbir zaman için mümkün olmaz. Bundan dolayı, bu insanların yanında hiçbir zaman rahat edilemez. Çünkü gerçek yüzünü perdeleyen bir kimsenin, her zaman umulmadık davranışlarda bulunma, ahlaksızlık yapma ihtimali vardır.

Oysa müminin en önemli özelliklerinden biri selam sıfatına sahip olması, yani güvenilir bir insan olmasıdır. Ona bu güvenilirliği kazandıran Allah'tan korkup sakınması, her ne hatası ya da eksiği olursa olsun, bunları gizlemek yerine, düzeltmek için samimi bir çaba sarf etmesidir. Aksi bir tavır, en başta Allah'a karşı samimiyetsizliği, ardından da insanlara karşı ikiyüzlülüğü getirir.

İkiyüzlülük ise insana azap verir. Çünkü samimiyet ne kadar kolay ve ne kadar konforlu ise, ikiyüzlülük de o kadar zor ve sıkıntılıdır. Samimiyetsizlik, insanın hayatı boyunca bir an dahi ara vermeden "poz yapması"nı gerektirir. Poz için, gereksiz yere kesintisiz bir dikkat verilmesi, kafada sürekli plan ve hesap yapılması çok zordur. Aynı şekilde içten gelen gerçek isteklerin sürekli olarak frenlenmesi, gerçek karakterin ve doğal hayatın hiçbir zaman yaşanamaması da insanları ciddi şekilde bir azaba sürükler. İnsanların böyle bir azap içinde yaşayacaklarına, kalplerindeki olumsuzlukları olumlu

bir anlayışa çevirmeleri, güzel ahlak ve güzel düşünce edinmeleri ve bunun sonucunda samimi, doğal ve rahat davranmaktan çekinmemeleri çok daha kolaydır.

Dini ve güzel ahlakı gerçek anlamda yaşamak ve Allah'a karşı gerçekten samimi olmak yerine, bunun taklidini yapma yolunu seçmek insana hem dünyasını hem de ahiretini kaybettirir. Bu nedenle insan kalbinde Kuran'a uygun olmayan hiçbir şey bırakmamalı ve Allah'a ve müminlere karşı olabilecek en içten, en candan, en samimi tavrı göstermelidir.

Kıskançlık

Kıskançlık, insanların dünyaya olan bağlılıklarından kaynaklanan önemli bir tavır bozukluğudur. Allah Kuran'da "... Nefisler ise 'kıskançlığa ve bencil tutkulara' hazır (elverişli) kılınmıştır..." (Nisa Suresi, 128) ayetiyle insanların nefsinde böyle bir duygu olduğunu bildirmiştir. "Onu arındırıp-temizleyen gerçekten felah bulmuştur." (Şems Suresi, 9) ayetiyle de insanın kurtuluşu için nefsini bu kötülüklerden arındırması gerektiğini bildirmektedir. Aksinde ise Kuran'da, "Ve onu (isyanla, günahla, bozulmalarla) örtüp-saran da elbette yıkıma uğramıştır." (Şems Suresi, 10) ayetiyle açıklandığı gibi nefsindeki bu kötülükler insanı yıkıma sürükler. Kıskançlığın insanlar üzerinde meydana getirdiği tahribat ve verdiği azap, ayette bahsedilen yıkımın dünyada ne şekilde gerçekleşebileceğini açıkça ortaya koymaktadır.

Cahiliye toplumunda insanların kıskançlığa olan bakış açıları Kuran'da bildirilenlerden çok farklıdır. Bu kimseler kıskançlığın her insanda az çok olması gereken insani bir özellik olduğunu düşünürler. Hatta hiç kıskanç olmadığını söyleyen kimseleri garip karşılarlar. Kendileri ise yaşamları boyunca iç içe yaşadıkları insanların hemen hemen herşeyini kıskanırlar; zekalarını, güzelliklerini, yeteneklerini, mallarını, çocuklarını, evlerini, işlerini vb...

Kıskanç insanlar başkalarının iyiliğinden, güzelliğinden ya da başarısından zevk almak, mutlu olmak yerine bunlardan sıkıntı duyarlar. Kıskandıkları insanların nimete kavuşmaları onları mahzunlaştırır ve içten içe üzer. İçlerindeki bu hırs onları karşılarındaki insanlara zarar verme isteğine kadar götürebilir. Bu nedenledir ki Allah Kuran'da müminlerin, "hasetçinin şerrinden Allah'a sığınmalarını" bildirmektedir:

De ki: Sabahın Rabbine sığınırım. Yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfüren-kadınların şerrinden ve hased ettiği zaman, hasetçinin şerrinden. (Felak Suresi, 1-5)

Müminler ise cahiliye insanlarının övündükleri bu özelliğin aslında çirkin bir tavır olduğunu bilirler. Kıskançlığın tersine birbirlerinin güzel özellikleri ile iftihar eder, birbirlerinin iyiliği, güzelliği için Allah'a dua ederler. Zaten Kuran'ı bilen ve Kuran

ahlakını yaşayan bir insan için bunun aksi de düşünülemez. Ancak buna rağmen, iman ettiklerini söyledikleri halde, bu ahlakı gereği gibi hayatlarına geçirememiş kimseler de vardır. Bu kimseler cahiliye toplumlarında olduğu gibi kıskançlığı makul görmez ve açık açık bu ahlakı savunmazlar. Ancak kimi zaman nefislerinin bu yöndeki telkinlerine kapılabilirler. Kimi zaman da kendilerince meşru gördükleri bazı durumlarda bu hisleri yaşamalarının Kuran'a muhalif olmayacağını düşünerek kendilerini kandırırlar. Örneğin meşru ve Kuran'a uygun bir istek olarak, müminler arasında sevgi, dostluk, güvenilirlik gibi konularda en önde olmak isterler. Elbette mümin, Allah'ın, O'nun Resulünün ve müminlerin sevgisini, dostluğunu ve güvenini en fazlasıyla kazanmak ister. Ama kendisi gibi diğer müminlerin de bu nimetleri en fazlasıyla kazanmalarını ister. Eğer bir başkası kendisinden daha güzel bir ahlak gösterebiliyorsa, bu durumda onunla iftihar etmeli ve ona ancak gıpta gözüyle bakmalıdır. Kıskançlığın mümin ahlakında yeri yoktur. Ancak sözü geçen insanlar gıpta etme duygularını kıskançlıkla karıştırabilmektedirler.

Aslında bu insanların her biri din ahlakını yakından tanımaları dolayısıyla iyiyle kötüyü, doğruyla yanlışı çok açık bir şekilde ayırt edebilecek bir anlayışa sahiptirler. Kuran ayetleri ve vicdanları neyin kıskançlıktan neyin ise meşru isteklerden kaynaklandığını kendilerine göstermektedir. Buna rağmen kendi kendilerini kandırırlar. Kendilerini kandırırken kullandıkları yöntemler ise tümüyle Allah'a karşı samimiyetsizliğe dayalıdır. Bu samimiyetsizlikleri nedeniyle de mümin ahlakının huzurunu yaşamak varken, gizliden gizliye bu cahiliye ahlakının sıkıntısını yaşamak zorunda kalırlar. Kalplerinde kıskançlık hislerini yaşatan insanlar sürekli mutsuz bir dünyada yaşarlar. Kendilerinden daha iyi, daha güzel, daha yetenekli insanların varlığı, bir başkasının övülmesi veya başkasına gösterilen sevgi, her an üzüntü ve sıkıntı çekmelerine neden olur. Allah'ın kendilerine verdiği nimetlerle yetinmesini, bunlara şükredip bunlarla mutlu olmasını bilmedikleri için azap çekerler.

İçten içe yaşanan bu gizli azaptan kurtulmanın tek yolu ise nefsi tüm kötülüklerden arındırmak ve herşeyi Kuran ayetleri ile değerlendirmektir. Böyle bir insan tüm güzelliklerin, malın, mülkün gerçek sahibinin Allah olduğunu, Rabbimiz'in tüm bunları dünyada insanlara farklı şekillerde vererek onların ahlaklarını denediğini bilecektir. Artık bu gerçeğe göre hareket etmesi nedeniyle her güzellik kendisi için de zevk alınacak birer nimete dönüşecektir.

Yalancılık

Yalan söylemek cahiliye toplumlarında son derece yaygın bir kötü ahlak özelliğidir. İnsanların büyük çoğunluğu, karşı tarafın anlamayacağı şekilde kendilerince zekice tasarlandıktan sonra, yalan söylemenin herhangi bir mahsuru olmayacağına inanır. Çünkü bu kimseler kendilerini sadece insanlara karşı sorumlu görmektedirler. İnsanları kandırıp ikna edebildikten sonra da geriye herhangi bir sorun kalmayacağını

düşünürler. Oysaki insanın tüm sorumluluğu Allah'a karşıdır ve Allah Kuran'da,"... yalan söz söylemekten de kaçının." (Hac Suresi, 30) ayetiyle insanlara yalan söylemekten kaçınmalarını emretmektedir. Dolayısıyla ne kadar zekice de olsa ya da insanları inandırmaya yetse de, Allah gerçeği bilmekte, o insanın yalan söylediğini görmektedir.

İman edenler, yalanın Allah'ın insanlara haram kıldığı bir davranış şekli olduğunu bilir ve çok küçük bir konu da bile olsa yalan söylemekten şiddetle sakınırlar. Ancak nefislerinin etkisiyle hareket eden kimi insanlar, cahiliyede kalmış olması gereken bu ahlaklarını halen sürdürebilmektedirler. Elbette ki bu kimselere sorulacak olduğunda Allah'ın haram kıldığı böyle bir fiili açık açık ve bile bile kesinlikle yapmayacaklarını söylerler. Ama nefisleri zorda kaldığında, hemen yalana başvurabilirler.

Haram olduğunu bile bile yalan söyleyen bir insan, ilk bakışta yalanıyla kendini korumuş, bazı şeyler kazanmış gibi görünebilir. Ancak gerçek böyle değildir. Yalan söylemek, insanın vicdanını sıkar, onu huzursuz yapar. Böyle bir insan her zaman yalanlarının ortaya çıkmasından ve bu nedenle insanların gözünde küçük düşmekten korkar, hep bunun gerilimini yaşar. İçten içe, Allah'ın haram kıldığı bir şeyi yaptığını bildiği için rahat edemez. Üstelik bir kez yalan söylemeye başlayan bir insan, yalanının açığa çıkmaması için, kendisini arka arkaya yeni yalanlar söylemek zorunda hisseder. Her seferinde biraz daha yalan batağına çekilir ve içten içe bundan kurtulamamanın stresini yaşar. Ayrıca yalancı insanlar çevrelerinde hemen hissedilirler, bu nedenle onlara güvenilmez ve saygı duyulmaz. Bu ise, yalancının daha da küçük düşmesine neden olur. Kendini yüceltmek ve kendisine çıkar sağlamak için yalan söyleyen bu tarz insanlar tam aksi ile karşılık bulurlar.

Allah, böyle kimselerin şeytanın etkisiyle hareket ettiklerini Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Şeytanların kimlere inmekte olduklarını size haber vereyim mi? Onlar, 'gerçeği ters yüz eden,' günaha düşkün olan her yalancıya inerler. Bunlar (şeytanlara) kulak verirler ve çoğu yalan söylemektedirler. (Şuara Suresi, 221-223)

Çözüm, tüm samimiyetsiz tavırlarda olduğu gibi kesin bir tevbeyle Allah'a sığınıp, Kuran ahlakını eksiksiz olarak yaşamaktır. Bu durumda bu kimselerin hem dünya hayatındaki sıkıntılı hayatları sona erecek hem de ahiretteki sonsuz azaptan kurtulmayı umabileceklerdir.

Duygusallık

Duygusallık, insanlara sıkıntılı bir hayat yaşatan ve aynı zamanda Allah'ın Kuran'la bildirdiği anlayışla uyuşmayan, ancak insanların büyük bir çoğunluğunun fark

edemediği önemli bir tehlikedir. Hatta, duygusal olmak çoğunlukla insanlar arasında takdir ve beğeni toplar, teşvik görür. Duygusallık sevginin bir tezahürü zannedilir, oysa Kuran ahlakından uzak insanların içlerinde yaşattıkları bir azaptır. Gerçek sevgi samimidir ve içtenlikle, açık açık, çekinmeden, kibir olmadan gösterilen samimi bir duygudur. Duygusallık ise sevginin gizlenmesinden veya Allah'a duyulması gereken sevginin insanların şahsına yöneltilmesinden kaynak bulur. Bu şekilde davranan insanlar sevgilerini yönelttikleri kişileri sahiplenir, hatta onlara karşı put edinmeye kadar varan hisler beslerler. Bu sebeple de sürekli ızdırap içinde yaşarlar.

Duygusallık dine muhalif olan bir duygudur. Kuran ahlakı insanlara, olayları gerçekçi bir bakış açısıyla görebilme ve akılcı bir yaklaşımla yorumlayabilme yeteneği kazandırır. Duygusallık ise insanları gerçeklerden uzaklaştıran, mantıksız düşüncelere iten ve yanlış kararlar almaya yönelten bir duygudur. İmanı ve Kuran ahlakını kavrayan insanlar için, duygusallığın zevk alınacak hiçbir yanı yoktur. Onlar bunun insanları hüzün, hüsran ve yıkıma sürükleyen bir düşünce şekli olduğunun bilincindedirler. Bu nedenle ne açık ne de gizli olarak kalplerinde böyle bir zayıflığa izin vermezler.

İman ettikleri halde duygusallığın Kuran'a muhalif olan bu yönlerinin farkında olmayan ya da bunları önemsemeyen insanlar ise, böyle bir konuda zayıflık gösterebilirler. Kimi zaman sadece kendi kendilerine gizli gizli yaşadıkları bu duygu, kimi zamanlarda tavırlarına da açıkça hakim olur. Bu duygunun en belirgin dışa vurumlarından biri, bu kimselerin bir türlü önüne geçemedikleri ağlama eğilimidir. Ağlama, kişinin bir şeye karşı koyamadığı şekilde üzülmesinden olur ki, bu da o kişinin Allah'ın yarattığı kadere gönül huzuru ve hoşnutlukla tevekkül edememesinden kaynaklanır.

Duygusallığın etkisiyle bu kimselerin üzerinde sürekli bir hüzün hali vardır. Yaşadıkları her olayda üzülüp hüzünlenecek bir yön mutlaka bulurlar. Bundan dolayı hayatlarını sürekli ağlama eğilimi içerisinde geçirirler. Ancak ağlama denince akla sadece kişinin gözyaşı dökerek ağlaması gelmemelidir. Kimi zaman gerçekten bu şekilde ağladıkları da olur. Ama kimi zaman da fiziksel anlamda gözyaşı dökmedikleri halde ağlama devam eder; bu bedenin ağlamasıdır. Bu ruh halinde kişinin kimi zaman gözleri hafif nemlenirken kimi zaman da hiç ıslanmaz. Ama yüzünde hüznün neden olduğu belirgin bir sararma ve solma baş gösterir. Sesinde, takat ve canlılık yoktur. Bakışları donuk ve kederlidir. Üzerinde bir ağırlık ve bitkinlik, konuşmalarında ise yoğun bir ümitsizlik havası hakimdir. Vücutları, yoğun stres nedeniyle fonksiyonlarını gereği gibi yerine getiremez. Bu nedenle bu kimseler ruhi çöküntülerinin yanı sıra bedensel olarak da ciddi rahatsızlıklar yaşarlar. Bu ruh haline kapıldıkları anlarda önlerine dünyanın en güzel nimetleri dahi sunulsa, bunların hiçbirinden gerçek anlamda zevk alamazlar. Hiçbiri onları bu sıkıntıdan kurtarmada etkili olmaz. İmanın ve tevekkülün huzurunu ve konforunu yaşamak varken kendi elleriyle kendilerine sıkıntı dolu bir dünya oluştururlar.

Oysa Allah Kuran'da inkar edenler için, '... kazandıklarından dolayı az gülsünler, çok ağlasınlar' (Tevbe Suresi, 82) diye buyurmaktadır. Yani ağlamak, hüzünlenmek, üzüntü duymak inkar edenlere ait bir özelliktir. Aynı şekilde, Kuran ayetlerinde hep inkarcıların, cehennem ehlinin mutsuzluklarından, bedbahtlıklarından, sıkıntı dolu yaşamlarından bahsedilmektedir. Müminler ise Kuran'da hep neşeli olmaya teşvik edilmekte, pek çok ayette dünyada ve ahirette sevinç duyacakları konularla müjdelenmektedirler. Bu durumda iman ettiğini söyleyen bir kişi eğer sürekli elem dolu ya da ağlamaya eğilimli bir ruh hali içerisindeyse, bu onun tevekkül konusu başta olmak üzere pek çok konuyu yüzeysel değerlendirdiğini ve dinin ruhunu tam olarak yaşamadığını gösterir.

Bu nedenle dindar olduğunu söyleyen bir insan, her ne sebeple olursa olsun üzülmeyi, sıkılmayı normal karşılamamalı, bir mümin olarak böyle bir tavır göstermekten Allah'a sığınmalıdır. Allah ile dost olmanın, O'na güvenip dayanmanın huzurunu yaşamak varken böyle azap dolu bir hayat yaşamayı makul karşılamamalıdır. Allah'ın Kuran'da, "Dediler ki: "Rabbimiz, mutsuzluğumuz bize karşı üstün geldi, biz sapan bir topluluk imişiz. Rabbimiz, bizi (ateşin) içinden çıkar, eğer yine (inkara) dönersek, artık gerçekten zalim kimseler oluruz." (Müminun Suresi, 106-107) ayetleriyle dikkat çektiği gibi, dünya hayatında mutsuzluklarına yenilerek ahiret hayatlarını pişmanlık içerisinde geçiren kimselerin durumundan ibret almalı ve gerçek sarsılmaz imanı kazanmaya niyet etmelidir.

Alınganlık ve Küskünlük

İnsanların gizliden gizliye azap çekmelerine neden olan tavır bozukluklarından biri de alınganlıktır. Alıngan kişiler, ortada hiçbir sebep olmamasına rağmen, kapıldıkları duygusal ruh halinin etkisiyle, şahit oldukları her olaydan, duydukları her sözden alınıp küsebilirler. Oysa söylenen sözlerin onlarla hiçbir ilgisi bulunmaz. Veya bu kişiler kendilerine söylenen sözleri, alınganlıkları nedeniyle bambaşka açılardan algılarlar. Kendilerine anlatılmak istenen hikmeti görmek yerine, hiç ilgisi olmayan çıkarımlar yaparak kendilerine, alınabilecek malzemeler bulurlar ve sonra da küserler.

Alıngan kişiler, neden dolayı küstüklerini, onları neyin rahatsız ettiğini de açıkça söylemedikleri için, çevrelerindeki insanlar onların neden böyle bir tavır içinde olduklarını anlayamazlar. Onları çözmek için türlü yollar denerler, ancak çoğu zaman bu kişilerin neden alındıklarını tespit etmek mümkün olmaz.

Alınganlığın temelinde yatan nedenlerden biri, bu insanların çevrelerindeki insanları dost olarak görmemeleri, onların söz ve tavırlarını hep aleyhlerinde algılamaları ve güven duymamalarıdır. Bir başka neden ise, bu insanların kendi içlerindeki huzursuzluk ve samimiyetsizlikleridir. Çünkü bu insanlar kendi vicdansızlıklarına şahit oldukları için, başkalarının da bunun farkında olabileceğini ve

her an bunları yüzüne vurabileceklerini düşünürler. Bu nedenle her sözü kendi aleyhlerinde zannederler. Allah, ikiyüzlü insanların bu özelliğini bir ayette şöyle bildirmektedir:

Sen onları gördüğün zaman cüsseli yapıları beğenini kazanmaktadır. Konuştukları zaman da onları dinlersin. (Oysa) Sanki onlar (sütun gibi) dayandırılmış ahşap-kütük gibidirler. (Bu dayanıksızlıklarından dolayı da) Her çağrıyı kendileri aleyhinde sanırlar. Onlar düşmandırlar, bu yüzden onlardan kaçınıp-sakının. Allah onları kahretsin; nasıl da çevriliyorlar. (Münafikun Suresi, 4)

Bazı insanlar da aslında gerçekten alıngan bir tavır içerisinde olmadıkları halde kasıtlı olarak alınmış gibi görünerek, haksız oldukları konularda üste çıkmaya çalışırlar. Küserek, kendilerince karşı tarafı söylediklerine pişman etmek ve geri adım atmalarını sağlamak isterler. Oysa bu tip yöntem ve tavırlar iman edenlerin tenezzül etmeyecekleri tavırlardır. Kuran ahlakında karşı taraf cahilce, yanlış ya da düşüncesizce bir tavır gösterse dahi böyle bir alınganlık ya da küskünlüğün makuliyeti yoktur. Çünkü mümin karşılaştığı her olayı, her tavrı, her sözü Allah'ın yarattığını bilir. Buna rağmen böyle hoşnutsuz bir ahlak göstermek, Allah'a karşı yapılan bir hata olur. Bunun yanında müminler Allah'ın rızasının, hoşgörülü, affedici ve bağışlayıcı bir ahlak gerektirdiğini de bilmektedirler. Allah Kuran'da bu ahlakın önemini şöyle belirtmektedir:

Kötülüğün karşılığı, onun misli (benzeri) olan kötülüktür. Ama kim affeder ve ıslah ederse (dirliği kurup-sağlarsa) artık onun ecri Allah'a aittir. Gerçekten O, zalimleri sevmez. (Şura Suresi, 40)

Alıngan insanlar kimseyle dost olamaz, kimseyi sevemez ve sevilemezler. Sürekli üzüntü ve sıkıntı içinde yaşarlar. Herkese darılıp küsmeleri nedeniyle hep tek başlarına yaşar, yalnız kalırlar. Her Müslümanın, alınganlığın ve yakınlarına küsmenin, Kuran ahlakına uymayan bir tavır olduğunu kabul etmesi çok önemlidir. Müslüman kişi, haklı dahi olsa, karşısındakilerle rahatsızlık duyduğu konuyu açık açık konuşur, eğer hata kendisinde ise bunu düzeltir. Eğer hatalı davranan taraf bir başkası ise, ona küsmez, aksine onu, Kuran ayetlerini hatırlatarak uyarır.

Dünya Hırsını Yok Eden Konuları Düşünmekten Kaçınmak

Bazı insanların imanı kavradıkları halde hayatlarının kimi anlarını sıkıntı içerisinde geçirmelerinin en önemli nedenlerinden biri, dünya hayatı için büyük bir hırs taşımaları ve bu hırslarını giderecek konuları düşünmekten kaçınmalarıdır.

Kuran'a baktığımızda insanların dünya hayatına ilişkin olarak hırsa kapıldıkları konuların hep aynı olduğunu görürüz. Mal biriktirme tutkusu, cana olan düşkünlük insanların gözünde değer kazanabilme isteği ve itibar kaygısı bu konuların başlıcalarındandır. Allah insanların hırsa kapıldığı bu konuları bir ayette, "Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah Katında olandır." (Al-i İmran Suresi, 14) sözleriyle bildirmiştir. Tüm bunlar elbette ki dünya hayatının nimetleridir. Allah insanları bu nimetlerden zevk alacak şekilde yaratmıştır. Doğru olan tüm bu nimetleri, her birinin Allah'tan geldiğini bilerek, O'na şükrederek kullanmaktır. Yanlış olan ise bu nimetlere sahip olabilmeyi ahiret hayatını kazanmaktan daha önemli görmek ve bunun için hırsa kapılmaktır.

Kuran ayetlerinde önemle üzerinde durulan ve insanların büyük bir çoğunluğunun düşünmeye yanaşmadıkları dünya hırsını gideren konulardan başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz:

1-Dünya hayatının geçiciliğini düşünmek

İnsanların bir kısmı dünya hayatının geçiciliğini düşünmekten kaçınır. Ama aslında bu durum, onların bu gerçeği kavrayamamış olmalarından kaynaklanmaz. Çünkü hemen her gün bu gerçeği ortaya koyan pek çok olayla karşılaşırlar. Kimi zaman bir yakınlarının iflas ettiğine, kimi zaman bir kaza geçirdiğine, kimi zaman da yaşamını yitirdiğine şahit olurlar. Hepsinden önemlisi, başta kendileri olmak üzere tüm tanıdıklarının her geçen gün ölüme daha da yaklaştıklarını bizzat yaşayarak görürler. Yaşlılıkla birlikte kaybolan güzellikleri zamanla ortaya çıkan hastalıklar, acizlikler ve zayıflıklar insanların dünya hayatının geçiciliğini anlayabilmeleri için fazlasıyla yeterlidir.

Buna rağmen bazı kimseler bu konuyu düşünmekten kaçınırlar. Bunun nedeni, düşünürlerse dünyaya bağlanamayacaklarını bilmeleridir. Eğer insanlar hayatın çok kısa olduğunu, her an hiç beklemedikleri herhangi bir sebeple ölebileceklerini, güzellik, zenginlik, itibar gibi değerlerini her an yitirebileceklerini düşünecek olurlarsa, bunlara sadece hak ettikleri kadar değer vereceklerdir. Bunun sonucunda ise hırs yapmalarının mantıksızlığını anlayacak ve dolayısıyla tümüyle Allah'ın rızasını ve ahiret hayatını kazanmaya yönelmeleri gerekecektir.

Cahiliye toplumunda yaygın olan bu düşünmekten kaçma özelliği, kimi zaman iman ettiklerini söyleyen insanlarda da görülebilir. Bu kimselerin dünya hayatına olan bakış açıları elbette ki cahiliye insanlarına göre büyük farklılıklar gösterir. Ama onların içine düştükleri hata, dünya hayatının gerçek konumunu çok iyi bildikleri halde, bunu yaşamlarına gereği gibi hakim etmemeleridir. Dünyaya ilişkin hiçbir konuda hırs yapmamak gerektiğini, en fazla 60-70 yıl içinde yaşamlarının sona ereceğini, insanın asıl olarak ahiretteki sonsuz hayatı için çaba harcaması gerektiğini çok iyi bilir ve bunu her fırsatta başkalarına da anlatırlar. Ancak bildiklerini kendi hayatlarında uygulamazlar.

Bu insanların durumunu şöyle bir örnekle açıklayabiliriz: Son model bir arabaya sahip olan bir kimse, her fırsatta bu arabanın dünya hayatının geçici güzelliklerinden biri olduğunu, bu nedenle bu konuda hırsa kapılmanın mantıksızlığını anlatıyor olabilir. Ancak çok acil bir durumda arabasının başkası tarafından kullanılması gerekse, bir anda bu anlattıklarını unutabilir ve ciddi şekilde bir mal hırsına kapılabilir. Bu kimse o ana kadar hep tam tersini anlattığı, bu tarz tavırlar gösterenleri alabildiğince kınadığı halde, verdiği örnekler gerçek hayatta karşısına çıkınca tavrı tamamen değişir.

Bu kişilerin vicdanen çok iyi bildikleri bu konuları, kendi dünyevi menfaatleri ile çatıştığında göz ardı etmeleri, kendilerinde ciddi anlamda bir vicdani sıkıntı oluşturur. İşte bu da, söz konusu insanların doğru bildiklerini yaşamamalarının getirdiği manevi bir azaptır. Bundan dolayı sürekli sıkıntılı bir ruh hali içinde olurlar.

Dünya hırsı olan bir insan için yaşlanmak, hastalanmak, itibarını ve malını yitirmek gibi olaylar da büyük bir gerilim kaynağıdır. Oysa bir gün öleceğini, öldükten sonra da hiçbir eşyasını, parasını ve mülkünü yanına alamayacağını bilen bir insan, hiçbir şeyin

hırsını yapmaz. Herşeyini, Allah'ın razı olacağı şekilde, cömertlikle kullanır; dünyadaki kısacık ömrünü nasıl yaşayacağını değil, ahiretteki sonsuz hayatının nasıl olacağını düşünür ve bunun için çalışır.

2-Allah'tan başka İlah olmadığını unutmamak

Evrende meydana gelen her olay ancak Allah'ın dilemesiyle, O'nun gücü ve O'nun iradesiyle gerçekleşmektedir. Allah'ın dışında hiçbir güç yoktur. Kuran'da bu gerçeği Allah şu sözlerle bildirir:

Allah... O'ndan başka İlah yoktur. Diridir, kaimdir. O'nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmaksızın O'nun Katında şefaatte bulunacak kimdir? O, önlerindekini ve arkalarındakini bilir. (Onlar ise) Dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiçbir şeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek yücedir, pek büyüktür. (Bakara Suresi, 255)

Ancak buna rağmen insanların büyük çoğunluğu Allah'a katıksız bir iman ile iman etmezler. Bir ayette Allah'ın, "Andolsun, onlara: "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye soracak olsan, elbette "Allah" diyecekler. De ki: "Gördünüz mü, haber verin; Allah'tan başka taptıklarınız, eğer Allah bana bir zarar dileyecek olsa, O'nun zararını kaldırabilirler mi? Ya da bana bir rahmet vermeyi istese, O'nun rahmetini tutup-önleyebilecekler mi" De ki: "Allah, bana yeter. Tevekkül edecek olanlar, O'na tevekkül etsinler." (Zümer Suresi, 38) hükmüyle bildirdiği gibi, bazı insanlar Allah'ın gücünü kabul ederler, ama bir yandan da kendilerine Allah'tan başka ilahlar edinirler. Ancak insanların gözlerinde büyütüp hoşnutluklarını kazanmaya çalıştıkları bu ilahlar, kendilerine dahi fayda sağlamaktan aciz, hiçbir şeye gücü yetmeyen ve kendileri yaratılmış varlıklardır. Allah Kuran'da insanların Allah'ın dışında edindikleri ilahların bu acizliklerini ayetlerde şöyle bildirmektedir:

O'nun dışında, hiçbir şeyi yaratmayan, üstelik kendileri yaratılmış olan, kendi nefislerine bile ne zarar, ne yarar sağlayamayan, öldürmeye, yaşatmaya ve yeniden diriltip-yaymaya güçleri yetmeyen birtakım ilahlar edindiler. (Furkan Suresi, 3)

Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi kullardır. Eğer doğru iseniz, hemen onları çağırın da size icabet etsinler. (A'raf Suresi, 194)

Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, bu insanların çoğuna sorulacak olsa, hiçbir zaman için gözlerinde büyüttükleri bu varlıkları "ilah" olarak adlandırmaz, onları ilah

olarak gördüklerini kabul etmezler. Ne var ki yaşamları içinde gösterdikleri tüm tavırlar, bu kimseleri ilahlaştırdıklarını ortaya koyar. Yalnızca Allah'tan medet ummaları, yalnızca O'ndan yardım dileyip, O'na şükretmeleri gerekirken, tüm bunları güç sahibi sandıkları insanlarda ararlar. Yine yalnızca Allah'tan korkup sadece O'nun rızasını aramaları gerekirken, insanlardan çekinip, onların hoşnutluğunu kazanmayı Allah'ın rızasından öncelikli görürler.

Kimileri de, Allah'ın "Kendi istek ve tutkularını (hevasını) ilah edineni gördün mü? Şimdi ona karşı sen mi vekil olacaksın?" (Furkan Suresi, 43) ayetiyle belirttiği gibi, kendi kendilerini de ilahlaştırabilmektedir. Bu kimseler de Allah'ın gücü karşısındaki tüm acizliklerine rağmen, kendilerine ait müstakil bir güçleri olduğuna inanırlar. Bir nimete kavuştuklarında bunu kendi çabalarıyla elde ettiklerini, bir başarısızlığa ya da kayba uğradıklarında da bunun kendi hataları nedeniyle oluştuğunu sanırlar.

Elbette ki tüm bunlar bu insanların Allah'ın gücünü gereği gibi takdir edememiş olmalarından kaynaklanmaktadır. Oysaki Allah'tan başka İlah yoktur. Evrende meydana gelen her olay gibi bunlar da yine Allah'ın dilemesiyle, O'nun buyurmasıyla gerçekleşmektedir. İnsanların dualarına, isteklerine karşılık verebilecek, onları içine düştükleri sıkıntılardan kurtarabilecek, kalplerine huzur ve güven duygusunu yerleştirebilecek, güzel bir hayat yaşamalarını sağlayabilecek başka bir kuvvet yoktur. Allah'ın Kuran'da bildirdiği gibi "… Şüphesiz 'izzet ve gücün' tümü Allah'ındır…" (Yunus Suresi, 65)

Bazı insanların bu konuda sık sık gaflete düşmeleri, imanın huzurunu gereği gibi yaşayamamalarına ve pek çok konuda sıkıntı çekmelerine neden olur. Sevgiyi, saygıyı, beğeniyi, dostluğu, fedakarlığı, ince düşünebilmeyi, sabrı, affediciliği ve daha pek çok güzelliği insanlardan beklerler. Aynı şekilde, tüm bunları kendi alacakları tedbirlerle, kendi çaba ve iradeleriyle kazanacaklarını sanırlar. Oysa bir insanı bir diğerine beğendirecek, sevdirecek, saydıracak olan Allah'tır. Her ne kadar uğraşılırsa uğraşılsın hiç kimse insanların kalbine etki edemez. Kuran ahlakı gösterildiğinde, bunun sonucunda bir nimet olarak, Allah o kişinin kalbinde sevgi oluşturur. Aynı şekilde hiçbir insan kendi kalbinde bir başkasına karşı sevgi oluşturamaz. Bu hissi ona veren de Allah'tır. Bunlar gibi insanlara ulaşan maddi manevi her ne varsa, her birini yaratan Allah'tır. Allah, Kuran'da bu gerçeği insanlara şu sözlerle bildirmektedir:

... De ki: "Şüphesiz 'lütuf ve ihsan (fazl)' Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir. Allah (rahmeti) geniş olandır, bilendir." O, kime dilerse rahmetini tahsis eder, Allah büyük 'lütuf ve ihsan (fazl)' sahibidir. (Al-i İmran Suresi, 73-74)

Eğer Allah size yardım ederse, artık sizi yenilgiye uğratacak yoktur ve eğer sizi 'yapayalnız ve yardımsız' bırakacak olursa, ondan sonra size yardım edecek kimdir? Öyleyse mü'minler, yalnızca Allah'a tevekkül etsinler. (Al-i İmran Suresi, 160)

Bazı kimselerin, insanların rızasını Allah'ın rızasının üzerinde tutmaları, yaşamlarını Kuran'a göre değil de, insanların kural ve anlayışlarına göre düzenlemeleri, onlara büyük sıkıntılar yaşatır. Çünkü insan aynı anda birçok kişiyi birden memnun edemez. Bir kişinin rızasına uygun davrandığında, diğer bir kişiyi kızdıracaktır. Bu bir kısır döngü halindedir ve böyle bir insan hayatı boyunca sıkıntılar yaşar. Allah böyle insanlar için Kuran'da şöye buyurmuştur:

Allah (ortak koşanlar için) bir örnek verdi: Kendisi hakkında uyumsuz ve geçimsiz bulunan, sahipleri de çok ortaklı olan (köle) bir adam ile yalnızca bir kişiye teslim olmuş bir adam. Bu ikisinin durumu bir olur mu? Hamd, Allah'ındır. Hayır onların çoğu bilmiyorlar. (Zümer Suresi, 29)

Sadece Allah'ın rızasını arayan bir insan için herşey çok kolaydır. Hayatı boyunca uyacağı doğrular ve yanlışlar Kuran'da kendisine bildirilmiştir. Bunun dışında insanların ne düşündüklerinin ve ona karşı nasıl bir tavır içerisinde bulunduklarının hiçbir önemi yoktur. Samimi bir Müslüman, Allah'ın rızasına uyduğu sürece, dünyada ve ahirette kurtuluş bulacağını umarak yaşar. Dolayısıyla çevresindeki insanlara göre sürekli kendisini şekillendirmek zorunda olan ve insanların rızasını arayan kişilerden çok daha huzurlu, kolay ve güzel bir hayata sahip olur.

Allah, insanların rızasını arayan bu insanların durumunu bir ayette, "Onların çoğu Allah'a iman etmezler de ancak şirk katıp-dururlar." (Yusuf Suresi, 106) sözleriyle açıklamaktadır. Bu nedenle her insanın kendini bundan ayrı tutmadan, şirk konusunun üzerinde dikkatle düşünmesi, inancını ve hayatını bu gerçeğe göre düzenlemesi gerekir. Çünkü Allah'ın bildirdiği gibi, "Gerçekten, Allah, Kendisi'ne şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında kalanı ise, dilediğini bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa, doğrusu büyük bir günahla iftira etmiş olur." (Nisa Suresi, 48)

Her insan Kuran'da, "Bunlar, Rabbinin sana hikmet olarak vahyettiği şeylerdir. Rabbin ile beraber başka ilahlar kılma, yoksa yerilmiş, kovulmuş olarak cehenneme bırakılırsın." (İsra Suresi, 39) ayetiyle Allah'ın bildirdiği bu önemli gerçeği düşünmeli ve öğüt almalıdır.

Sonuç

Bu bölümde, kimi insanların yaşadıkları gizli azapların bazı nedenlerine yer verildi. Gerçek imanda hiçbir zaman azap, sıkıntı, elem, ümitsizlik hisleri oluşmaz. Bu tür hislere kapılan kişinin ilk yapması gereken, imanını gözden geçirmek, Kuran ayetlerini düşünerek, gerçekleri hatırlamaktır. Aksi takdirde, bir insan ne kadar Allah'a iman ettiğini söylerse söylesin, eğer imanı gereği gibi yaşamıyor, hayatını ve bakış açısını

Kuran ayetlerine göre belirlemiyorsa, mutlaka sıkıntılar yaşar. Allah'ın bir ayette bildirdiği gibi, dini yaşamayanların kalbi hep sıkıntılıdır:

Allah, kimi hidayete erdirmek isterse, onun göğsünü İslam'a açar; kimi saptırmak isterse, onun göğsünü, sanki göğe yükseliyormuş gibi dar ve sıkıntılı kılar. Allah, iman etmeyenlerin üstüne işte böyle pislik çökertir. (Enam Suresi, 125)

İNSANLAR KENDİLERİNİ NASIL KANDIRIRLAR?

İnsanları dünyada sıkıntıya ve görünmez azaplara sürükleyen konulardan biri, kendilerini kandırmaları ve gerçek olmayan şeylere inanmalarıdır. İnsan telkin yoluyla inanmak istediği bir konuda kendini istediği şekilde ikna edebilir; olayları görmek istediği gibi yorumlayıp, buna öylesine inanır ki, aksini savunanların, doğru söyledikleri çok açık olduğu halde, büyük bir yanılgı içerisinde olduklarını düşünecek hale gelebilir.

Bu konuyu şöyle bir örnekle açıklayabiliriz: Bir insan, kendi kendine yaptığı telkin ile, arkadaşlarının kendisini yeteri kadar sevmediğini düşünebilir. Karşılaştığı tüm olayları bu doğrultuda yorumlayıp haklılığına dair pek çok delil oluşturabilir. Karşı taraf kişinin bu inancını kıracak şekilde doyurucu konuşmalar yapsa, tüm tavırlarıyla aksini ispatlasa dahi, kendini bu konunun doğruluğuna ikna eden bir kimse, bunların hiçbirine itibar etmez. Her detayı kendi inancını daha da pekiştirmek için kullanır, sürekli kendini inanmak istediği şeye inandıracak yeni deliller üretir. Oysaki ortada böyle bir şey yoktur. Ama bu kimse dünyayı kendi görmek istediği gibi görür, olayları da kendi yaşamak istediği şekilde yorumlar ve bu sebeple de sürekli azap içinde yaşar.

Cahiliye insanlarının pek çoğunda görülen bu özellik, kimi zaman inandıkları halde imanı kalbine tam yerleştirememiş, olayları Kuran ile yorumlamayı hayatlarına tam olarak hakim etmemiş olan insanlarda da görülür. Olayları ya da insanları Kuran'a göre yorumlamamak ise insanı her zaman için yanılgıya sürükler. Çünkü Kuran'ın ölçü alınmadığı yerde, insan, cahiliye toplumunun bakış açısına göre, yani nefsinin ve şeytanın tarafında teşhislerde bulunacaktır. Dolayısıyla başta kendisi ile ilgili teşhisleri olmak üzere, çevresinde olup biten tüm olayları çarpık bir anlayışla değerlendirecektir. Örneğin Kuran ahlakı ölçü alınarak bakıldığında düşüncesizce hareket ettiği fark edilen bir kimse, cahiliye bakış açısıyla kendisini son derece ince düşünceli bir insan sanabilir. Ya da Kuran'a göre kibirli bir tavır içerisinde olan bir kimse, Kuran'ı ölçü alarak düşünmediği için çok alçakgönüllü ve tevazulu bir insan olduğuna inanmış olabilir. Aynı şekilde imanı zayıf olan bir kimse de kendisini, Allah'tan çok korktuğuna, Kuran ahlakına eksiksiz olarak tabi olduğuna, Allah'a karşı tümüyle dürüst ve samimi olduğuna da inandırabilir. Ancak elbette ki bu noktada insanların kendilerini ikna etmek ve vicdanlarının sesini bastırabilmek için kullandıkları, Kuran'a uygun olmayan birtakım mantıklar vardır. Bu yanlış mantıkları kendi içlerinde bir şekilde makul hale getirip, kendilerini bunların din ile çatışmadığına, Allah Katında da mazeret olarak kabul görebileceğine inandırırlar. Bu da bu kimselerin samimiyetten uzaklaşmalarına neden olur.

Kendilerini kandıran insanlar, bir yandan da takva sahibi Müslümanlar oldukları iddiasında oldukları için, iddiaları ile tavırları çelişkili olur. Bu ise, onların hep sıkıntı

çekmelerine neden olur. Bir yandan da bilinçaltlarında gerçek yüzlerini bildikleri ve iddia ettikleri kadar güzel ahlaklı, güzel düşünceli olmadıklarını fark ettikleri için, bunun vicdani sıkıntısı ile yaşarlar. Ne var ki, bunları fark edip, davranış ve inanç bozukluklarını düzelteceklerine, kendilerini kandırma, hatalarının üzerini örtme yolunu seçerler. Bu da söz konusu insanlar üzerinde maddi ve manevi çeşitli tahribatların oluşmasına neden olur.

İlerleyen sayfalarda dünyada bir azap olarak yaşanan bu tahribatın üzerinde duracağız.

Samimiyetsizliğin İnsanlar Üzerinde Oluşturduğu Tahribatlar

Samimiyetsizlik insanlar için gizli bir beladır; sadece kişilerin yaşamlarını zorlaştırmakla, sıkıntı ve mutsuzluğa sürüklemekle kalmaz. Aynı zamanda onları hem fiziksel hem de manevi yönde büyük bir hızla yıpratır. Bu kişiler, üzerlerinde oluşan bu tahribatın kimi zaman farkına varmayabilirler. İçlerinde tuttukları gizli samimiyetsizliklerden dolayı bir zarara uğramadıklarını sandıkları için, bunu bir hayat şekli olarak sürdürmekte hiçbir sakınca görmezler.

Oysaki gerçek imanı yaşayan kimseler, bu kişilerde meydana gelen tahribatı çok açık bir şekilde fark ederler. Çoğu zaman bu durumu karşı tarafa da açıklamaya çalışır, onları samimiyete çağırırlar. Ancak bazı insanların içinde bulunduğu ruh hali, anlatılmak istenenlere de aynı şekilde samimiyetsizce yaklaşmalarına neden olur. Bu yüzden ortaya konan bu gerçeklerden de gereği gibi istifade edemezler.

Samimiyetsizliğin insanlar üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

Akılsızlık

İmanın gereklerini yaşamayan kişiler üzerinde görülen en belirgin etkilerden biri 'akılsızlık'tır. Allah, aklı insanlara ancak samimi iman ile birlikte vermektedir. İnsanın bunun dışında ortaya koyabildiği tüm yetenekler, ancak zekası ile oluşabilmektedir. Belki ilk bakışta zeki bir insanın da akıllı bir kimse ile aynı özellikleri gösterebileceği düşünülebilir. Zaten insanların yanılıp kendilerini akıllı sanmalarının nedeni de budur. Ancak gerçekte durum çok farklıdır. Akıl, Allah'ın insanlar için belirlediği ve uyulduğunda en mükemmel sonuçlara ulaştıran ve kişinin Kuran'a tabi olmasından kaynaklanan bir üstünlüktür. Allah Kuran'ın bir ayetinde "Ey iman edenler, Allah'tan korkup-sakınırsanız, size doğruyu yanlıştan ayıran bir nur ve anlayış (furkan) verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Allah büyük fazl sahibidir." (Enfal Suresi, 29) sözleriyle ancak Kendisi'nden korkup sakınanlara verdiği özel bir anlayıştan bahsetmektedir. Bu anlayış, insanların, başta kendileriyle ilgili olanlar olmak üzere, hayata dair her konuda neyin doğru neyin yanlış olduğunu ayırt edebilmelerini sağlamaktadır.

Kuran ahlakından uzaklaşıldığında ya da kimi noktalarda da olsa samimiyetsizliğe hayat hakkı tanındığında, insanların doğruyu yanlıştan ayırt edebilme özelliklerinde zayıflık olur. Bunun en önemli alameti ise kişilerin içerisinde bulundukları durumu görüp Kuran'a uygun şekilde teşhis edememeleri, başkaları tarafından hatırlatılsa bile bunu yine de kavrayamamalarıdır.

Samimi insanların akıllarında oluşan netlik, sadelik ve berraklık bu kimselerde yoktur. Tam tersine bir pus, bulanıklık ve karmaşa dikkati çeker. Özellikle de müminlerde oluşan keskin akıl alametleriyle kıyaslandığında ortaya çıkan tablo bu

durumu daha da net bir şekilde ortaya koyar. Aklın netliğini ve teşhis kabiliyetindeki keskinliği bu insanların yaşayamamaları aslında kendileri için dünyada bir azap çeşitidir. Kendileri akılları üzerindeki pus nedeniyle bunun bir azap olduğunun da çoğu zaman farkında olmayabilirler. Ama gerçek imanın getirdiği aklın konforunu hiçbir zaman yaşayamazlar. Bu kimselerin, insanlar ya da olaylar hakkında yaptıkları yorumlar, bu akılsızlığı çok açık bir şekilde yansıtır niteliktedir.

Manevi ve fiziksel ağırlık

Akılda oluşan pusun yanı sıra, samimiyetsizliği sürdüren insanların uğradığı zararlardan biri de üzerlerinde oluşan ağırlıktır. Bu ağırlık, vicdanlarının sesinden bile bile yüz çevirmiş olmalarının üzerlerinde oluşturduğu baskıdan kaynaklanır. Vicdan azabının verdiği manevi sıkıntı, kişinin hem ruh halini hem de tüm fiziksel fonksiyonlarını derinlemesine etkiler. Böyle bir insan, dünyanın en güzel, en konforlu evinde, istediği her nimete anında ulaşabilecek imkanlar içinde, en güzel ahlaklı insanlarla birlikte yaşasa, sağlığı, güzelliği, zenginliği dünya şartlarında olabilecek en mükemmel seviyede olsa, yine de içindeki bu sıkıntıdan kurtulamaz. Çevresindeki bu nimetlerin hiçbirinden gereği gibi zevk alamaz. Ne yediği yemek, ne dostlarının candan sohbetleri, ne güzel bir manzara, ne gittiği güzel bir yer bu insana zevk vermez. Herkesin eğlendiği, gülüp oynadığı bir ortamda o için için azap çeker. Etrafına her ne kadar neşe ve mutluluk taklitleri yapsa da, içindeki manevi azap bir an olsun hafiflemez. Doğal neşe ve doğal huzuru hiçbir zaman için yaşayamaz. Bunu ancak özel bir irade ve dikkat ile elde edebilir. Aksinde üzerinde daimi olarak bir ağırlık vardır. Bu ağırlık, kişinin bedenen uyanık olduğu halde bir çeşit uyku halinde yaşamasına neden olur; gözleri açıktır ama gözündeki mat ve donuk ifade, iman eden bir kimsede olması gereken şuurdan çok uzaktır. Bakışlarına bitkin bir ifade hakimdir.

Bu manevi baskının neden olduğu ağırlık kişiyi fiziksel açıdan da yoğun şekilde etkiler. Algıda, konuşmada, el becerilerinde ve vücudun tüm diğer yetenek gerektiren fonksiyonlarında azalma görülür. Normal şartlarda kişinin fiziksel anlamda hiçbir rahatsızlığı yoktur. Ama beyinde oluşan baskı ve donukluk, kişinin hayatını normal bir insan gibi yaşamasını engeller. Bilinçaltında bir yerlerde her zaman vicdan azabından kaynaklanan huzursuzluğu hisseder. Bu huzursuzluğunu çözüme kavuşturmadığı sürece de rahata kavuşamaz. Allah, Kuran'da imanı kalplerine tam sindirememiş olan bu insanların sıkıntılı ruh halini şöyle tarif etmiştir:

Kim de Benim zikrimden yüz çevirirse, artık onun için sıkıntılı bir geçim vardır ve Biz onu kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz. (Taha Suresi, 124)

Maddi-manevi kirlenme

Samimiyetsizliğin insanlar üzerinde oluşturduğu bir başka tahribat şekli ise Kuran'da şu ayetle bildirilmektedir:

O, akıl erdiremeyenlerin üzerine iğrenç bir pislik kılar. (Yunus Suresi, 100)

Vicdanları kabul ettiği halde akıllarını kullanmayan, samimiyetsiz yaşayan insanlar Allah'ın 'iğrenç bir pislik' olarak ifade ettiği bir bela ile karşılık bulurlar. Allah bir ayette, "Kalplerinde hastalık olanların ise, iğrençliklerine iğrençlik (murdarlık) ekleyip-artırmış ve onlar kafir kimseler olarak ölmüşlerdir." (Tevbe Suresi, 125) şeklinde buyurmuştur. Bu, Allah'ın dilemesiyle insanlar üzerinde hem maddi hem de manevi bir kir şeklinde görülebilmektedir. Allah dilerse bu kişiler gerçekten bedensel olarak da kirli bir görünüm alabilirler. İçlerindeki huzursuzluk ve stres bedenlerinin normalden çok daha hızlı bir şekilde kirlenmesine, hatta ciltlerinin bozulmasına, ağız ve beden kokularına neden olabilir.

Bunun yanı sıra bu kimseler fiziksel anlamda tüm tedbirleri alsalar, temizliklerine diğer insanlardan çok daha fazla özen gösterseler dahi üzerlerinde oluşan manevi kirden kurtulamazlar. Çevrelerindeki insanlarda her zaman için kirli bir insan izlenimi uyandırırlar. Bu elbette ki Allah'ın bu kimselerin samimiyetsizliğine karşılık olması için insanların içine verdiği bir histir. Ne kadar temiz olursa olsun bu kişinin oturduğu yere oturmak, yediği yemekten yemek, elini sürdüğü bir şeye dokunmak dahi insanlara rahatsızlık verecek hale gelebilir. Bu da söz konusu insanın içten içe yaşadığı bir azap haline dönüşür. Kendisi Allah'ı unutmuş ve insanların hoşnutluğunu arayan bir yaşam sürdürmek istemiştir. Ama hoşnutluğunu aradığı insanlar ondan kaçmakta, onu küçük görmektedirler. İşte bu da, Allah'ın dünyada vicdanları kabul ettiği halde gerçek imanı yaşamayan insanlara tattırdığı gizli bir beladır.

Nursuzluk

Önceki bölümde yer alan ayette ifade edilen manevi kirin bir başka tezahürü olarak, samimiyetsiz insanların yüzlerinde de bir nursuzluk oluşur. Bu nursuzluk her insanda aynı belirtilerle ortaya çıkmaz. Kimi insanların yüzünde, iman edenlerin yüzünde oluşan canlılığın, şevkin ve dürüst ifadenin olmamasıyla kendini belli eder. Kimi insanlarda anlamsız, hayatından bezmiş, boş bakışların getirdiği bir görünüm ortaya çıkar. Kimi insanlarda ise yüzde oluşan sebepsiz bir kararma dikkati çeker. Tüm bu belirtiler kişilerin içlerinde yaşadıkları karanlık ruhun birer yansımasıdır.

Burada dikkati çeken nokta ise, kişilerin fiziksel güzelliklerinin hiçbir şekilde bu sonucu etkileyemiyor oluşudur. Dünyanın en güzel yüzüne, en mükemmel tenine, en güzel renkli, en güzel biçimdeki gözlerine sahip bir insan dahi, samimiyetsiz bir ahlak gösterdiği takdirde yüzüne nursuz bir ifade çökmesini engelleyemez. Ortaya çıkan manzara güzelliklerini tümüyle gölgeler niteliktedir. Bunun sebebi de nurun ancak Allah Katından samimi bir kalple iman eden insanlara verilen bir özellik olmasıdır. Allah bir ayetinde bu gerçeği şöyle bildirmektedir:

Ya da (inkar edenlerin amelleri) engin bir denizdeki karanlıklara benzer; onun üstünü bir dalga kaplar, onun üstünde bir dalga, onun da üstünde bir bulut vardır. Bir kısmı bir kısmı üzerinde olan karanlıklar; elini çıkardığında onu bile neredeyse göremeyecek. Allah kime nur vermemişse, artık onun için nur yoktur. (Nur Suresi, 40)

Allah samimi ve samimiyetsiz insanların ruhlarında yaşadıklarının bedenlerine olan etkisine Kuran'da şöyle bir karşılaştırma ile dikkat çekmektedir:

Güzellik yapanlara daha güzeli ve fazlası vardır. Onların yüzlerini ne bir karartı sarar, ne bir zillet, işte onlar cennetin halkıdırlar; orada süresiz kalacaklardır.

Kötülükler kazanmış olanlar ise; her bir kötülüğün karşılığı, kendi misliyledir. Bunları bir zillet sarıp kaplar. Onları Allah'tan (kurtaracak) hiçbir koruyucu yok. Onların yüzleri, sanki bir karanlık gecenin parçalarına bürünmüş gibidir... (Yunus Suresi, 26-27)

Olumsuz Hal

Allah, Kendisi'ne samimi bir kalple iman eden kimselere Katından bir güzellik, sevimlilik ve nur verir. Bu insanlar varlıklarıyla girdikleri her ortama güzellik ve esenlik getirirler. Yüzlerine bakmak, seslerini duymak, Allah'a olan derin imanlarını hissettiren samimi konuşmalarına ve tavırlarına şahit olmak çevrelerindeki insanlar için birer nimet olur. Kuran'da samimi müminlerin bu özelliklerine ve bunu ifade eden, yüzlerindeki 'secde izi'ne şöyle dikkat çekilmektedir:

Muhammed, Allah'ın elçisidir. Ve onunla birlikte olanlar da kafirlere karşı zorlu, kendi aralarında ise merhametlidirler. Onları, rüku edenler, secde edenler olarak görürsün; onlar, Allah'tan bir fazl (lütuf ve ihsan) ve hoşnutluk arayıp-isterler. Belirtileri, secde izinden yüzlerindedir... (Fetih Suresi, 29)

Samimiyetsiz bir tavır içerisinde olan insanların üzerinde ise, müminlerin tam tersine olumsuz bir hal oluşur. Kendi iç dünyalarında yaşadıkları tevekkülsüzlük, hüzünlü, sıkıntılı ve gergin ruh halleri ve kibirleri, bu insanların girdikleri her ortamda negatif bir hava esmesine neden olur. Hiçbir söz söylemeseler, hiçbir şey yapmasalar dahi bulundukları yerden çevrelerine olumsuz bir elektrik yayarlar. Gergin ruh halleri, azap dolu yüzleri ve sıkıntılı sesleri insanlara bu durumu açıkça hissettirir. Samimi olmadıkları, Allah'a karşı mutlak dürüstlüğü yaşamadıkları sürece bu iticilik üzerlerinden gitmez. Çevrelerindeki insanlara sempatik görünebilmek için her ne yaparlarsa yapsınlar, olumlu bir etki oluşturamazlar.

Bu, Allah'ın insanlar üzerinde yarattığı mucizevi bir durumdur. Böyle olumsuz bir halin nedeni kimi zaman tam olarak tarif edilemeyebilir, ama çoğu kişi böyle insanları anlar ve onlarla aynı ortamı paylaşmak istemez. Bu da, olumsuz hali üzerinde barındıran insanın dünyada içten içe yaşadığı sıkıntılardan biridir.

Ancak unutulmamalıdır ki aynı insan kalbini temiz tutup, Allah'a karşı samimi olmaya niyet ettiği andan itibaren de, üzerindeki bu kötü hal Allah'ın dilemesiyle hemen dağılır ve yerini nurlu bir yüze bırakır.

Buraya kadar saydığımız özellikler Allah'ın gerçek imana yanaşmamalarına karşı insanlara verebileceği karşılıklardan sadece birkaç tanesidir. Unutulmamalıdır ki Allah'ın gücü sonsuzdur. Eğer meydana gelen tüm bu açık alametlere rağmen, kişi nasıl bir zarara uğradığını görmezlikten gelir ve Allah'a sığınmaz ise, Allah daha şiddetli karşılıklar da verebilir.

Hiç kimse "nasıl olsa iman ediyorum, ibadetlerimi yerine getiriyorum" diyerek kendisini kandırmamalı, hiçbir noktada samimiyetsizlik bırakmadan Allah için kalbini arındırmalıdır. Allah'ın "Hayır; gerçekten insan, azar. Kendini müstağni gördüğünden." (Alak Suresi, 6-7) ayetleriyle bildirdiği gibi bir sonuç oluşmasından Allah'a sığınmalıdır.

SAMİMİYETSİZLİĞİN ANLAŞILMASI: 6. HİS

İçlerinde gizliden gizliye ahlaksızlıklar yaşayan insanlar, bu durumu müminlerden gizleyebilmek için ellerinden gelen herşeyi yaparlar. Görünüşte yaşam tarzlarıyla, konuşmalarıyla, tavırlarıyla ya da yaptıkları işlerle salih müminlerin hayatını andıran bir yaşam sürerler. Ahlaksızlıklarını gizlice sürdürdükleri, bunların kendilerine verdiği azabı da gizlice yaşadıkları için ortaya gerçekten de olağandışı bir tablo çıkmaz. Ne var ki bazı davranışlar da vardır ki, ortada elle tutulur bir delil olmasa da, bu kimselerin kimi noktalarda salih müminlerden farklı bir ruh hali içerisinde oldukları anlaşılır. Bu durumu fark edenler ise sadece müminler değildir. Cahiliye inançlarını benimsemiş bir insan da kısa bir incelemenin ardından bir insanın samimi ya da samimiyetsiz olabileceği konusunda bir fikir yürütebilir.

Nitekim bu her toplumda bilinen bir gerçektir; sözgelimi bir hakim bir kimsenin suçlu olup olmadığına karar verirken elindeki delillerin yanı sıra kişinin tavrına, konuşmalarına, kullandığı üsluba, bakışlarına ve adını koyamadığı ama insanda his olarak oluşan kanaate de büyük önem verir. Aynı şekilde, ortada aleyhinde hiçbir kanıt olmasa dahi, suçlu bir insanın bakışları, konuşmaları ve tavırları da karşısındaki insanlara tarif edilemez bir şekilde rahatsızlık verir ve bu kimseler bu kişinin suçlu olabileceğini düşünürler.

Bilindiği gibi şirketler kendilerine iş başvurusunda bulunan kişileri sadece eğitimlerini veya tecrübelerini değerlendirerek kabul etmezler. Bu yönlerde yapılan bir ilk elemeden sonra, şirket yetkilisi başvuruda bulunan kişilerle sözlü bir görüşme yapar. Bu görüşme sırasında sorduğu sorulara aldığı cevaplar ve karşısındaki kişinin tavırları, şirket yetkilisine bu kişi hakkında bilgi verir. Bu kişinin uyumlu olup olmayacağı, çalışkanlığı, disiplini, güvenilirliği hakkında bir izlenim edinir ve bu görüşme sırasında edinilen kanaat sonucunda bir kişi işe kabul edilir.

İşte müminlerin arasında olup da kimi noktalarda samimiyetsizlikler yaşayabilen insanların anlaşılmasında da durum bundan farklı değildir. Hatta müminler Kuran'a göre düşündükleri için, Allah'ın onlara verdiği akıl ve anlayışla çok daha isabetli teşhislerde bulunabilirler. Bu teşhislerini karşı tarafa anlatmaya çalışacak olsalar, belki kanaatlerini somut delillerle ispat edemeyebilirler. Çünkü bunlar net olarak ifade edilebilecek şeyler değildir. Bir anlamda 'altıncı his' olarak da adlandırabileceğimiz bu teşhis yeteneğine sahip kişiler Allah'ın ilhamıyla karşı tarafın samimiyetini ya da samimiyetsizliğini hissederler. Samimiyetsiz bir kimse, herkes ile aynı tavırlarda bulunsa, otursa, kalksa, yemek yese, içse, gülse, konuşsa ve bunları yaparken olumsuz hiçbir davranışta bulunmasa da, müminler bu kişideki farklılığı yine de hissedebilirler.

Toplumda çok sık kullanılan "negatif elektrik" deyimi burada tam karşılığını bulmaktadır. Müminler bu kişilerin olumsuz ve Kuran ahlakından uzak bir ruh hali

içinde olduklarını etraflarına yaydıkları bu negatif elektrikten anlarlar. Çünkü söz konusu kişilerde diğer müminler gibi rahat, samimi, dingin, huzurlu bir ruh hali yoktur.

Konuşmalardaki farklılık da yine altıncı his ile fark edilen bir diğer alamettir. Samimiyetsiz kişilerin konuşmalarının mahiyetinde olağandışı hiçbir şey yoktur belki. Üstelik diğer müminlerle hemen hemen aynı konuşmaları yapıyordur. Ama yine de üslubunda bir farklılık olduğu sezilir. Konuştuğu zaman ses tonunda, sesin çıkış şeklinde, akıcılığında, iniş ve çıkışında, samimi insanların kalbinde şiddetli bir rahatsızlık oluşturan bir gerilim vardır. Ayrıca konuşmalarının arasına nefsini ön plana çıkartan, enaniyetini besleyen ifadeler eklemesi, kafasındaki bir plana veya olumsuz bir düşünceye göre konuşması gibi samimiyetsizlikleri de onu ele verir.

Bu kişilerin olumsuzlukları, o odada bulunan herkes tarafından hissedilir. Nitekim fikirleri sorulduğunda, hepsinin bu konuda hemfikir oldukları görülür. Kişilerin ortak kanaatle aynı hisleri hissetmeleri de samimiyetsizliğin teşhisinde önemli bir yoldur.

Ancak bu noktada şunu da unutmamak gerekir; 'altıncı his' denilince insanlar genelde geleceği görme, olayları gerçekleşmeden önce bilme, gayb hakkında haber verme gibi Allah'ın dilemesi dışında olanaksız olan durumları anlarlar. Oysa, "Gaybın anahtarları O'nun Katındadır, O'ndan başka hiç kimse gaybı bilmez..." (En'am Suresi, 59) ayetiyle bildirildiği gibi Allah'tan başka gaybı bilebilecek yoktur. Burada altıncı his kavramı ile kastedilen daha farklıdır. Kişi, altıncı hissi ile geleceğe yönelik değil, halihazırda var olan, o anki mevcut durumu fark eder, Allah'ın dilemesi ile hisseder.

Bu nedenle samimiyetsiz bir insanın durumunu müminlerden saklamaya çalışması Allah'ın dilemesiyle pek mümkün olmaz. Kuran'a uygun olan ise, böyle bir durumda kişinin kalbinde eksik ya da hatalı olan her ne varsa bunları dürüstçe ortaya koymasıdır. Bu durumda müminlerin de desteğini alarak, hatalarını telafi edip samimiyeti kazanması çok daha kolay olacaktır. Aksinde saklanılmaya çalışılan her samimiyetsizlik peşinden bir diğerini getirecek ve kişiyi Kuran ahlakından çok daha fazla uzaklaştıracaktır.

Ayrıca burada şunu da belirtmek gerekir: Müminler 6. his ile bir insandaki ahlaksızlığı, samimiyetsizliği hissedebilirler. Ama vicdanları ve adaletleri gereği bu kişilere herhangi bir suçlamada bulunmazlar. Çünkü insan daima yanılabilen bir varlıktır ve kalpler Allah'ın elindedir. Burada hissedilen olumsuzluk sadece bir histir, bir delili yoktur. Böyle bir hisse kapılan mümin doğabilecek zararları engellemek için alınması gereken bir tedbir varsa onları alır ama hiçbir zaman karşı tarafın kalbine yönelik bir teşhiste bulunamaz, "sen samimiyetsizsin" diyerek karşı tarafı zan altında bırakamaz. Çünkü kişi açıkça itiraf etmediği sürece, kalbinde olanı yalnızca Allah bilebilir.

MÜMİNLER, ÇEVRELERİNDEKİ İNSANLARI DA SAMİMİYETE DAVET EDERLER

Allah Kuran'da, "Sizden; hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır." (Al-i İmran Suresi, 104) ayetiyle insanları iyiliğe ve güzelliğe çağırmayı, onları içerisinde bulundukları yanlışlıklardan kurtarmayı müminler üzerine bir sorumluluk kıldığını belirtmektedir. Bir başka ayette ise Allah, "Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir." (Tevbe Suresi, 71) sözleriyle müminlerin, birbirleri üzerinde koruyucu ve gözetici vasıfları olduğunu hatırlatmaktadır.

İşte müminler Allah'ın bu emri doğrultusunda birbirlerinde gördükleri eksiklikleri yine Kuran'da bildirildiği şekilde "sözün en güzelini söyleyerek" (İsra Suresi, 53) birbirlerine anlatırlar. Karşı tarafın vereceği tepkinin, verilen öğütten pay alıp almamasının, iyiliği emreden mümin açısından bir sorumluluğu yoktur. Allah bir ayetinde "Gerçek şu ki, sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin, ancak Allah, dilediğini hidayete erdirir; O, hidayete erecek olanları daha iyi bilendir." (Kasas Suresi, 56) sözleriyle bu gerçeğe dikkat çekmekte ve insanların doğruyu görebilmelerinin ancak Allah'ın dilemesiyle gerçekleşebileceğini hatırlatmaktadır. Bu nedenle müminler birbirlerine iyiliği emredip kötülükten men etmeye çalışırken bunu Allah'tan isteyerek yapar ve sonucu da her ne olursa olsun buna teslim olurlar. Ancak elbette ki samimiyetin getirdiği güzellikleri ve gerçek mutluluğu tüm insanların öğrenip yaşamasını da en içten şekilde arzu ederler.

Aksi bir hayatın dışarıdan normal gözükse bile içten içe insanı kemiren, huzursuzluk ve sıkıntı veren azaplarla dolu olduğunu çok iyi bilirler. Söz konusu kişilerin içlerinde yaşattıkları bu çirkin fikir ve ruh halini saklamak için maddi ve manevi eziyet içinde olduklarını unutmazlar. Bu nedenle karşılarındaki bir insanda az da olsa bir samimiyetsizlik hissederlerse, onu herhangi bir şekilde yargılamadan, sadece Kuran ahlakına davet ederler. Her türlü gizli azap ve sıkıntının, huzursuzluk ve mutsuzluğun tek çözümünün Allah'ın razı olacağı bir ahlakı yaşamak olduğunu en güzel şekilde hatırlatırlar.

SAMİMİYETE ÇAĞRILDIĞINDA SAMİMİYETSİZLİKLE KARŞILIK VERENLER

Allah'a karşı gerçek bir teslimiyetin nasıl olması gerektiğini kavrayan kimselerin, bu gerçekleri başkalarına da anlatabilmek için ellerinden gelen tüm çabayı gösterdiklerinden bahsettik. Ancak konuya bir de öğüt verilen kimseler açısından bakıldığında, kimi zaman bazı insanların bu hatırlatmalara aynı şevk ile yaklaşmadıklarını ve bunlara Kuran'a uygun olmayan tepkiler verebildiklerini görürüz.

Oysa başka bir müminin, insanın kendisi adına emek sarf etmesi, onun adına eksik yönlerini tespit etmesi, çözüm yollarını düşünüp teşvik edici ve kolaylaştırıcı bir üslupla sunması, o insan için büyük bir kazançtır. Allah'tan korkan bir müminin yaptığı teşhisler daima Kuran'a uygun, samimi ve dürüst olur. Ayrıca objektif değerlendiren bir göz olarak, o kimsenin kendi kendine teşhis edemeyeceği birçok tavır ve inanç bozukluğunu açıkça tespit edebilir ve mümin kardeşine bu konuda yardımcı olabilir. Dolayısıyla samimi bir Müslümanın hatırlatmaları, teşvik için söyledikleri her zaman son derece önemlidir ve ciddiyetle dikkate alınmalıdır.

Ne var ki bazı kimseler, tüm bunları çok iyi bildikleri halde, kimi zaman kendilerine yöneltilen eleştirileri kabul etmezler. Ancak onlar her ne kadar anlamazlıktan gelerek eleştiri ve hatırlatmaları kabul etmeseler de, Allah "Hayır; insan, kendi nefsine karşı bir basirettir. Kendi mazeretlerini ortaya atsa bile." (Kıyamet Suresi, 14-15) ayetleriyle, bu insanların gerçekleri bildiklerini bildirmiştir. Dolayısıyla da insan her ne kadar başta kendini, sonra da çevresindekileri ikna etmek, aksine inandırmak ya da kandırmak istese de vicdanen gerçeği bilir. Üstelik vicdanen çok iyi bildiği gerçekleri hayatına geçirmemenin iç sıkıntısını yaşar ki, bu da mutlak samimiyete niyet etmeyenler için dünyada verilen gizli azaplardan biridir. Ama kimi insanlar bu gerçeği kabul etmek istemezler. İçlerindeki sıkıntının ve huzursuzluğun kaynağının kendi hatalı davranış ve düşünceleri olduğunu anlamazlıktan gelirler. Bu nedenle de kendilerine yapılan hatırlatmalara Kuran'a uygun olmayan tepkiler verirler ki, bu da aslında kendilerine söylenenlerin ne kadar doğru olduğunu ispat eden ikinci bir delil oluşturmuş olur. Çünkü Kuran ile hareket eden samimi bir müminin daha güzel bir ahlaka davet edildiğinde göstermesi gereken tavır bu davete uymaktır. Allah samimi müminlerin, hatalarını fark ettikten sonraki davranışlarının nasıl olduğunu şöyle bildirmiştir:

Ve 'çirkin bir hayasızlık' işledikleri ya da nefislerine zulmettikleri zaman, Allah'ı hatırlayıp hemen günahlarından dolayı bağışlanma isteyenlerdir. Allah'tan başka günahları bağışlayan kimdir? Bir de onlar yaptıkları (kötü şeylerde) bile bile ısrar etmeyenlerdir. (Al-i İmran Suresi, 135)

Dolayısıyla kişi eğer iddia ettiği şekilde mutlak samimiyeti elde etmişse, hatasını fark ettiğinde hemen Allah'a sığınmalı ve bu tavrında 'bile bile ısrarcı davranmamalı'dır. Samimi müminin amacı, her zaman için Allah'ın rızasını ve sevgisini kazanmaya çalışmaktır. Allah'ın sevgisini kazanmanın yollarından biri ise Kuran'ın bir ayetinde "... Allah arınanları sever" (Tevbe Suresi, 108) sözleriyle açıklanmaktadır.

İman ettiklerini söyleyen bu insanların samimiyete davet edildiklerinde gösterdikleri Kuran'a uymayan tepkiler, bu kişilerin temelde imanı gereği gibi kavrayamamış olmalarından kaynaklanmaktadır. Allah, Kuran'da kimlerin öğüt almaya yatkın olduklarını şöyle bildirmektedir:

"Sen ancak, zikre (Kur'an'a) uyan ve gayb ile Rahman olan (Allah')a (karşı) içi titreyerek korku duyan kimseyi uyarırsın. İşte böylesini, bir bağışlanma ve üstün bir ecirle müjdele." (Yasin Suresi, 11)

İlerleyen satırlarda, samimiyetsizliklerin genel olarak ispat edilemez nitelikte olmasına aldanarak, kendilerini kandıran bazı insanların, samimiyete davet edildiklerinde gösterdikleri tavır bozukluklarına değinecek ve tüm bunların Kuran'a uygun davranışlar olmadığını ortaya koyacağız. Zira insanların açıkça delillendirilemeyen bu gizli samimiyetsizliklerden kurtulabilmeleri, tüm bunların Kuran'a muhalif olduğunu ve Allah Katında suç teşkil edebileceğini anlamalarıyla mümkün olabilecektir. Unutulmamalıdır ki, bu gerçeği görüp tavırlarını samimiyetle değiştirenler için "Ancak kim işlediği zulümden sonra tevbe eder ve (davranışlarını) düzeltirse, şüphesiz Allah onun tevbesini kabul eder. Muhakkak Allah, bağışlayandır, esirgeyendir." (Maide Suresi, 39) ayetiyle hatırlatıldığı gibi Allah'ın esirgemesi ve bağışlayıcılığı vardır.

Düşünmemeleri ve Düşünmek İstememeleri

Şeytan iman eden insanları kendi yoluna döndürebilmek için elinden gelen her türlü çabayı gösteren bir varlıktır. En istemediği şeylerden biri de, iman edenlerin mutlak samimiyeti kazanıp, Allah'ın razı olacağı ahlaka ulaşmalarıdır. Bu nedenle, bir insan gerçek imana çağrıldığında, şeytan mutlaka ona ters yönde etki etmeye çalışacaktır.

Şeytanın bu yöndeki faaliyetlerinden biri, insanların düşünmelerini engellemektir. Şeytan bunun için, insanları vargüçleriyle nefislerini savunmaya, hataları için mazeretler bulmaya yöneltir. Bu etkiye kapılan kişi, kendisine hatırlatmada bulunan mümine karşı öfke duymaya başlar, kendisinin haksızlığa uğradığını düşünür. Ayrıca düşündüğünde, gerçekleri apaçık göreceğini ve samimiyetsizliğini itiraf etmek durumunda kalacağını gördüğü için, düşünme sistemini tamamen kapatır. Aklı bu tür samimiyetsizliklerle oyalanan insan, asıl düşünmesi gereken konuları düşünüp hatalarını düzeltmez.

Söz konusu kişiler, bu hallerinin bir sonucu olarak, dikkatlerini sadece kafalarından geçen bu sağlıksız düşüncelere verir ve kendi kanaatleri konusunda sabit fikirli olurlar. Bu amaçla, anlatılanları mümkün olduğunca dinlememeye, duymamaya ve anlamamaya çalışırlar. Karşı tarafın anlattıkları ne kadar etkili ve ne kadar dikkat çekici olursa olsun, kafalarında sabitledikleri düşüncelerde hiçbir değişiklik olmaz. Şeytan bu tarz kimselerde bu kaçışı öyle şiddetli bir hale getirir ki, kendilerine Kuran ayetleriyle yapılan hatırlatmaları dahi düşünmeyecek ve hatta düşünmek istemeyecek bir tavır içerisine girebilirler. Öyle ki, kendilerine Allah'ın varlığı, o anda kendilerini gördüğü ve

tavırlarından dolayı sorguya çekeceği, Kuran'a uygun davranmamalarından dolayı sonsuz cehennem azabıyla karşılık görebilecekleri hatırlatıldığında dahi, bu gerçeklerden etkilenmeyecek bir vicdan duyarsızlığına ve düşünce boşluğuna ulaşırlar.

Böylece düşüncelerini, bilinçli bir şekilde tebliğe ve anlatılanlara kapatmış olurlar. Ancak elbette her ne yaparlarsa yapsınlar, aslında bilinçaltlarında hatalı olduklarını da bilmektedirler. Bundan dolayı kendilerini, vicdani bir sıkıntı ve huzursuzluk içinde yaşamaya mahkum ederler. Hem kendilerine yapılan Kuran'a uygun hatırlatmalardan uzak, nefislerinin istediği şekilde bir yaşam sürmek isterler, hem de böyle bir yaşamın dünyada ve ahirette büyük bir hüsranla sonuçlanabileceğini bilirler. Bu nedenle de sürekli bir çelişki, kuruntu ve sıkıntı içinde ömürlerini geçirirler.

Oysaki böyle bir duyarsızlık iman sahibi kimselerde olmayacak bir tavırdır. Böyle bir durum karşısında müminlerin göstermesi gereken ahlak bunun tam tersine düşünmeleri ve öğüt almalarıdır. Kuran'ın pek çok ayetinde dikkat çekilen bu durum A'la Suresi'nde de yer almaktadır. Allah bu ayetlerinde düşünüp öğüt almanın Kendisi'nden içi titreyerek korkan kimselerin bir vasfı olduğunu bildirmektedir:

Şu halde, eğer 'öğüt ve hatırlatma' bir yarar sağlayacaksa, 'öğüt verip hatırlat.' Allah'tan 'içi titreyerek korkan' öğüt alır-düşünür. 'Mutsuz-bedbaht' olan ondan kaçınır. Ki o, en büyük ateşe yollanacaktır. Sonra onun içinde o, ne ölür, ne yaşar. Doğrusu, temizlenip arınan felah bulmuştur. (A'la Suresi, 9-14)

Tavır Bozuklukları Göstermeleri

İman ettiklerini söyledikleri halde samimiyetsizlikten tam olarak kurtulamamış insanların, samimiyete davet edildiklerinde gösterdikleri tepkilerin önemli bir bölümü seste, konuşma üslubunda ve bakıştaki bozukluklarla kendini belli eder. Önceki satırlarda da değindiğimiz gibi, bu kimseler dünyada Allah'ın rızasını kazanmaktan daha önemli bir konu olmadığını çok iyi bildikleri halde, insanlar arasındaki imajlarını daha fazla önemseyebilmektedirler. Kendilerine eleştiri yapılması ya da hatalı yönlerinin deşifre edilmesi bu imajlarını zedeleyen en önemli konulardandır. Bu nedenle de bu tarz ortamlarla karşılaştıklarında şiddetli bir huzursuzluk ve buna bağlı olarak da ses, konuşma ve bakışlarında mümin ahlakına yakışmayacak tarzda farklılıklar oluşur. Samimiyetsizliğin deşifre edilmesiyle birlikte ortaya çıkan bu tepkilerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

Seste oluşan tepkiler:

İnsanların duygu ve düşüncelerini dışa yansıtan en önemli araçlardan biri hiç kuşkusuz ki sestir. Bir insan, sevincini, neşesini, sevgisini, ilgisini, korkularını, tedirginliğini ya da huzur ve rahatlığını çoğu zaman ister istemez ses tonu ile dışa vurur.

Kuran ahlakını yaşayan bir kimse ahiretine yönelik olarak yapılan bir hatırlatma karşısında şevk ve istekle anlatılanları anlamaya ve uygulamaya çalışır. Bu şevk sesinden açıkça anlaşılır. Samimiyetsiz bir kimse ise samimiyetsizliğinin deşifre edilmiş olmasından duyduğu tedirginliği her ne kadar saklamaya çalışsa da bazen bu durum sesine yansır. Günlük hayatında kullandığı doğal, gür, canlı, akıcı, rahat ve sağlıklı ses tonu, yerini huzursuz, donuk, soğuk, kısık, boğuk, zor duyulan, yutkunarak çıkan, ne dediği hiç anlaşılmayan, sıkıntılı, zorlama ve resmi bir ses tonuna bırakır. Böyle durumlarda kullandığı bu ses ve üslup, çoğu zaman kişinin her zamanki, özellikle de neşeli olduğu anlardaki sesi değildir. Bunu anlamak için en iyi ölçü, kendisine çok sevdiği bir yiyecek ikram edildiğinde, beğendiği bir müzik parçası çalındığında ya da çok istediği bir şey hediye edildiğinde kişinin kullandığı ses tonu ile o andaki sesini kıyaslamaktır. Çünkü genellikle insanın normal ses tonu, neşelendiği, sevinçli ve huzurlu olduğu anlarda kullandığı sestir. İçinde yaşadığı olumlu duygular doğal olarak sesine de yansır. Kendisine bir öğüt verildiğinde ya da bir hatırlatma yapıldığında yani nefsinin ağırına gidecek bir ortamla karşılaştığında bu sesini kaybetmesi ise, içinde olumsuz düşüncelere yer vermiş olmasından kaynaklanır.

Kişinin ses tonunda oluşan tüm bu detayların elbette ki birer anlamı ve içerdiği mesajlar vardır. Kişi, eleştirilmekten hoşlanmadığının, konunun bir an önce kapatılmasını istediğinin, aksi takdirde karşı taraf ile olan dostluğunun, yakınlığının sona erip, araya mesafe gireceğinin mesajını vermektedir. Bu yolla, karşısındakine eksik ve hatalı yönleri deşifre edildiği takdirde dengesinin bozulacağını, normal halindeki neşesini, huzurunu kaybedeceğini, dolayısıyla kendisine bu yönde hiç dokunulmaması ve hatta geri adım atılması gerektiğini ifade etmiş olur.

Böyle bir kimse, bu sesi ile yaptığı konuşmalarla, her ne kadar olumlu şeyler söylüyor gibi görünse de, karşı tarafa bunların tam tersini ifade eder gibidir. Kimi zaman kendisine hatırlatılan konuyu görünürde kabul eder, ama kalbinde aynı kanaati taşımadığı için kullandığı bu ses bir "red sesi"dir. Bu, kitabın başından itibaren üzerinde durduğumuz gizli samimiyetsizliğin önemli göstergelerinden biridir. Kullandığı sesin tonundan bu kimsenin kendisine anlatılanlara katılmadığı, ikna olmadığı ve eleştirilmekten hoşlanmadığı çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Ancak sözleriyle, söylenenleri onaylıyor göründüğü için bu durumu kişinin kendisine açıklayabilmek ve onu yaptığının yanlış olduğu konusunda ikna edebilmek mümkün olmaz. Bu kişi de zaten bunu bilerek böyle şeytani bir taktik uygulamakta, kendince gizli bir protesto yöntemi kullanmaktadır.

Oysa gerçekten samimi olan ve hatasını düzeltmek isteyen biri, güzel ahlaka niyet ederek, tavrıyla, konuşmalarıyla ve sesiyle tevazusunu, teslimiyetini ve kabulünü en güzel şekilde karşı tarafa ifade edebilir, sıcak ve samimi bir üslupla Kuran'a uygun konuşmalar yaparak, karşı tarafa güven verecek bir tavır gösterebilir.

Aksi şekilde davranan kişilerin olumsuz tavırları, onların ahlaksız davranışlarını sürdürme ve bu yönleriyle karşı tarafı tedirgin etme isteklerinden kaynaklanmaktadır.

Ancak unutulmamalıdır ki Kuran ahlakından uzaklaşmanın en büyük zararı kişinin kendisinedir. Eğer imana davet edildiği, Kuran ayetleriyle uyarıldığı ve kendisi de doğruyu gördüğü halde, gizliden gizliye samimiyetsizlikte direniyor ise, bu durumda, dünya hayatında gizli azaplara, ahirette ise cehennem azabına müstahak olabilir. Allah, müminleri aldattıklarını, onlara taktik uyguladıklarını zanneden bu kimselerin durumunu Kuran'da şöyle açıklamaktadır:

(Sözde) Allah'ı ve iman edenleri aldatırlar. Oysa onlar yalnızca kendilerini aldatıyorlar ve şuurunda değiller. Kalplerinde hastalık vardır. Allah da hastalıklarını artırmıştır. Yalan söylemekte olduklarından dolayı onlar için acı bir azab vardır. (Bakara Suresi, 9-10)

Samimiyetsizliğin konuşmadaki yansımaları:

Konuşma bozukluğu da, insanların samimiyetsizliklerini ele veren konuların en belirginlerindendir. Kendilerine Kuran ayetleri hatırlatıldığında söz ve tavırlarıyla teslimiyetlerini hemen ortaya koyan müminlerin aksine, samimiyetsiz kimseler çoğu zaman Kuran ahlakıyla bağdaşmayacak bir üslup içerisinde konuşmaya başlarlar. Kişinin gerçek ruh hali konusunda adeta bir ayna vazifesi gören konuşma üslubuna, Allah Kuran'da "Eğer Biz dilersek, sana onları elbette gösteririz, böylelikle onları simalarından tanırsın. Andolsun, sen onları, sözlerin söyleniş tarzından da tanırsın. Allah, amellerinizi bilir." (Muhammed Suresi, 30) ayetiyle dikkat çekmektedir.

Bu kimselerin konuşmalarındaki bozukluklar pek çok şekilde ortaya çıkar. Bunlardan başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz:

-Konuşmalardaki mantık çöküntüsü:

Bu insanların bazılarının mantık örgülerinde şiddetli bozukluklar oluşur. Bir başkasının rahatlıkla tespit edebildiği bu mantık çöküntüsü, bu insanların kendileri tarafından genellikle fark edilmez. Sözgelimi kendilerine yöneltilen bir eleştirinin yanlışlığını ispat etmeye çalışırken, eleştirinin ne kadar haklı olduğunu ortaya koyan deliller oluştururlar. Ortaya attıkları her açıklama, bir öncekinden daha çarpık bir mantık üzerine kuruludur. Durumu kendi lehlerine her toparlamak isteyişlerinde daha da çürük bir mantığın içerisine girerler.

-Kuran'a uygun olmayan konuşmalar:

Müminin en önemli özelliklerinden biri hayatının her anına Kuran ahlakını hakim etmiş olması, her sözünün Kuran ayetleriyle mutabık olmasıdır.

Kendisine öğüt verilen, ancak samimi olmayan bazı insanlar, Kuran ayetlerini söylemekten, Allah'ın adını anmaktan özenle kaçınabilirler. Çünkü bu durumda anlattıklarını yaşamalarının da gerekeceğini bilirler. Örneğin kendilerine bir eksikleri söylendiğinde Kuran'ın, "Ve 'çirkin bir hayasızlık' işledikleri ya da nefislerine

zulmettikleri zaman, Allah'ı hatırlayıp hemen günahlarından dolayı bağışlanma isteyenlerdir. Allah'tan başka günahları bağışlayan kimdir? Bir de onlar yaptıkları (kötü şeylerde) bile bile ısrar etmeyenlerdir." (Al-i İmran Suresi, 135) ayetinde bildirilen mümin tavrını dile getirseler, ayete uygun olarak samimiyetsizliklerinden de hemen vazgeçmeleri gerekir. Aynı şekilde Allah'tan başka mutlak varlık olmadığını, Allah'ın gücü karşısındaki acizliklerini, herşeyin Allah'ın belirlediği kader doğrultusunda işlediğini, Allah'ın kalplerin derinliklerinde saklananları bildiğini, samimiyetsizliklerine karşılık insanları dünyada ve ahirette azaplandıracağını, cehennemin sonsuz oluşunu, buradaki acının mahiyetini ve sürekliliğini bir an olsun düşünüp dile getirseler, ahlaksızlıkta direnme cesaretini gösteremeyecekleri çok açıktır. Bu durumda böyle bir kişi artık nefsini savunamaz, cahiliyeye ait bir üslup kullanamaz. Herşey tam tersine dönmüş olur, enaniyetini tatmin edemez. Tavrı, üslubu ve hatta ses tonu bile normale döner. Ne yapmacıklık yapabilir, ne alınganlık yapıp küsebilir, ne de karşı tarafı protesto etme amacıyla eylemler yapabilir. Gururuna ne kadar ağır gelse, oluşturduğunu sandığı imajına ne kadar ters düşse de, hatasını kabul edip hiç vakit kaybetmeden telafi yoluna gitmek durumunda kalır.

Kuran ayetlerine uygun şekilde düşünmekten kaçınan bu tarz insanların, düşünmelerini sağlayabilmek için onlara hatırlatılabilecek en önemli konulardan biri cehennemdir. Bu kimseye, "Cehennemin yanında olsan, göstereceğin tavra göre bir an sonra ya cehenneme atılacak ya da kurtulacak olsan, yine de bu tavırlarını sürdürmeye devam eder miydin?" gibi bir soru sorulduğunda, nefsi köşeye sıkışacaktır. Çünkü hiç kimse cehennem ateşinin kenarında dururken Kuran ahlakından uzak bir tavır göstermeye cesaret edemeyecektir.

Böyle bir kıyas, insanların birçoğunun samimiyetsizliğinin, Allah'ın azabını uzak görmelerinden ya da ahirete kesin bir bilgi ile inanmamalarından kaynaklandığını göstermektedir. Allah bir ayette bu tarz insanları şöyle uyarmaktadır:

Onlar, kendilerine meleklerin gelmesini mi, ya da Rabbinin gelmesini mi veya Rabbinin bazı ayetlerinin gelmesini mi bekliyorlar? Rabbinin ayetlerinden bazılarının geleceği gün, daha önce iman etmemişse veya imanıyla bir hayır kazanmamışsa, hiç kimseye imanı yarar sağlamaz. De ki: "Bekleyin, biz de şüphesiz beklemekteyiz." (Enam Suresi, 158)

Sonuç olarak, bir insanın, yukarıdaki ayeti aklından çıkarmaması, samimi olarak cehennemi ve yaptıklarının karşılığının cehennemde azap olabileceğini düşünmesi, samimiyetsizlikten vazgeçmesi, dürüst bir insan olarak yaşamına devam etmesi için vesile olabilir.

-Yoğun savunma ve itiraz:

Samimiyetsizlikte kararlılık gösteren bazı kimselerin eleştiri karşısındaki konuşmalarında dikkat çeken bir diğer özellik ise bu kişilerin zaman zaman anlatılanları anlama çabasındansa, yoğun bir itiraz ve savunma psikolojisi içerisinde oluşlarıdır. İnanan bir kimsenin, kendisi hakkında yapılan bir teşhis ya da tavsiyeyi ilgiyle dinlemesi, sorması, anlayıp öğrenmeye çalışması gerekir. Böyle bir kimse ardından da kendisine yapılan uyarıyı anladığını göstererek Kuran'a uygun bir çaba içerisine girer. Ama bahsi geçen karakterde böyle bir çaba çoğu zaman görülmez.

Allah Kuran'da Hz.Yusuf'un güzel tavrını müminlere örnek olarak vermektedir. Hz. Yusuf, bir iftira karşısında, haklı olmasına rağmen, nefsini savunmayacağını bildirmiştir. Bu ayet şöyledir:

(Yine de) Ben nefsimi temize çıkaramam. Çünkü gerçekten nefis, -Rabbimin kendisini esirgediği dışında- var gücüyle kötülüğü emredendir. Şüphesiz, benim Rabbim, bağışlayandır, esirgeyendir. (Yusuf Suresi, 53)

-Suskunluk:

Samimiyetsizliği ortaya koyan bir başka tepki de normal zamanlarda canlı, neşeli bir karakter sergileyen, sohbetlerinde seri, akıcı ve candan konuşmalar yapan kimselerin bir eleştiri karşısında bir anda suskunlaşıp, konuşamaz hale gelmeleridir. Gerçek imanda müminler en zor anlarda, en güç şartlarda bile şevklerinden ve iradelerinden bir şey kaybetmezler. Hatta tam aksine bu tarz durumlarda daha da şevklenerek, daha da büyük bir gayret göstererek imanlarının gücünü ortaya koyarlar.

Elbette ki, bu tür durumlarda doyurucu açıklamalar yapmaktansa susmayı tercih edenler, bunu açık bir eylem ve protesto olarak yaparlar. Bu şekilde, kendilerine hatırlatmada bulunan mümin kardeşlerini yıldırmak isterler. Ancak kendilerine bu yaptıklarının çirkin bir tavır olduğu söylense, bu kez de akıllarına bir şey gelmediği için konuşmadıkları gibi mazeretler öne sürerler.

Bu tarz tavırlar elbette ki sinsice yapılır ve ispatlanamaz. Daha önce de belirtildiği gibi, ancak altıncı his ile görülüp anlaşılabilir. Samimiyetsiz kişi ise, delil olmamasından istifade ederek, eylemlerini sürdürür. Ancak bu çirkin inadıyla hem Allah'ın rızasını, hem de müminlerin güven, saygı ve sevgilerini kaybeder. Buna rağmen kendisini akıllı ve karda sayması ise, onun ne kadar küçük bir akla sahip olduğunun açık bir göstergesidir. Üstelik söz konusu kişi, sinsice yaptığı planlar nedeniyle son derece karmaşık bir ruh haline sahip olur. Yaptıklarının samimiyetsizlik olduğunu bilmenin vicdani sıkıntısını yaşar. Bu yüzden sürekli tedirginlik ve huzursuzluk içinde yaşar. Bu da, Allah'ın bu dünyada gizli samimiyetsizlik uygulamaya kalkanlara verdiği gizli azaplardan biridir.

-Yapmacık konuşma:

Kalplerinde sakladıklarını Allah'ın bildiğini unutan kimseler, herhangi bir konuda sadece çevrelerindeki insanları ikna edebilmenin yeterli olacağına inanırlar. Böyle bir durumda da içlerinde olanı gizleyebilmek için yapmacıklığa başvururlar. Kalplerinde olmayan şeyleri insanlara var gibi gösterebilmek, aynı şekilde kalplerinde olup da gizlemek istedikleri şeyleri de insanlardan saklayabilmek için yapmacık tavır ve konuşmalarla karşı tarafı inandırmaya çalışırlar. Allah bir ayetinde böyle kişilerden şöyle söz etmiştir:

... Sizi ağızlarıyla hoşnut kılarlar, kalbleri ise karşı koyar. Onların çoğu fasık kimselerdir. (Tevbe Suresi, 8)

Sürekli bu ikiyüzlü ruh halini sürdürmek elbette son derece zorludur. Bir insanın hissetmediği şeyleri hissediyor gibi görünmesi büyük bir efor sarf etmesini gerektirir. Bu da son derece yıpratıcı bir durumdur. Böyle davranmayı sürdüren insan kendi kendine azap çektirmektedir.

Bu insanlar kendilerine bir öğüt verildiğinde, söylenilenleri abartılı mimik ve vurgularla, detaylı ve uzun açıklamalarla kabul ettiklerini anlatırlar. Oysaki içlerinden çoğu zaman tam tersini düşünürler ve sadece konunun kapanmasını istedikleri için söylenenleri kabul etmiş görünürler. Karşı tarafın nasıl bir açıklama beklediğini hesaplayarak, hiç düşünmeden, hissetmeden ve kavramadan karşı tarafı rahatlatacağını düşündükleri bir konuşma yaparlar. Ancak bu esnada genellikle tavırlarında olumlu yönde bir değişiklik olmaz. Müslümanlar ise, yine Allah'ın yardımı ile bu insanın konuşmalarındaki yapmacıklığı hissederler.

Bu sinsiliği yapan bir insan, o an kendini temize çıkarıp kurtulduğunu zanneder, oysa, Allah onun içinden geçenleri, gizlisinin gizlisini bilmektedir. Allah, Kuran'da kalbindekileri gizlediğini zanneden insanlar için şöyle buyurmaktadır:

Haberiniz olsun; gerçekten onlar, ondan gizlenmek için göğüslerini büker (Hak'tan kaçınıp yan çizer)ler. (Yine) Haberiniz olsun; onlar, örtülerine büründükleri zaman, O, gizli tuttuklarını da, açığa vurduklarını da bilir. Çünkü O, sinelerin özünde saklı duranı bilendir. (Hud Suresi, 5)

-Ters bir üslup kullanma:

Kimi insanların kendilerine verilen öğüdü etkisiz kılmak için başvurdukları yöntemlerden biri de, ters bir üslup kullanmalarıdır. Böylece karşılarındaki Müslümanı iyiliği emredip, kötülükten men etmekten vazgeçirebileceklerini zannederek yanılırlar. Çünkü, salih bir Müslüman sadece doğruları göstermekle sorumludur, karşı tarafın tavrı onun Allah'ın rızasına uygun davranmasını etkilemez.

Bu iki yüzlü kişiler, tersliği de diğer davranış bozuklukları gibi, sinsice yaparlar, çok fazla alamet ve delil vermemeye çalışırlar.

Konuşmalarında herşeyden önce gizli bir dikbaşlılık vardır. Belli belirsiz mimik ve vurguların da desteğiyle karşılarındaki kişiye gizliden gizliye meydan okurlar. Söylenen sözler ilk bakışta saygılı ve makul görünebilir. Ancak bu sözlerin söyleniş tarzı, kullanılan vurgular, bakışlarındaki sertlik ve mimiklerindeki bozukluk kişinin tam aksini söylediği izlenimini verir.

Kuran ahlakında açık da olsa gizli de olsa ters bir tavrın hiçbir şekilde yeri yoktur. Müminleri cahiliye insanlarından ayıran önemli bir özellikleri yumuşak başlı, tezavulu, teslimiyetli, sabırlı ve şefkatli kimseler olmalarıdır. Tüm bu vasıfları bir insana kazandırabilecek tek güç ise Allah korkusudur. Bu nedenle gizliden gizliye terslik yapan bir insan, Allah'tan güç yetirebildiğince korkup sakınarak bu ahlakından hemen vazgeçmeli ve müminlere karşı yumuşak başlı ve teslimiyetli bir ahlak sergilemelidir.

Bakışlardaki bozukluk

Konuşma kadar insanların karakterlerini, duygularını, düşüncelerini ya da samimiyet derecelerini ortaya koyan bir diğer gösterge de bakışlardır. Bir insan içinde ne yaşıyorsa, kalbinde ne saklıyorsa ya da aklından her ne geçiriyorsa bu çoğu zaman bakışlarına yansır. Bu, aslında halk arasında da bilinen bir gerçektir ve "gözler kalbin aynasıdır" deyimiyle ifade edilir. Dolayısıyla insanların birbirlerini tanıyıp teşhis edebilmelerinde bakışların önemli bir yeri vardır.

Allah Kuran'da bakışların insanların iç dünyalarını ortaya koyan önemli bir ölçü olduğu bildirmektedir. Bakışlara dikkat çekilen ayetlerden bazıları şöyledir:

O inkar edenler, zikri (Kur'an'ı) işittikleri zaman, seni neredeyse gözleriyle devireceklerdi... (Kalem Suresi, 51)

(Allah,) Gözlerin hainliklerini ve göğüslerin sakladıklarını bilir. (Mü'min Suresi, 19)

Yukarıdaki ayetlerde de görüldüğü gibi, iki yüzlü insanların gerçek ruh hallerini ve düşüncelerini bakışları ele verir. Böyle insanlar içlerinde yaşamadıkları güzellikleri yaşıyor görünmeye çaba harcarlar. Örneğin nefisleriyle çatışan bir olay olduğunda hemen öfkeye kapılırlar. Ama Kuran ahlakında öfkenin yeri yoktur; bu nedenle içlerindeki öfkeyi saklamaya çalışırlar. Böyle yaparak hem kendi ahlaksızlıklarına bizzat kendileri şahit olur ve bunun sıkıntısını duyarlar, hem de gereksiz yere şiddetli öfke gibi hislerle kendi kendilerine azap etmiş olurlar.

Samimi bir insanın bakışları ise, onun dürüstlüğünü yansıtır. Kendilerine zulmeden insanların aksine içleri ve dışları bir, huzurlu ve mutmain bir ruh hali, gözlerde de bir canlılık ve derinlik olarak kendini gösterir.

Hemen Ümitsizliğe Kapılmaları

Hatalarına yönelik eleştirilerle karşılaştıklarında, Kuran ahlakını gereği gibi yaşamayan insanların verdikleri en dikkat çekici tepkilerden biri de hemen ümitsizliğe kapılıp yılgınlaşmalarıdır. Ümitsizliğe kapılmak, Allah'ın sonsuz gücünü, inanan kulları üzerindeki rahmetini ve bağışlayıcılığını kavrayan insanların hiçbir şekilde göstermeyeceği bir tavırdır.

Allah, Kuran'da Hz. Yakub'un ümitsizlik konusundaki şu sözlerini bildirmektedir:

"Oğullarım, gidin de Yusuf ile kardeşinden (duyarlı bir araştırmayla) bir haber getirin ve Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez." (Yusuf Suresi, 87)

Eksik yönlerini fark etmek bir insan için büyük bir nimet ve fırsattır. Böylece kişi, hatalarından arınma imkanına sahip olmaktadır. Ama kimi insanlar, bir hatırlatma ile karşılaştıklarında veya hatalı bir davranışta bulunduklarında hemen ümitsizliğe kapılabilirler. Bu, içlerinde yaşadıkları tevekkülsüzlüğün bir göstergesidir. Tevekkülsüzlük ise bir insan için dünyadaki en büyük belalardan biridir. Çünkü bazı olayların Allah'tan bağımsız geliştiğini zanneden insan, her olayı kendi kontrol altına almak ister. Ama bunu da asla başaramayacağı için hayatını sürekli bir korku, sıkıntı, tedirginlik, stres altında geçirir. Allah'ın sonsuz kudretini ve herşey üzerindeki hakimiyetini unutan insanların yaşadıkları bu ruh hali, aslında kendileri için dünyada yaratılmış azap türlerinden biridir.

Haksızlığa Uğrama Psikolojisi ve Karşı Ataklar

Allah'ın adaletini, inanan kulları üzerindeki merhametini, aynı şekilde mümin ahlakındaki güzellikleri gereği gibi kavrayamamış olan kimseler, bir uyarıyla karşılaştıklarında, bunu kendilerine yönelik haksız bir çaba olarak algılarlar. Uyarıyı yapan kişilerin, hiçbir menfaat gözetmeksizin, sadece karşı tarafın dünya ve ahiret hayatını güzelleştirebilmek için samimi bir gayret içerisinde olduklarını göremezler. Allah'ın, "Onlar hala cahiliye hükmünü mü arıyorlar? Kesin bilgiyle inanan bir topluluk için hükmü, Allah'tan daha güzel olan kimdir?" (Maide Suresi, 50) ayetiyle dikkat çektiği gibi, bu konuyu cahiliye kıstaslarıyla değerlendirirler. Cahiliye toplumlarında insanlar birbirlerine karşı üstünlük taslamak, karşı tarafın açıklarını bulup onu küçük düşürmek ve mahçup etmek amacıyla eleştiri yaparlar. Bu düşünceye göre eleştiri, karşı tarafa beğenilmediğini, tavırlarının tasvip edilmediğini ifade etmek için yapılır; amaç konuyu çözmek ya da karşı tarafın eksiklerini telafi etmek, onu daha iyiye iletmek ve sonsuz ahiret hayatını kazanması için vesile olmaya çalışmak değildir. İşte bu nedenle olayları

Kuran'a uygun bir bakış açısıyla değil de cahiliye ölçüleriyle değerlendiren samimiyetsiz kişiler de kendilerine sunulan güzelliği aleyhlerinde olarak görürler.

Kuran'a uygun davranmayan bu kişiler, nefisleri ile çatışan böyle bir durumla karşılaştıklarında, genellikle haksızlığa uğratıldıklarını düşünür, çoğu zaman da kendilerine uyarı yapan kişiyi incitecek sözler söyler, öfkelenir, küser, mesafeli ve soğuk bir tavır takınırlar.

Ancak bilinmelidir ki, bu davranışlarının hiçbiri Kuran ahlakına uygun değildir. Herşeyden önce insanların üzerinde Allah'ın mutlak adaleti tecelli etmektedir. Ve Allah, "Gerçek şu ki, Allah zerre ağırlığı kadar haksızlık yapmaz. (Bu ağırlıkta) Bir iyilik olursa, onu kat kat kılar ve Kendi yanından pek büyük bir ecir verir." (Nisa Suresi, 40) ayetiyle, hiç kimsenin haksızlığa uğramayacağını bildirmektedir. Mümin bir insan, her durumda Allah'ın adaletinin tecelli edeceğinden emin olur, bu nedenle tevekküllü ve sakin bir tavır gösterir. Allah'a iman ettiklerini söyledikleri halde, O'nun adaletini ve gücünü unutanlar ise, haksızlığa uğrama psikolojisi ile sürekli sıkıntılı ve gergin bir hayat sürerler.

"Sınır Prensibi" ile Yapılan Sinsilikler

Bu kitabın konusunu oluşturan ahlaktaki bazı kişiler, hem Kuran'a uyduklarını söylerler hem de cahiliye ahlakını gizliden gizliye, sinsice sürdürürler. Ancak tüm bunları 'sınır prensibi' içerisinde gerçekleştirirler. 'Sınır prensibi'nin anlamı ise şudur: Kişi her türlü gizli samimiyetsizliği ispat edilemeyecek ve Kuran'a açıkça muhalif düşmeyecek hale getirerek yapar. Tüm gizli eylemlerini hep sınırında tutarak kullanır. Bu sınırı tutturabilmek için gerektiğinde kaba ile ince arası ayarlar yapabilir. Kaba ayarı en başından belirler. İnce ayarı ise, yaptığı samimiyetsizlikler müminler tarafından deşifre edildikçe uygulamaya geçirir. Örneğin ters bir konuşma yaptığında, bunun mümin ahlakına uygun olmadığı kendisine söylenirse, hemen terslikle normal bir üslup arasında bir ayar yapabilir. Her hatırlatıldığında, tersliğinin dozajını biraz daha azaltır, ama bunu yine de içinde şeytani kırıntılar bırakarak yapar ve her halükarda Kuran ile verilen öğütlere teslim olmaz. Ama teslim olma ile teslim olmama sınırını inceltip azaltabilir. Gizli kabalık, gizli itirazlar, gizli dik başlılıklar hep bu sınır prensibi içerisinde ispat edilmeyecek dozlarda kullanılarak yapılabilir.

Oysaki samimiyetsizlikleri saklamak ve korumak adına bu kadar sıkıntıya ve karmaşaya girmenin hiçbir anlamı yoktur. Böyle bir hayatı yaşamak, içten içe kendini kemiren vicdan azaplarını, sıkıntıları beslemek büyük bir akılsızlıktır. Samimiyet çok daha kolay, çok daha güzel ve sadedir. Aksinde unutulmamalıdır ki, Allah'ın "Siz o gün arz olunursunuz; sizden yana hiçbir gizli (şey), gizli kalmaz." (Hakka Suresi, 18) ayetiyle bildirdiği gibi, ince ayar yapılıp dozajı azaltılmış da olsa, tüm samimiyetsizlikler Allah Katında mutlaka görülmekte ve bilinmektedir. Ve "Artık kim zerre ağırlığınca hayır

işlerse, onu görür. Artık kim zerre ağırlığınca bir şer (kötülük) işlerse, onu görür." (Zelzele Suresi, 7-8) ayetleriyle belirtildiği gibi, her davranış ahirette mutlaka karşılığını görecektir. İşte bu nedenledir ki, Allah ayetleriyle insanlara günahın gizlisini de açık olanını da terk etmelerini söyleyerek onları azaba karşı uyarmaktadır:

Günahın açıkta olanını da, gizlisini de terk edin. Çünkü günahı kazananlar, yüklenegeldikleri nedeniyle karşılık göreceklerdir. (En'am Suresi, 120)

... Çirkin-kötülüklerin açığına ve gizli olanına yaklaşmayın. (En'am Suresi, 151)

Protesto ve Eylem Psikolojisi

Cahiliye toplumlarında insanların büyük çoğunluğu bir kimsenin bir sözüne ya da tavrına kızıp alındıklarında evin kapılarını, dolap kapaklarını çarpma, karşılarındaki kişiye soğuk davranma, konuşmama, kendileri için hazırlanan yemeği yememe, yapılması gereken işi yapmama gibi eylemleri hiç çekinmeden uygularlar. Kuran ahlakını bilen kimseler ise bu tavırların mümin ahlakıyla hiçbir şekilde bağdaşmayacağını bildiklerinden bu tarz eylemlere başvurmazlar.

Samimi bir imana sahip olmayan bazı kişiler ise, Kuran ahlakına uymadığını bile bile protesto eylemlerini sürdürmekten çekinmezler. Ama bunu her zaman açıkça yapmaz; daha çok tersleşme, sessizleşip durgunlaşma gibi tavırlarla yaparlar. Böyle bir ruh hali içerisine giren kimse kendisine bir şey sorulduğunda düz ve normal bir cevap vermez. Bazen kısa ve geçiştirici bir cevap verir, bazen de "bilmiyorum", "evet" ya da "hayır" gibi kesik yanıtlarla cevaplayarak karşı tarafı sinsice protesto eder. Burada amaç cevap veriyor gibi görünmek ve kendisine "neden cevap vermiyorsun" diye sorulursa "cevap verdim ya" diyerek karşı tarafı haksız göstermeye çalışmaktır. Bazen de sorulan soruya cevabını belli belirsiz şekilde geciktirerek verir. Neden sustuğu ya da geç cevap verdiği sorulduğunda da "düşünüyordum", "söyleyeceğim şeyi hatırlayamadım" gibi yine samimiyetsizlikle yapıldığı belli olan ama kesin olarak ispat edilemeyecek mazeretler öne sürer. Herkesin gülüp eğlendiği bir ortamda o içinden geldiği gibi eğlenmez, sadece tebessüm etmekle yetinir, ağır ve soğuk davranır. Ancak neden böyle davrandığı, bir sorun olup olmadığı sorulduğunda, hiçbir şey olmadığını söyleyerek karşı tarafa imalı bir cevap verir. Zaman zaman da rahatsız veya uykusuz olduğu şeklinde mazeretler öne sürerek protesto eylemlerini ispat edilemez hale getirecek bir kılıf uydurur. Bu durumda tavrına dair kendisine bir eleştiri getirilecek olunursa, kasıtlı bir şey yapmadığını, rahatsız olduğu için o şekilde davrandığını söyleyecektir.

Böyle çirkin tavırlar gösteren kimseler bilmelidirler ki, gösterdikleri bu ahlakın sıkıntısını çeken de yine sadece kendileridir. Çoğu insan, ellerinde açık bir delil olmasa

bile karşılarındaki kişinin gizliden gizliye samimiyetsiz bir tavır içerisinde olduğunu anlar. Mümin olan bir kişi, yine Kuran ahlakına uygun olarak bu tarz kişilere fayda verecek, onları güzel ahlaka davet edecek şekilde samimiyetle karşılık verir. Ve güzel ahlak göstermenin huzurunu yaşar. Gizli ahlaksızlıklar göstermekte ısrar eden kişinin kendisi ise başkalarına protesto gösterisi yapacak diye içinden geldiği gibi eğlenemez, gülemez, konuşamaz. Olayları ya da insanları hep olumsuz bir gözle değerlendirdiği için güzellikleri göremez, bunların zevkine varamaz. Herşeyi sorun olarak algılayıp, hep sıkıntı ve azap içerisinde yaşar. İşte bu, insanın kendi eliyle kendine zulmetmesidir. Ve tek çözümü, kişinin Allah'tan korkarak Kuran ahlakına yönelmesidir. Ancak samimi bir kalple Allah'a yönelen ve O'nun razı olmayacağı herşeyden şiddetle kaçınan insanlar dünyada ve ahirette huzur ve mutluluk bulabilirler.

ALLAH SAMİMİYETSİZLİKTE DİRENENLER İÇİN DÜNYA AZABINI ARTIRABİLİR

Rabbimiz, "Allah'ın (kabulünü) üzerine aldığı tevbe, ancak cehalet nedeniyle kötülük yapanların, sonra hemencecik tevbe edenlerin(kidir). İşte Allah, böylelerinin tevbelerini kabul eder..." (Nisa Suresi, 17) ayetiyle, Kendi Katında kabul görecek tevbenin nasıl olması gerektiğini açıklamaktadır. Bir başka ayetinde ise Allah salih müminleri, "Ve 'çirkin bir hayasızlık' işledikleri ya da nefislerine zulmettikleri zaman, Allah'ı hatırlayıp hemen günahlarından dolayı bağışlanma isteyenlerdir. Allah'tan başka günahları bağışlayan kimdir? Bir de onlar yaptıkları (kötü şeylerde) bile bile ısrar etmeyenlerdir." (Al-i İmran Suresi, 135) sözleriyle tanımlamaktadır.

Allah, cahillik ya da bilgisizlik nedeniyle yapılan, ancak fark edildiğinde hemen vazgeçilen ve üzerlerinde bile bile ısrar edilmeyen hataları affedeceğini bildirmektedir. İşte Allah'a karşı mutlak samimiyeti elde etmek isteyen bir mümin bu ayetler doğrultusunda düşünmeli ve içinde sakladığı tüm samimiyetsizlikler için Allah'tan af dilemelidir.

Ancak bu noktada yine samimiyetle değerlendirilmesi gereken bir nokta vardır: Allah'ın ahiret günü insanı sorumlu tutacağı tavırlar sadece açıkça ortaya konulan samimiyetsizlikler değildir. Allah insanları, vicdanen bildikleri, ama insanlardan saklamaya çalıştıkları gizli samimiyetsizliklerden de hesaba çekecektir. Kuran'ın bir ayetinde "... Allah, açığa vurduklarınızı da, sakladıklarınızı da bilir." (Nur Suresi, 29) hükmüyle hatırlatıldığı gibi, karşılarındaki kişilerin ispat edemediği noktalarda da Allah insanın içinden geçenleri bilendir. Dolayısıyla insan, kendini değerlendirirken sadece dıştan görülebilen ve delillendirilebilen tavır bozukluklarını değil, gizli samimiyetsizliklerini de kendisine ölçü almalıdır. Ve bunların hepsinden vazgeçerek Allah'tan bağışlanma dilemelidir.

Aksinde, eğer ki kendisine hatırlatılanlardan pay almaya yanaşmaz, kendisini müstağni görür ve yüz çevirir ise, "Hayır; gerçekten insan, azar. Kendini müstağni gördüğünden." (Alak Suresi, 6-7) ayetleriyle açıklanan insanların konumuna girebileceğini bilmelidir. Bu durumda samimiyete bile bile yanaşmadıkları, Allah'ın ayetlerini bildikleri, doğru yolu gördükleri halde tavırlarını bile bile değiştirmedikleri için, Allah bu insanların anlayışlarını tümüyle kapatabilir. Allah kullarını bu duruma karşı şöyle uyarmaktadır:

Yeryüzünde haksız yere büyüklük taslayanları ayetlerimden engelleyeceğim. Onlar her ayeti görseler bile ona inanmazlar; dosdoğru yolu (rüşd yolunu) da görseler, yol olarak benimsemezler, azgınlık yolunu,

gördüklerinde ise onu yol olarak benimserler. Bu, onların ayetlerimizi yalanlamaları ve onlardan gafil olmaları dolayısıyladır. (A'raf Suresi, 146)

Hem Kuran ayetleriyle, hem vicdanlarıyla hem de samimi müminler vasıtasıyla açıkça uyarıldıkları halde samimiyetsizliklerinde direnen insanların dünya hayatında iken alabilecekleri karşılık bu kadarla da kalmayabilir. Allah Kuran'ı iyiden iyiye düşünmeyen insanların artık isteseler de kendilerine verilen öğütlerden istifade edemeyecekleri şekilde basiret gözlerinin körleşebileceğinden şöyle bahsetmektedir:

İşte bunlar; Allah onları lanetlemiş, böylece (kulaklarını) sağırlaştırmış ve basiret (göz)lerini de kör etmiştir. Öyle olmasa, Kur'an'ı iyiden iyiye düşünmezler miydi? Yoksa birtakım kalpler üzerinde kilitler mi vurulmuş? (Muhammed Suresi, 23-24)

Tüm bunlar Allah'ın samimiyete karşı direnen insanlara dünyada verebileceği karşılıklardan sadece birkaçıdır. Unutulmamalıdır ki Allah herşeyi yaratmaya kadirdir. Dilerse dünya hayatında insanlara azabını artırabilir. İnsanların samimiyetsizlikleri nedeniyle yaşadıkları gizli azaplar, tüm benliklerini sarıp kuşatacak hale gelebilir. Dilerse Allah dünyayı insanlara dar edebilir. Kuran'da, geçmişte pek çok insan topluluğunun böyle bir azap karşısında Allah'a teslim olup samimiyete yöneldiklerinden bahsedilmektedir. Bir ayette ise Allah, "Karada ve denizde sizi gezdiren O'dur. Öyle ki, siz gemide bulunduğunuz zaman, onlar da güzel bir rüzgarla onu yüzdürürlerken ve (tam) bununla sevinmektelerken, ona çılgınca bir rüzgar gelip çatar ve her yandan dalgalar onları kuşatıverir; onlar artık bu (dalgalarla) gerçekten kuşatıldıklarını sanmışlarken, dinde O'na 'gönülden katıksız bağlılar (muhlisler)' olarak Allah'a dua etmeye başlarlar: "Andolsun eğer bundan bizi kurtaracak olursan, muhakkak Sana şükredenlerden olacağız." (Yunus Suresi, 22) şeklinde bildirerek insanların çaresiz bir halde denizin ortasında dalgalarla kuşatılmış olarak kaldıklarında 'gönülden katıksız bağlılar' olarak Allah'a yöneldiklerini hatırlatmaktadır.

İşte insanlara bu samimiyeti kazandıran, Allah'ın azabını görerek, O'nun gücünü ve kudretini idrak etmiş olmalarıdır. Dikkat çeken nokta ise, bu insanların böyle bir anda samimiyeti elde etmek için hiç zorlanmıyor olmalarıdır. Azabı gördükleri anda vicdanlarını, iradelerini son noktasına kadar kullanabilmekte ve Allah'ın razı olacağı ahlaka ulaşabilmek için ellerinden gelen tüm samimi çabayı sarf edebilmektedirler. Bu da insanın azapla karşılaşmadan da samimi olabilmeye gücünün yettiğini göstermektedir. Başkalarının kendilerine anlatmasına, samimiyetsizliklerini ispat etmeye çalışmalarına aslında gerek yoktur. Sadece vicdanlarına başvurarak dahi Allah'ın razı olacağı bu özelliği kazanabilirler. Buna rağmen bir de kendilerine hatırlatıldığı, samimiyete davet edildikleri halde yüz çevirecek olurlarsa, bu durumda Allah'ın dünya hayatında verebileceği azaptan şiddetle korkup sakınmaları gerekir.

Çünkü Allah dilerse insanları samimiyetsizliğe yeltendikleri anda hiç bekletmeden de azaplandırabilir. Kişinin elinden tüm malını mülkünü, itibarını alıp, güçsüz ve muhtaç hale getirebilir. İnsanın düşünüp de tahayyül dahi edemeyeceği şiddette bir iç huzursuzluğu, mutsuzluk ve keder verebilir. Bedenini canlı tutup ruhunu hayatının sonuna kadar hiçbir nimetten, hiçbir güzellikten zevk almayacak şekilde katılaştırabilir. Ölene kadar sevmenin, sevilmenin, dostluğun, samimiyetin güzelliğini tadamayacağı bir hayat yaşatabilir. Bu manevi azapların yanı sıra Allah bu insanlara amansız dert ve hastalıklar da verebilir. Bir ayetinde Allah insanlara bu durumu, "De ki: "O, size üstünüzden ya da ayaklarınızın altından azab göndermeye veya sizi parça parça birbirinize kırdırıp kiminizin şiddetini kiminize taddırmaya güç yetirendir." Bak, iyice kavrayıp-anlamaları için ayetleri nasıl çeşitli biçimlerde açıklıyoruz?" (En'am Suresi, 65) hükmüyle hatırlatmakta, azabından yana tüm insanları uyarmaktadır. İnsanın tüm bu ihtimallerden korkup sakınması ve hemen samimiyete yönelmesi gerekmektedir.

Kendilerine tanınan süre de insanları aldatmamalıdır. Allah, insanlara merhametinden, affediciliğinden ve bağışlayıcılığından dolayı doğru yola yönelmeleri için belli bir süre tanımaktadır. Eğer insan bu süreyi kendi lehinde kullanmazsa sonuç Kuran'ın, "Nice ülkeler vardır ki, (halkı) zulmediyorken Ben ona bir süre tanıdım, sonra yakalayıverdim; dönüş yalnızca Bana'dır." (Hac Suresi, 48) ayetiyle haber verildiği gibi kaçınılmaz bir azaba dönüşebilir.

İnsan kendisi için takdir edilen sürenin ne zaman dolacağını bilemez. Bu nedenle her an ölecekmiş gibi, imanını güçlendirmek ve ahlakını güzelleştirmek için ciddi bir çaba içinde olmalıdır. Unutulmamalıdır ki ölene kadar her insan için her an yeniden başlama, yeniden iman etme ve samimiyetle Allah'a teslim olma yolu açıktır. Samimiyetsizlikten kurtulmanın çözümü çok kolaydır. İnsan, Kuran ayetleri doğrultusunda niyetini bir kez daha gözden geçirmeli, hayatının hiçbir noktasında, hiçbir konuda, gizli ya da açık hiçbir samimiyetsizliğe hayat sahası tanımamalıdır.

DÜNYA HAYATINDAKİ GİZLİ AZAPLAR AHİRETTE SONSUZ AZABA DÖNÜŞEBİLİR

Kitabın başından bu yana kalplerindeki samimiyetsizlikleri tam anlamıyla terk etmedikçe insanların yaşadıkları mutsuz hayattan, gizliden gizliye çektikleri gizli azaplardan kurtulamayacaklarını anlattık. Bu bölümde ise uyarılıp korkutuldukları halde samimiyetsizlikte direten ve gerçek imanı yaşamaya yanaşmayan insanların, ahirette de mutsuz olabileceklerini hatırlatacağız. Unutulmamalıdır ki insan dünya hayatında denenmektedir; nefsiyle olan mücadelesinde Allah'ın beğendiği ahlakı ve imanı ne ölçüde yaşayabilirse ahirette de o ölçüde bir karşılık alacaktır. Nefislerini temizleyip arındıranlar cennetle, onu günah ve kötülüklerle örtüp saranlar da cehennemle karşılık görecektir.

Dünyadayken dürüstlüğü, samimiyeti yaşamayan, tevazuyu, teslimiyeti bilmeyen, dik başlılığı, isyanı ve ikiyüzlülüğü kendilerine ilke edinen insanlar, ahirette bu ahlaklarına uygun bir karşılık alırlar. Allah, cenneti tüm kötülüklerden, eksikliklerden arındırmıştır. Cennetine kabul ettiği kimseler de dünya hayatında nefislerindeki tüm kötülükleri temizleyip arındırmaya çalışmış insanlardır. Cennete kabul edilmek isteyen bir kişinin dünyada kendisini tüm kötülüklerden arındırması gerektiği açıktır. Çünkü dünya hayatında kötülüklerini muhafaza eden, güzel ahlakı yaşamayan, sevmeyi, sevilmeyi, güzelliklerden zevk almayı bilmeyen bir kişi kuşkusuz ahirette de birdenbire bunlardan zevk alan bir insan haline gelemez. Dünya hayatı onun için bir eğitim yeridir ancak burada nefsine bu özellikleri kazandırdığı takdirde ahirette de bu özelliklere sahip olabilecektir. Aksinde, dünyadaki ahlakının bir karşılığı olarak ahirette de aynı sıkıntıları, azapları ve mutsuzlukları yaşamaya devam edecektir.

İşte bu nedenle her insan kendisini bekleyen bu tehlikeden korkmalı, buna karşı hazırlık yapmalı ve henüz vakit varken imanı tüm samimiyetiyle yaşayabilmek ve Allah'ın beğendiği ahlaka ulaşabilmek için elinden gelen tüm çabayı göstermelidir. İlerleyen satırlarda, düşündürücü olması açısından dünya hayatında samimiyetsiz bir ahlak gösteren kimselerin ahirette alabilecekleri karşılıklara değineceğiz.

Dünyada Büyüklenen Kimselerin Ahirette Alçaltılıp Küçük Düşürülecekleri Unutulmamalıdır:

Nefislerindeki kibir ve enaniyet duygularından kurtulamayan kimseler, insanlara büyüklük taslayabilmek, her zaman her yerde herkesten daha iyi ve daha üstün bilinebilmek için büyük çaba harcarlar. Ne var ki bu çaba onların dünya hayatını mutsuzluk ve azap içerisinde yaşamalarına neden olur. Bu kimselerin ahirette alacakları

karşılık da yine horlanma, aşağılanma ve küçük düşürülmedir. Allah bu insanlar için Kuran'da şöyle buyurmaktadır:

Sizin İlahınız tek bir İlah'tır. Ahirete inanmayanların kalpleri ise inkarcıdır ve onlar müstekbir (büyüklenmekte) olanlardır. Şüphesiz Allah, onların saklı tuttuklarını ve açığa vurduklarını bilir; gerçekten O, müstekbirleri sevmez. Onlara "Rabbiniz ne indirdi?" dendiğinde, "Eskilerin masalları" dediler. Kıyamet gününde kendi günahlarının tümünü ve bilgisizce saptırdıklarının günahlarının bir kısmını yüklenmeleri için. Bak, ne kötü yük yükleniyorlar. Onlardan öncekiler, hileli-düzenler kurmuşlardı da, Allah(ın azab emri) onların kurdukları yapıların temellerine geldi, böylece üstlerindeki tavan tepelerine çöktü; azab onlara şuurunda olmadıkları yerden gelmişti. Sonra (Allah) kıyamet günü onları aşağılık kılacak ve diyecek ki: "Haklarında (mü'minlere karşı) düşman kesildiğiniz ortaklarım hani nerede?" Kendilerine ilim verilenler, dediler ki: "Bugün, gerçekten aşağılanma ve kötülük kafirlerin üstünedir." Ki melekler, kendi nefislerinin zalimleri olarak onların canlarını aldıklarında, "Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk" diye teslim olurlar. Hayır, şüphesiz Allah, sizin neler yaptığınızı bilendir. Öyleyse içinde ebedi kalıcılar olarak cehennemin kapılarından girin. Büyüklük taslayanların konaklama yeri ne kötüdür. (Nahl Suresi, 22-29)

... Sen bu zalimleri, ölümün 'şiddetli sarsıntıları' sırasında meleklerin ellerini uzatarak onlara: "Canlarınızı (bu kıskıvrak yakalanıştan) çıkarın, bugün Allah'a karşı haksız olanı söylediğiniz ve O'nun ayetlerinden büyüklenerek (yüz çevirmeniz) dolayısıyla alçaltıcı bir azabla karşılık göreceksiniz" (dediklerinde) bir görsen... (Enam Suresi, 93)

Dünya hayatında büyüklük arzusuna kapılanlar, ahirette 'küçültücü bir sürüklenme ile yüzükoyun bir halde cehenneme sürüklenerek' gösterdikleri ahlaklarının karşılığını alacaklardır:

Cehennem ateşine, 'küçültücü bir sürüklenme ile' sürüklenecekleri gün; (Tur Suresi, 13)

Doğrusu Biz kafirlere zincirler, demir halkalar (tomruklar) ve çılgınca yanan bir ateş hazırladık. (İnsan Suresi, 4)

... başları üstünden de kaynar su dökülür. (Hac Suresi, 19)

O yüzükoyun cehenneme doğru sürülüp-toplanacak olanlar; işte onlar, yer bakımından çok kötü, yol bakımından sapmış olanlardır. (Furkan Suresi, 34)

Tartışmacı Bir Ahlak Gösteren Kimseler, Cehennemin Sürekli Olarak Birbirleriyle Tartışan İnsanlarla Dolu Olduğunu Unutmamalıdırlar

Müslümanların kendisine yaptığı çağrılara gereken önemi vermeyen, bunları güzellikle karşılamayıp ters tavırlarla, tartışmacı bir üslupla karşılık veren kimseler, ahirette alabilecekleri karşılığı düşünmelidirler. Ahirette de aynı şekilde kendilerini sonsuza dek azap içerisinde tartışırken bulabileceklerini unutmamalıdırlar. Dünyada bu samimiyetsiz ahlakın kendilerine yaşattığı azabın, ahirette sonsuz bir azaba dönüşebileceğini bilmelidirler. Bu ahlak bu kimselerin dünya hayatında kimseyle dost olamamalarına, sevip sevilememelerine, bu nimetlerden mahrum kalmanın azabını yaşamalarına neden olur. Allah dilerse aynı huzursuz ortamı bu kimseler için sonsuza dek yaratabilir. Zira Kuran'da cehennem ehlinin de sürekli olarak birbirleriyle tartışma halinde olduklarından, ateşin acısının yanı sıra bir de bu huzursuz ortamın getirdiği manevi azabı da tattıklarından bahsedilmektedir:

Bu cehennem halkının birbiriyle çekişmesi kesin bir gerçektir. (Sad Suresi, 64)

Orada birbirleriyle çekişip tartışarak derler ki: "Andolsun Allah'a, biz gerçekten apaçık bir sapıklık içindeymişiz," (Şuara Suresi 96-97)

(Allah buyurur:) "Benim huzurumda çekişip-durmayın. Ben size daha önce 'kesin bir uyarı' göndermiştim." (Kaf Suresi, 28)

Allah'ın ayetlerini okuyan ve bilen insanlar, tartışmanın cehennem ehlinin özelliği olduğunu bilerek, bu kötü ahlaktan şiddetle kaçınmaları gerekir.

Dünya Hayatında Bedbaht ve Mutsuz Olanlar, Cehennem Ehlinin de Mutsuz ve Bedbaht Olduklarını Unutmamalıdırlar

İmanı kavradıkları halde dünya hayatında sürekli mutsuzluk içerisinde yaşamayı olağan karşılayan insanların, mutsuzluğun ve bedbahtlığın, cehenneme ait özellikler olduğunu unutmamaları gerekir. Allah bu gerçeği şu ayetiyle bildirmektedir:

"Artık sizi, 'alevleri kabardıkça kabaran' bir ateşle uyardım. Ona, ancak en bedbaht olandan başkası yollanmaz; Ki o, yalanlamış ve yüz çevirmişti. Sakınan ise, ondan uzak tutulacaktır." (Leyl Suresi, 14-17)

Müminlerin Öğütlerini Dinlemeyenler, Ahirette 'Keşke Dinleseydim" Diyerek Pişmanlığa Kapılabileceklerini Unutmamalıdırlar

Dünya hayatında kendilerine verilen öğütleri dinlemeyenler, mazeretler öne sürerek kendilerini temize çıkarmaya çalışanlar, bu tavırlarından dolayı kendilerini kazançlı sanmamalıdırlar. Mazeretlerinin, dünyada kabul görmüş olsa bile ahirette kurtuluşlarından yana kendilerine hiçbir fayda sağlamayacağını bilmelidirler. Allah ayetlerinde bu duruma karşı insanları şu şekilde uyarmaktadır:

Artık o gün, zulmedenlerin ne mazeretleri bir yarar sağlayacak, ne (Allah'tan) hoşnutluk dilekleri kabul edilecektir. (Rum Suresi, 57)

Zalimlere kendi mazeretlerinin hiçbir yarar sağlamayacağı gün; lanet de onlarındır, yurdun en kötüsü de. (Mümin Suresi, 52)

Mazeretleri kabul edilmeyen bu insanlar, dünya hayatında kendilerine verilen öğütlere gereği gibi uyup Allah'ın beğeneceği ahlakı hakkıyla yaşamadıkları için sonsuza kadar sürecek derin bir pişmanlık yaşayacaklardır:

Ve derler ki: "Eğer dinlemiş olsaydık ya da akıl etmiş olsaydık, şu çılgınca yanan ateşin halkı arasında olmayacaktık." (Mülk Suresi, 10)

Yüzlerinin ateşte evrilip çevrileceği gün, derler ki: "Eyvahlar bize, keşke Allah'a itaat etseydik ve Resûl'e itaat etseydik." (Ahzap Suresi, 66)

Allah dünyada iken kendilerine sayısız tevbe imkanı tanıdığı bu kimselerin pişmanlığını ahiret günü kabul etmeyeceğini bildirmektedir. Ayetlerde dünya hayatında kendilerine yapılan çağrılardan yüz çeviren bu kimselerin artık hiçbir yardımcılarının olmadığı ve sonsuza dek azapla karşılık görecekleri şöyle ifade edilmektedir:

İçinde onlar (şöyle) çığlık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızdan başka salih bir amelde bulunalım." Size orda (dünyada), öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyaran da gelmişti. Öyleyse (azabı) tadın; artık zalimler için bir yardımcı yoktur. (Fatır Suresi, 37)

Böyle bir pişmanlık yaşamamanın yolu ise son derece kolaydır. Bu yol, karşılarındaki kişinin dünya ve ahiretteki kurtuluşunu hedefleyen kimselerden gelen öğütleri, birer nimet olarak görmek, daha güzel bir ahlaka ulaşabilmek için bunları teslimiyetle kabul etmektir.

Bencillik Yapanlar, Ahirette Azaptan Kurtulabilmek İçin Sahip Oldukları Herşeyi Fidye Olarak Vermek İsteyebileceklerini Unutmamalıdırlar

Dünya hayatlarında nefislerini egoistlikten, bencillikten arındırmayanlar, fedakarlıkta çekingen davrananlar, bu ahlaklarının ahirette kendilerini zarara uğratabileceğini düşünmelidirler. Mallarını, canlarını, vakitlerini, emeklerini Allah'ın rızasına uygun şekilde kullanmayıp, önce kendi rahatlarını ve kendi çıkarlarını gözetenler, ahirette büyük bir pişmanlığa kapılacaklardır. Bu kimseler dünyada iken hırs yaptıkları, kendilerinin olmasını istedikleri, fedakarlık yapıp başkalarıyla paylaşmak istemedikleri her ne varsa, bunların tümünü azaptan kurtulabilmek için fidye olarak vermek isteyeceklerdir:

Onlar birbirlerine gösterilirler. Bir suçlu-günahkar, o günün azabına karşılık olmak üzere, oğullarını fidye olarak vermek ister; Kendi eşini ve kardeşini, Ve onu barındıran aşiretini de; Yeryüzünde bulunanların tümünü (verse de); sonra bir kurtulsa. Hayır; (hiçbiri kabul edilmez). Doğrusu o (cehennem), cayır cayır yanmakta olan ateştir. (Mearic Suresi, 11-15)

Zulmeden her nefis, yeryüzündekilerin tümüne sahip olsa bunu (azaba karşılık) mutlaka fidye olarak verirdi. Onlar azabı görünce pişmanlıklarını gizlerler, oysa onlar haksızlığa uğratılmadan aralarında adaletle hükmedilmiştir. (Yunus Suresi, 54)

Ancak Allah, değer verdikleri herşeyi verseler de yine de bu kimselerden fidye olarak hiçbir şeyin kabul edilmeyeceğini bildirmektedir:

Dinlerini bir oyun ve eğlence (konusu) edinenleri ve dünya hayatı kendilerini mağrur kılanları bırak. Onunla (Kur'an'la) hatırlat ki, bir nefis, kendi kazandıklarıyla helake düşmesin; (böylesinin) Allah'tan başka ne bir velisi, ne bir şefaatçisi vardır; her türlü fidyeyi verse de kabul olunmaz. İşte onlar, kazandıkları nedeniyle helake uğrayanlardır; küfre saptıklarından dolayı onlar için çılgınca kaynar sular ve acıklı bir azab vardır. (Enam Suresi, 70)

Bu nedenle nefislerinde az da olsa egoistliğe yatkınlık hisseden, kendi nefislerinin ihtiyaç ve isteklerini diğer müminlerinkinden üstün tutan kimseler, bu ahlakı bile bile sürdüren insanların ahirette alacakları karşılığı düşünmelidirler.

Dünya Hayatında Ümitsizliğe Kapılan Kimseler, Ahirette Sonsuza Kadar Kurtuluştan Ümit Kesen İnsanlardan Olmaktan Korkmalıdırlar

Allah'ın sonsuz gücünü, rahmetini, kullarına olan sevgisini, bağışlayıcılığını gereği gibi takdir edemeyen insanlar karşılarına çıkan en küçük bir zorlukta dahi hemen ümitsizliğe kapılabilir ve Allah'ın rahmetinden umutlarını kesebilirler. Oysaki "...Allah'ın rahmetinden umut kesmeyin. Çünkü kafirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden umut kesmez." (Yusuf Suresi, 87) ayetiyle Allah bunun inkar edenlere has bir özellik olduğunu bildirmiştir. Bu nedenle Kuran'ın bu hükmünü bildikleri halde, ahlaklarındaki bu önemli eksiği gidermeye yanaşmayan insanlar, sonsuza kadar bu sıkıntı içerisinde kalmaktan, ahirette gerçekten ümitsiz bir duruma düşmekten çekinmelidirler. Allah, Kuran'da cehennemdeki insanların ümitsizliklerini şöyle bildirir:

Onlardan (azab) hafifletilmeyecek ve orada onlar umutlarını kaybetmiş kimselerdir. (Zuhruf Suresi, 75)

Kıyamet-saatinin kopacağı gün, suçlu-günahkarlar umutsuzca yıkılırlar. (Rum Suresi, 12)

Sahip Oldukları Nimetlere Karşı Nankörlük Edenler, Ahirette Tüm Nimetlerden Mahrum Kalabileceklerini Unutmamalıdırlar

İçerisinde bulundukları güzelliklerden zevk alamayan, ellerindeki nimetlere nankörlük eden, Allah'ın lütfunu gereği gibi takdir edemeyen kimseler, bu ahlaklarından dolayı dünya hayatını mutsuzlukla geçirirler. Bu kimseler, Allah'ın kendilerine verdiği nimetlere nankörlükle karşılık vermelerinin karşılığını cehennem hayatı olarak alacaklardır. Allah ayetlerinde dünya hayatında nankörlük eden bu kimseler için azabın en şiddetlisi olduğunu şöyle bildirmektedir:

Siz ikiniz (ey melekler), her inatçı nankörü atın cehennemin içine, hayra engel olan, saldırgan şüpheciyi, ki o, Allah'la beraber başka bir ilah edinmişti. Artık ikiniz, onu en şiddetli olan azabın içine atın. (Kaf Suresi, 24-26)

Müminlere Karşı Samimi Davranmayan Kimseler, Ahirette İnkar Edenlerle Birlikte Olmaktan Korkmalıdırlar

Hayatlarını Allah'ın rızasını kazanmaya ve Kuran ahlakını en güzel şekilde yaşamaya adamış, inananlara karşı olabildiğince candan, tevazulu ve sevgi dolu bir ahlak sergileyen müminleri takdir edemeyen kimseler, sonsuza dek bu üstün insanlardan uzakta yaşamaktan korkmalıdırlar. Allah'ın dostu olan ve O'nun rızası için çalışan insanlar olduklarını gördükleri halde, müminlerle dost olamayan, onlara karşı samimi davranamayan insanlar, ahirette inkar edenlerle yaşamak durumunda kalabilirler.

Dünya hayatında iken müminlerin yanında kasılan, huzursuz ve tedirgin olan, doğal davranamayan, şevksiz ve soğuk tavırlar sergileyen, onlardan gelen öğüt ve hatırlatmalara kötü gözle bakıp tavır alan insanlar, ahirette onların yanındaki bu güvenli ortamı pişmanlıkla arayabileceklerini unutmamalıdırlar. Böyle bir ahlakın karşılığının yine aynı ahlakı gösteren insanlarla birlikte olmak olacağı açıktır. Bu gerçeği ahirette fark eden kimseler, Allah'a kendilerini bu kimselerle birlikte haşretmemesi için son bir kez yalvaracaklardır. Ancak Allah ayetlerinde aynı ahlakı gösteren bu kimselerin cehennemde buluşup sonsuza kadar birlikte yaşamak durumunda kalacaklarını bildirmektedir:

Ve hiç şüphe yok, onların tümünün buluşma yeri cehennemdir. (Hicr Suresi, 43)

Artık hiçbir dostlarının olmadığını anlayan bu kimseler pişmanlıkla şu sözleri söyleyeceklerdir:

Artık bizim için ne bir şefaatçi var, ne de candan-yakın bir dost. Bizim bir kere daha (dünyaya dönüşümüz mümkün) olsaydı da iman edenlerden olabilseydik. (Şuara Suresi, 100-102)

İman eden bir insan, dünyada ve ahirette insanların yegane dostunun önce Allah ardından da Allah'ın elçileri ve salih müminler olduğunu bilmeli, kalbinde inananlara karşı en küçük bir kin dahi bırakmadan onları tüm samimiyetiyle sevmelidir. Ancak bu şekilde ahiretteki sonsuz hayatında da bu kimselerle birlikte olabileceğini unutmamalıdır.

İspat Edilemeyen Samimiyetsizliklerle İnananları Aldattıklarını Sananlar, Ahirette Ellerinin, Ayaklarının ve Derilerinin Tüm Bunları İtiraf Edeceklerini Bilmelidirler

Kendisine öğüt veren, güzel ahlaka çağıran insanları çeşitli mazeretler öne sürerek aldattıklarını düşünen kimseler, bu samimiyetsizliklerinin ahirette karşılarına çıkacağını bilmelidirler. Dünyada iken gizlediklerini sandıkları olaylar, ahirette açığa çıkacaktır. O gün insanın elleri, ayakları ve derisi kendi aleyhine şahitlik edecek, yaptığı tüm samimiyetsizlikleri anlatıp ortaya dökecektir. Bu da ikiyüzlü davranan insanların azaptan kaçamayacaklarının göstergesidir. Kuran'da bu gerçek şöyle bildirilmektedir:

O gün, kendi dilleri, elleri ve ayakları aleyhlerinde yaptıklarına dair şahitlikte bulunacaklardır. O gün, Allah hak ettikleri cezayı eksiksiz verecektir ve onlar da Allah'ın hiç şüphesiz hak olduğunu bileceklerdir. (Nur Suresi, 24-25)

Sonunda oraya geldikleri zaman, işitme, görme (duyuları) ve derileri kendi aleyhlerine şahitlik edecektir. Kendi derilerine dediler ki: "Niye aleyhimizde şahitlik ettiniz?" Dediler ki: "Herşeye nutku verip-konuşturan Allah, bizi konuşturdu. Sizi ilk defa O yarattı ve O'na döndürülüyorsunuz. Siz, işitme, görme (duyularınız) ve derileriniz aleyhinize şahitlik eder diye sakınmıyordunuz. Aksine, yaptıklarınızın birçoğunu Allah'ın bilmeyeceğini sanıyordunuz. İşte bu sizin zannınız; Rabbiniz hakkında beslediğiniz-zannınız, sizi bir yıkıma uğrattı, böylelikle hüsrana uğrayan kimseler olarak sabahladınız. Şimdi eğer sabredebilirlerse, artık onlar için konaklama yeri ateştir. Ve eğer

onlar hoşnut olma (dünya)ya dönmek isterlerse, artık hoşnut olacaklardan değildirler. (Fussilet Suresi, 20-24)

Müminlere Karşı Samimiyetsizliklerini Suskunluklarıyla İfade Eden Kimseler, Allah'ın Cehennem Ehliyle Konuşmayacağını Bilmelidirler

Genel olarak akla gelebilecek her konuda istedikleri gibi konuşabildikleri halde, nefisleriyle çatışan bir durumda müminleri protesto etmek için suskunlaşan kimseler, bu samimiyetsizliklerinin ahirette karşılarına çıkabileceğini düşünmelidirler. Allah, ahirette cehennem ehlinin konuşmasına izin vermeyecek ve onlarla konuşmayacaktır. Ayetlerde cehennem ehlinin bu durumu şu sözlerle anlatılmaktadır:

Der ki: "Onun içine sinin ve Benimle söyleşmeyin." (Müminun Suresi, 108)

Allah'ın ahdini ve yeminlerini az bir değere karşılık satanlar... İşte onlar; onlar için ahirette hiçbir pay yoktur, kıyamet gününde Allah onlarla konuşmaz, onları gözetmez ve onları arındırmaz. Ve onlar için acı bir azab vardır. (Al-i İmran Suresi, 77)

Dünya hayatında küçük gibi görünen bir samimiyetsizlik dahi ahirette insanın karşısına mutlaka çıkacaktır. Burada müminler hoşgörü gösterebilir, alttan alıp affedebilirler. Ancak bu durum insanları aldatmamalıdır; eğer kişilerin kalplerinde sakladıkları bir samimiyetsizlik varsa, bunu Allah bilmektedir. Ve ahirette bunun karşılığını kesin olarak verecektir. Bu nedenle her insan eylem kastıyla yapılan bir suskunluğun Allah Katında mutlaka karşılık göreceğini bilmeli ve böyle bir tavır içerisine girmekten korkup sakınmalıdır.

Müminlere Karşı Samimiyetsiz Bakışlar Yöneltenler, Ahirette Hiç Bakamayacak Hale Gelmekten, Kör Olarak Haşredilmekten Korkmalıdırlar

Müminlerin tüm hatırlatmalarına ve uyarılarına rağmen bakışlarını Allah'a olan imanlarını ve bağlılıklarını göstermek yerine samimiyetsizliklerini ifade etmek için kullanan kimseler, bu tavırlarından dolayı ahirette hesaba çekilebileceklerini unutmamalıdırlar. Dünya hayatında samimiyetsizlikten sakınmayan kimseler ahirette isteseler de hiç bakamayacak hale gelmekten korkmalıdırlar. Çünkü bu durumda artık isteseler de bu insanların gözlerinde doğal bir ifade oluşamayacaktır; bakışlarını korku

ve dehşet kaplayacak, gözleri körleşecek, yüzleri kaskatı kesilecektir. Allah kıyamet günü insanların bakışlarının alacağı şekli şöyle tarif etmektedir:

(Ey Muhammed,) Allah'ı sakın zulmedenlerin yapmakta olduklarından habersiz sanma, onları yalnızca gözlerin dehşetle belireceği bir güne ertelemektedir. (İbrahim Suresi, 42)

Sur'a üfürüleceği gün, Biz suçlu-günahkarları o gün, (yüzleri kara, gözleri) gömgök (kaskatı ve kör) olarak' toplayacağız. (Taha Suresi, 102)

Gözleri 'korkudan ve dehşetten düşük' yüzlerini de bir zillet kaplamış; işte bu, kendilerine vadedilmekte olan (kıyamet ve azab) günüdür. (Mearic Suresi, 44)

Böyle bir karşılık almayı elbette hiçbir insan istemez. Bu durumdan kurtulmanın tek yolu ise dünya hayatında tüm samimiyetsizliklerden arınıp, Allah'a ve müminlere karşı dürüst bir ahlaka ulaşmaya çalışmaktır.

Dilleriyle Söyleyemedikleri Samimiyetsiz Sözleri, Yüz İfadeleri ve Mimikleriyle İfade Eden Kimseler, Ahirette Yüzlerinin Alabileceği Halden Korkmalıdırlar

Kuran ile yanlışlığı bildirilen tavırları açıkça yapamayıp gizliden gizliye bakışlarıyla, yüz ifadeleriyle ya da mimikleriyle yaşamaya çalışan insanlar, bunun ahiretteki karşılığını düşünmelidirler. Allah dilerse bu kimselerin yüzlerini bir daha isteseler de kullanamayacakları hale getirebilir. Artık isteseler de dürüst ve samimi bir yüzle baktıklarını gösteremeyecekleri bir şekil alabilirler. Unutulmamalıdır ki Allah, Kuran ayetlerinde cehennem ehline vereceği karşılıklardan birinin de, bu kimselerin yüzlerine isabet edecek bir azapla aşağılanma olduğuna dikkat çekmektedir:

Bu dünya hayatında onların arkasına lanet düşürdük; kıyamet gününde ise, onlar çirkinleştirilmiş olanlardır. (Kasas Suresi, 42)

O gün, öyle yüzler vardır ki kararmış-ekşimiştir. (Kıyamet Suresi, 24)

Yakında Biz onun hortumu (burnu) üzerine damga vuracağız. (Kalem Suresi, 16)

(Her yanı yaygın olarak kuşatacak olan) Kıyametin haberi sana geldi mi? O gün, öyle yüzler vardır ki, 'zillet içinde aşağılanmıştır.' Çalışmış, boşuna yorulmuştur. Kızgın bir ateşe yollanırlar. (Ğaşiye Suresi, 1-4)

Her insanın Allah'ın ayetlerde bildirdiği bu karşılığı düşünmesi ve samimiyetsizlikten bir an önce kurtulup salih müminlere has olan ihlaslı tavrı kazanmaya gayret etmesi gerekir. Ayrıca ahirette kişiye isabet edecek böyle bir azapla karşılık görmemek için, dünyada iken mümin tavrı göstermek her insanın sorumluluğundadır.

DÜNYADAKİ GİZLİ AZAPLARIN ÇÖZÜMÜ

Kitap boyunca anlatılanlar, bazı insanların bunalımlı, mutsuz, içine kapanık, gerilimli bir ruh haline sahip olabileceğini göstermektedir. Bu kitabın yazılış amacı, sadece insanlara neden mutsuz olduklarını, hangi samimiyetsizliklerin kendilerine azap olarak geri döndüğünü, dünyada ve ahirette kendilerini ne gibi tehlikelerin beklediğini anlatmak değil, herşeyden önce onlara bu ruh halinden kurtulmanın, samimiyeti kazanmanın yollarını göstermektir. Herkes bilmelidir ki, bu sıkıntılı ruh halinden kurtulmak, dünyada ve ahirette rahat, huzurlu ve mutlu bir yaşam sürmek aslında son derece kolaydır. Üstelik bu akılcı ve doğru olandır.

Bunun için herşeyden önce, iman ehli de olsa, kişinin 'gerçek dindar' olmaya, samimi olarak niyet etmesi gerekmektedir. Allah Kuran'da salih müminlerin özelliklerini tarif etmiştir. 'Salih mümin' ahlakı bir tanedir. Allah bu ahlakı yaşayan bir insanın dünyada ve ahirette kurtuluş bulacağını vaat etmiştir. Bunun için ise kişinin öncelikle, meydana gelen her olayın, her işin Allah'ın izniyle ve Allah'ın kontrolünde gerçekleştiğini unutmaması gerekmektedir. Bu, son derece önemli bir gerçektir. Bunu bilmek ve her an bu bilinçle hareket etmek, insanın dünyadaki gizli azaplardan kurtulmasının en önemli yollarından biridir. Bunu bilen, bunu tam anlamıyla kavrayan bir insan başına her ne gelirse gelsin, olaylar ne kadar olumsuz gözükürse gözüksün, bunun aslında kendisi için hayırlı olduğunu bilir ve güzellikle karşılar.

Gerçek dindarlar kadere iman etmişlerdir ve hiçbir insanın kendi kaderini değiştirmesinin söz konusu olamayacağını bilirler. Kader daha insan doğmadan önce bellidir. Allah bu konuyu ayetlerinde şöyle açıklamaktadır:

Allah sizi topraktan yarattı, sonra bir damla sudan. Sonra da sizi çift çift kıldı. O'nun bilgisi olmaksızın, hiçbir dişi gebe kalmaz ve doğurmaz da. Ömür sürene, ömür verilmesi ve onun ömründen kısaltılması da mutlaka bir kitapta (yazılı)dır. Gerçekten bu, Allah'a göre kolaydır. (Fatır Suresi, 11)

Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve sizin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, ona (iyice) daldığınızda, Biz sizin üzerinizde şahidler durmuş olmayalım. Yerde ve gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey Rabbinden uzakta (saklı) kalmaz. Bunun daha küçüğü de, daha büyüğü de yoktur ki, apaçık bir kitapta (kayıtlı) olmasın. (Yunus Suresi, 61)

Bu gerçek karşısında kişinin, kaderini yaşarken karşılaştığı her olaydan ve her detaydan hoşnut olması, bunlardaki güzellikleri görebilmesi gerekir. İşte bunlar salih

mümin olmanın şartlarıdır. Bu bilgilere sahip olan ve bunları kavrayan bir kişinin hüzünlenmesi, duygusallaşması, ağlaması, haksızlığa uğradığını düşünmesi, kıskançlığa kapılması, alınması, küsmesi, olaylar karşısında protesto etme yoluna gitmesi, hiddetlenmesi, ümitsizliğe düşmesi gibi durumlar söz konusu olamaz. Mümin bunun yerine hayatının her anından razı, an an yaratılan güzellikleri görebilen, Allah'ın kontrolünde bir hayat yaşamanın getirdiği konfora şükreden bir ruh hali içinde olur. Kendisi hikmetini anlasın ya da anlamasın, Allah'tan gelen herşeyden hoşnut olur. Böyle bir insanı dünyada hiçbir olay üzüntüye kaptıramaz, tedirgin edemez, endişelendiremez, korkmasına neden olamaz. Bu kişi kaderinin dışına çıkamayacağını bildiği ve niyeti de samimi ve temiz olduğu için Allah'tan hep bir güzellik ve hayır umar. Hayatında hiçbir olumsuzluğa yer vermez.

Bu azaplardan kurtulmanın en önemli şartlarından bir diğeri de kişinin "samimi olmaya gerçek anlamda niyet etmesi"dir. Kastedilen samimiyet beraberinde dürüstlüğü, nefsi korumamayı, menfaatleriyle çatışan durumlarda dahi Allah'a ve müminlere sadık olmayı, Kuran ahlakını ya da müminlerin rahatını kendi menfaatlerine tercih etmeyi gerektiren bir samimiyet anlayışıdır.

Bununla birlikte kişinin 'kalbini her an Allah'a bağlaması ve nefsinin olumsuz telkinlerine kapılmayarak, içini temiz tutması gerekmekte'dir. Allah'ın insanları her an işitmekte ve görmekte olduğunu, hatta insana şah damarından dahi daha yakın olduğunu aklından çıkarmamalıdır. Allah bu gerçeği Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Andolsun, insanı Biz yarattık ve nefsinin ona ne vesveseler vermekte olduğunu biliriz. Biz ona şahdamarından daha yakınız. Onun sağında ve solunda oturan iki yazıcı kaydederlerken o, söz olarak (herhangi bir şey) söylemeyiversin, mutlaka yanında hazır bir gözetleyici vardır. (Kaf Suresi, 16-18)

Bu gerçeği anlamak da samimi mümin olmanın en temel şartlarındandır. Böyle bir insan her an Allah'ın gözetiminde olduğunu bildiği ve Allah'ın hoşnutluğunu amaçladığı için samimiyetsizliği doğuracak tüm tavırlardan şiddetle kaçınır. Bir kimsenin Allah'ın işittiğini ve gördüğünü bilerek müminlere yalan söylemesi, onları rahatsız edecek konuşmalar yapması, samimiyetsiz bakışlarla bakması, bencil tavırlar sergilemesi, gerçek karakterini saklayarak yapmacık davranması mümkün olmaz. Çünkü Allah'ın her an yanında olduğuna kesin bilgiyle iman etmektedir. Yaptığı her türlü vicdansızlığın ahirette hesabını da mutlaka vereceğini bildiği için daima vicdanlı davranıp, her an Allah'ı hoşnut edecek bir ahlak gösterir. İspat edilemeyeceğini düşündüğü tavırlara, gizli hainliklere hiçbir zaman için tenezzül etmez. Çünkü Allah'ın sinelerin özünde saklı olanı da bilen olduğunun farkındadır. Aynı şekilde kendisini kandırma, masum olduğuna inandırma yoluna da gitmez. Allah'ın bunu da bildiğini bilir. Diğer insanlar bilmese dahi

Allah'ın bildiği bir gerçeği, insanlardan saklama yoluna da gitmez. Çünkü önemli olan Allah'ın takdiridir.

Tüm bunların sonucunda ise tertemiz, vicdanlı, dürüst, samimi bir insan ortaya çıkar. Böyle bir insan zaten her an Allah'ın rızasına uygun bir şekilde davranmanın getirdiği huzur, güven ve iç neşesini yaşar. Samimi bir insan dünyada güzel bir hayat yaşadığı gibi, ahirette de inananlar için hazırlanan sonsuz güzellikteki cennette benzersiz bir mutluluğu sonsuza dek yaşar.

SONUÇ

Allah insanları kolay olana çağırmaktadır. Kimi insanlar ise, kendilerini azaba sürükleyecek bir ahlakı benimsemekle zor olanı seçmekte ve kendi kendilerine zulmetmektedirler. Dünya hayatının güzelliklerini, Allah'ın kendileri için yarattığı nimetleri doya doya yaşamak, imanın getirdiği sevgi, samimiyet ve güven ortamının sıcaklığını tatmak varken, hayatlarını bin bir türlü dert ve tasa içerisinde geçirmektedirler.

Oysa mutlu olmanın yolu çok kolaydır. Ve bunun için hiç kimse geç kalmış değildir. Allah, "Kim ihsanda bulunan (biri) olarak yüzünü (kendini) Allah'a teslim ederse, artık o gerçekten kopmayan bir kulba yapışmıştır. Bütün işlerin sonu Allah'a varır." (Lokman Suresi, 22) hükmüyle çözümü insanlara göstermektedir. Bir başka ayette ise Allah insanlardan hüznü, kederi ve korkuları giderecek olan çözüm yolunu şu şekilde açıklamaktadır:

Şüphesiz: "Bizim Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra dosdoğru bir istikamet tutturanlar (yok mu); onların üzerine melekler iner (ve der ki:) "Korkmayın ve hüzne kapılmayın, size vadolunan cennetle sevinin." (Fussilet Suresi, 30)

İşte insanın sorumluluğu Allah'ın bildirdiği bu yola uymaktır. Allah bu ahlakı gösteren kimselere dünya hayatında da ahirette de mutluluğun, neşenin sevincin en güzelini yaşatacak, onları sonsuz rahmetine kavuşturacaktır. Kalplerinde hüzünden, sıkıntıdan, azaptan yana her ne varsa bunları çekip alacak, yerine gerçek imanın getirdiği huzur ve güven duygularını yerleştirecektir.

DARWINİZM'İN ÇÖKÜŞÜ

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok açık bir "tasarım" bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan Türlerin Kökeni adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür." (Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2)

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır." (Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196)

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi. O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. ("New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330)

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. (Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7)

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? (Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40)

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer

kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. (Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78)

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında "Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz" demek zorunda kalmıştı. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189)

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları

sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184)

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. (B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.)

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz.

Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "ara-geçiş formu" adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179)

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz. (Derek A. Ager, "The Nature

of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133)

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. (Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197)

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus

2- Homo habilis

3- Homo erectus

4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir. (Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, c. 258, s. 389)

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali

bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "Homo sapiens'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder. (J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, Aralık 1992)

Evrimciler *"Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens"* sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir. (Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272)

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. (Time, Kasım 1996)

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. (S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30)

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz.

Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür. (Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19)

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar. Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi

vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır.

Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın

yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. (Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28)

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir

Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, eski Mısırlıların Güneş Tanrısı Ra'ya, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

... Kalbleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah Hicr Suresi'nde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, Kuran'daki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. (Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43)

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Artık evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

... Sen Yücesin, bize öğrettiğinden
başka bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen,
hüküm ve hikmet sahibi olansın.
(Bakara Suresi, 32)